

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
และดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา
Thesis analysis Master of Science and Dissertation Doctor
of Philosophy in Exercise and Sports Science Program,
Faculty of Sports Science Burapha University

วนิษา ศรีรอบรู้

โครงการวิจัยประเภทงบประมาณเงินรายได้
จากกองทุนวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำปี พ.ศ. 2563

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

และดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา

Thesis analysis Master of Science and Dissertation Doctor
of Philosophy in Exercise and Sports Science Program,
Faculty of Sports Science Burapha University

วนิษา ศรีรอบรู้

สิงหาคม 2564

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำและให้ความรู้ตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉัตรกมล สิงห์น้อยที่ให้คำปรึกษาตลอดเวลาอันมีค่าคอยให้คำปรึกษา คำแนะนำที่ดี ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด โดยผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤพนธ์ วงศ์จตุรภัทร คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาให้ความเมตตาและสนับสนุนจนทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ แนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนช่วยให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ และสำเร็จได้ด้วยดี

ผู้วิจัย

หัวข้อ	การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต และดุขุฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา
คำสำคัญ	การวิเคราะห์/วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต /ดุขุฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ชื่อ	วนิษา ศรีรอบรู้
คณะ	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
พ.ศ.	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ (1) เพื่อรวบรวมวิทยานิพนธ์และดุขุฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา (2) เพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์และดุขุฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาในด้านทิศทางการวิจัย และกระบวนการวิจัยและสถิติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิทยานิพนธ์และดุขุฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 จำนวน 231 เรื่อง โดยใช้แบบสำรวจเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Means), ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัยพบว่า

วิทยานิพนธ์และดุขุฎีนิพนธ์ที่ผลิตออกมาโดยนักศึกษาในระดับมหาบัณฑิตและดุขุฎีบัณฑิตกลุ่มวิชาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา ปีการศึกษาที่พิมพ์เผยแพร่ผลงานออกมามากที่สุด คือ ปีการศึกษา 2561 งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจทั่วไป สมมติฐานการวิจัยส่วนใหญ่มีและทดสอบโดยวิธีการทางสถิติโดยการมีภาวะระบุตัวแปรต้นและตัวแปรตาม 1 ตัวแปร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนรองลงมาเป็นนักกีฬา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่มีการใช้กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม เป็นการสุ่มตัวอย่าง วิธีการที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาโดยการใช่แบบสอบถามเป็นการสร้างเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่ และการวิเคราะห์ข้อมูลจากวิทยานิพนธ์และดุขุฎีนิพนธ์มีการใช้สถิติส่วนใหญ่เป็นแบบอื่นๆ และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติพื้นฐาน นิยมใช้วัดค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอ้างอิง ใช้การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

Thesis Title	Thesis analysis Master of Science and Dissertation Doctor of Philosophy in Exercise and Sports Science Program, Faculty of Sports Science Burapha University
Keyword	analysis/ Master of Science / Dissertation Doctor of Philosophy
Name	Wanisa Srirobru
Faculty	Faculty of Sports Science
Year	2020

ABSTRACT

The objectives of this research are (1) to collect thesis and dissertation of the Faculty of Sports Science, (2) to analyze the thesis and dissertation of the Faculty of Sports Science in terms of research direction. and research processes and statistics. The sample group used in this research was the thesis and dissertation of the Faculty of Sports Science. Burapha University From the academic year 1997 - 2020, 231 subjects were used survey as a data collection tool. The statistical methods used in the analysis were Percentage, Means, Standard Deviation (SD).

The result of research was found that:

Theses and dissertations are produced by students at the master's and doctoral level. The largest group of subjects is Exercise and Sports Administration and Management The most published battle year was the 2018 academic year. Most of the research is general survey research. The majority of research hypotheses were established and tested by statistical methods, with the identification of primary variable and one dependent variable. The population used in the research was mostly students, followed by athletes. One experimental group was used as a random sample. Most of the methods for collecting data were obtained by using questionnaires, creating a new level of tool for the researcher to create. and the analysis of the data from the thesis and dissertation using statistics mostly in other ways. and tools to collect data, basic statistics are commonly used to measure frequency, percentage, mean and standard deviation; and analysis of variance.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์	4
2 เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 การวิจัย	6
2.2 การสังเคราะห์งานวิจัย	18
2.3 วิทยาศาสตร์การกีฬา	34
2.4 หลักสูตรคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา	35
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	55
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	56
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
4.1 การนำเสนอผลการวิจัยข้อมูล	58
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	6
	7
5.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	67
5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	67
5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	67
5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	68
5.5 สรุปผลการวิจัย	68

สารบัญ

	หน้า
5.6 อภิปรายผลการวิจัย	71
5.7 ข้อเสนอแนะในการวิจัย	72
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	79
แบบสำรวจเพื่อการวิจัย	80

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำแนกประเภทงานวิจัย	58
2	จำแนกตามกลุ่มวิชา	59
3	จำแนกตามปีที่พิมพ์เผยแพร่ผลงาน	59
4	จำแนกตามวิธีการวิจัย	60
5	จำแนกตามสมมติฐานการวิจัย	60
6	จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	61
7	จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	61
8	จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	61
9	จำแนกตามประชากรที่ใช้ในการวิจัย	62
10	จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	62
11	จำแนกตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	63
12	จำแนกตามการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง	63
13	จำแนกตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	64
14	จำแนกตามวิธีการสร้างเครื่องมือ	64
15	จำแนกตามคุณภาพเครื่องมือ	64
16	จำแนกตามการวิเคราะห์ข้อมูล	65

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวิจัยเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่มีระบบระเบียบมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนอันจะนำไปสู่การพัฒนาเป็นข้อสรุปที่เป็นนัยทั่วไปหรือได้มาซึ่งหลักเกณฑ์ทฤษฎีอันจะนำไปใช้ในการพยากรณ์ได้ซึ่งลักษณะทั่วไปของงานวิจัยจึงเป็นงานที่จะต้องอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ที่สามารถสังเกตได้ (Observable Experience) มีหลักฐานเชิงประจักษ์ (Empirical Evidence) สามารถพรรณนาถึงกระบวนการค้นคว้าหาข้อสรุปได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามหลักการและทฤษฎีและที่สำคัญงานวิจัยจะต้องเป็นงานที่มีประโยชน์ต่อการนำไปสู่การแก้ปัญหาให้บรรลุเป้าหมายสุดท้ายของกระบวนการศึกษาหาข้อสรุปที่ชัดเจน (Ultimate Goal) การวิจัยจึงมีความสำคัญต่อหน่วยงานทางการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งการประกันคุณภาพการศึกษาการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและการบริการวิชาการต่อสังคมและชุมชนจากความสำเร็จของการวิจัยที่กล่าวมานั้น จึงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปได้ว่าการวิจัยถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาในการดำเนินงานทุกสาขา และเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศรวมทั้งเป็นเครื่องชี้นำสังคม ผู้ได้รับการศึกษาจึงเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าเทียบเท่าอารยประเทศ เนื่องจากการวิจัยเป็นกระบวนการที่จะนำมาซึ่งข้อค้นพบองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์หากมีการนำผลการวิจัยที่ค้นพบมาใช้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาอย่างมากขึ้น

ความสำคัญของการวิเคราะห์งานวิจัยมีเพิ่มมากขึ้นเพราะปัจจุบันรายงานการวิจัยเพิ่มขึ้นอย่างมากมายหลากหลายและรวดเร็วซึ่ง Cooper and Hedges (1994; p. 200) ให้ความหมายของการวิเคราะห์งานวิจัย (Research synthesis) หรือการบูรณาการงานวิจัย (Research integration) ไว้ว่าการวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะค้นหาความสอดคล้อง และพิจารณาความเปลี่ยนแปลงหรือความแตกต่างของผลการศึกษา ในการศึกษาที่คล้ายกันงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน โดยใช้รูปแบบวิธีวิจัยคล้ายกันแต่ใช้กลุ่มตัวอย่างต่างกัน ผลการวิจัยมีทั้งสอดคล้องกันและขัดแย้งกัน อันเป็นผลที่ทำให้ผู้วิจัยและผู้ที่ต้องการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยเกิดความสับสนจนอาจจะทำให้ไม่สามารถหาข้อสรุปได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีนักวิจัยหลายท่านที่ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์งานวิจัยและพยายามพัฒนาวิธีการวิเคราะห์งานวิจัย ให้เป็นระบบมีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์งานวิจัยที่มีคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปสร้างความยั่งยืนให้กับสังคมได้อย่างแท้จริง การวิเคราะห์รายงานการวิจัยสามารถดำเนินการได้ทั้งงานวิจัยระดับตัวบุคคลจนถึงสถาบันการศึกษาที่สามารถทำการวิเคราะห์งานวิจัยของอาจารย์ในหน่วยงานของตนและหน่วยงานต้นสังกัด สามารถทำการวิเคราะห์งานวิจัยของบุคลากรในสังกัดของตนเองซึ่งการวิเคราะห์งานวิจัยจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในอนาคตเพราะเนื่องจากปัจจุบันมีการทำการศึกษา และงานวิจัยจำนวนมากอันที่อาจจะมีประเด็นปัญหาดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การป้องกันการเกิดวิกฤตนี้สามารถจัดการได้โดยการนำเอารายงานการวิจัยที่มีจำนวนมากมาวิเคราะห์เข้าด้วยกัน ก็จะได้ชุมชนทรัพยากรความรู้ที่มีค่ามหาศาลที่ทำให้เพื่อนร่วมวิชาชีพได้เห็นแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะเดียวกัน ได้มีโอกาสเรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องเสียเวลาคิดค้นใหม่และอีกทั้ง ยังเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบซ้ำถึงความตรงของข้อค้นพบที่เกิดขึ้นจากการวิจัยอันที่นับได้ว่า

ถูกต้องตามกระบวนการวิจัยนอกจากนั้นยังจะทำให้งานวิจัยเป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพระดับมีออาชีพ
ยิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันการศึกษาทั้งหลายที่เป็นแหล่งของการพัฒนาองค์ความรู้ควรที่จะมี
การวิเคราะห์งานวิจัยของนิสิตเพื่อยกระดับและพัฒนาองค์ความรู้ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

คณะวิทยาศาสตร์การศึกษามีจุดเริ่มต้นมาจากหน่วยงานชื่อ "หมวดพลานามัย" ของวิทยาลัย
วิชาการศึกษาบางแสน (วศ.บางแสน) ในปีพุทธศักราช 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสนได้รับการ
ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน(มศว.บางแสน) ตามพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมวดพลานามัยจึงเปลี่ยนเป็น "แผนกวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา"
สังกัด ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มีหน้าที่สอนวิชากิจกรรมพลศึกษาและวิชาสุขภาพ
ส่วนบุคคลในฐานะวิชาพื้นฐานทั่วไปบังคับและวิชาเลือกเสรีให้นิสิตทุกคนในมหาวิทยาลัย และในปี
พุทธศักราช 2517 นี้คณะศึกษาศาสตร์ได้เปิดสอนวิชาโทพลศึกษาทั้งภาคปกติและภาคสมทบ ส่วนวิชา
โทสุขศึกษาได้เปิดสอนในปีพุทธศักราช 2518 สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกพล
ศึกษาเปิดสอนในปีพุทธศักราช 2519 ทั้งภาคปกติและภาคสมทบ ต่อมาในปี พุทธศักราช 2523 แผนกวิชา
สุขศึกษาและพลศึกษาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น "คณะพลศึกษา" ประกอบด้วยสำนักงานเลขานุการคณะ
ภาควิชาพลศึกษา ภาควิชาสุขศึกษา และภาควิชาสหนาการตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ เมื่อเปลี่ยนสถานะเป็นคณะพลศึกษาแล้วได้เปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.)
สาขาวิชาพลศึกษา ในปี พุทธศักราช 2525 โดยปิดหลักสูตรวิชาโทพลศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต
สาขาวิชาพลศึกษา ภาคสมทบพุทธศักราช 2533 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสนได้รับ
การยกฐานะเป็น "มหาวิทยาลัยบูรพา" เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม และสภามหาวิทยาลัยมีมติให้มีการยุบ
รวมเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหน่วยงานต่างๆของมหาวิทยาลัยใหม่ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา
ทำให้ภาควิชา "สุขศึกษา" ต้องเปลี่ยนสถานะไปสังกัดคณะสาธารณสุขศาสตร์ "คณะพลศึกษา" เปลี่ยน
สถานะเป็นภาควิชาพลศึกษาและสหนาการ สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ แต่ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนสถานะ
เป็นเพียงภาควิชาหนึ่งภายใต้การบริหารงานของคณะศึกษาศาสตร์ บุคลากรทุกคนของภาควิชาพลศึกษา
และสหนาการได้ร่วมมือกันทำงานเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของวิชาชีพ พลศึกษาและกีฬาอย่าง
ต่อเนื่อง

พุทธศักราช 2545 ภาควิชาพลศึกษาและสหนาการ ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย
บูรพา เมื่อวันที่ 8 มีนาคม ให้จัดตั้งเป็น "วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การกีฬา" ซึ่งเป็นส่วนราชการหนึ่งใน
มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วันที่ 9 มกราคม 2551 มหาวิทยาลัยบูรพา มีการเปลี่ยนแปลง
สถานะจากมหาวิทยาลัยในระบบราชการ เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หรือที่เรียกว่า "มหาวิทยาลัย
นอกระบบ" ที่มีการบริหารจัดการอิสระแยกจากระบบราชการ (autonomous university) โดยประกาศ
ในพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 ทำให้มีการปรับเปลี่ยนสถานภาพและชื่อหน่วยงานต่างๆ ใน
มหาวิทยาลัยอีกครั้ง และในวันที่ 10 เมษายน พุทธศักราช 2551 สภามหาวิทยาลัยได้มีประกาศมหาวิทยาลัย
บูรพา เรื่องการจัดตั้งส่วนงานและภาระหน้าที่ของส่วนงาน ให้เปลี่ยนชื่อหน่วยงานวิทยาลัยวิทยาศาสตร์
การกีฬาเป็น "คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา"

"คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา" มีพัฒนาการที่ก้าวกระโดดและต่อเนื่อง จาก
การที่เป็นองค์การที่มุ่งเน้นการผลิตบุคลากรทางการกีฬา พัฒนามาสู่การขยายตัวและความหลากหลาย
ของการสร้างองค์ความรู้ การวิจัยและหรือศาสตร์ต่างๆทางวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา
จนปัจจุบันมีการเปิดการเรียนการสอนทั้ง 3 ระดับ คือระดับปริญญาตรี 3 สาขาวิชา ได้แก่

1. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา (Exercise and Sport Science)

2. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์และการจัดการกีฬา (Sport Studies and Sport Management)

3. สาขาวิชาสื่อสารมวลชนทางกีฬา (Sport Mass Communications)

ระดับบัณฑิตศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกใน 5 กลุ่มวิชาด้วยกัน ได้แก่

1. กลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา
2. กลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา
3. กลุ่มวิชาการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา
4. กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา
5. กลุ่มวิชาสื่อสารมวลชนทางกีฬา

ทั้งนี้ เพื่อสนองตอบต่อโจทย์ความต้องการของประเทศในการพัฒนาและให้บริการด้านวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬาเพื่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2553-2562 คณะวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยบูรพาพร้อมแล้วที่จะเป็นองค์กรทางการกีฬาชั้นนำของประเทศในการผลิตบุคลากรทางการกีฬา ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และนักสื่อสารมวลชนทางการกีฬาที่มีศักยภาพสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและพัฒนางานการกีฬาของชาติให้ก้าวสู่เวทีระดับสากลตลอดจนมุ่งเน้นการวิจัยสู่ความเป็นเลิศ ทางด้านวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬาโดยมุ่งเน้นเพื่อเป็นองค์กรที่มีความสุขบนฐานความรู้และปัญญาภายใต้สโลแกนที่ว่า “Better Faculty Better Education.”

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อรวบรวมวิทยานิพนธ์และดัชนีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
- 1.2.2 เพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์และดัชนีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาในด้าน
 - 1.2.2.1 ทิศทางการวิจัย
 - 1.2.2.2 กระบวนการวิจัยและสถิติ

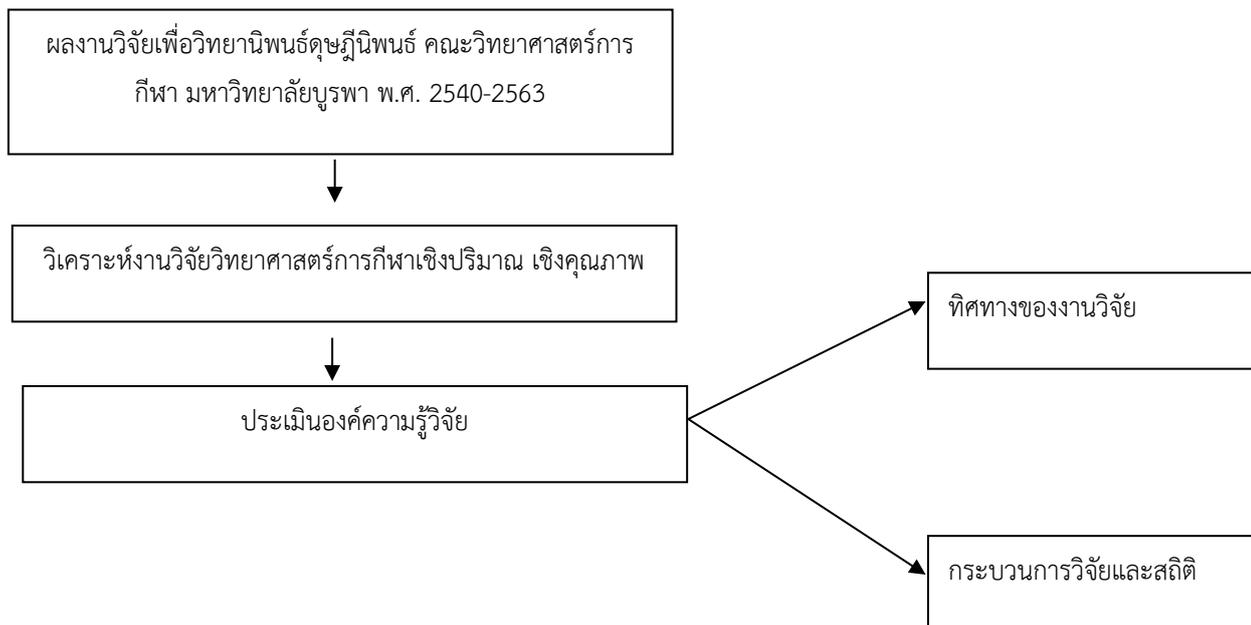
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 ได้ทราบรูปแบบการวิจัยขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยผลการวิจัยข้อค้นพบหรือองค์ความรู้จากการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์
- 1.3.2 ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถนำมากำหนดกรอบทิศทาง การวิจัยของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพาต่อไป
- 1.3.3 ได้องค์ความรู้ด้านการดำเนินงานวิจัยให้มีคุณภาพสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และดัชนีนิพนธ์

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์
การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งมีกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากรและแหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือผลงานวิจัยวิทยาศาสตร์การกีฬา งบประมาณเงินรายได้ส่วนงานของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2540-2563 ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์และงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นรวบรวมวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา และวิเคราะห์วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาในด้านทิศทางการวิจัยและกระบวนการวิจัยและสถิติ

1.6 นิยามศัพท์

ในการศึกษาในครั้งนี้มีนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต และดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยบูรพามีดังนี้

การวิเคราะห์ หมายถึง การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งประกอบด้วย

ระดับบัณฑิตศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกใน 5 กลุ่มวิชาด้วยกัน ได้แก่

1. กลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา
2. กลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา

3. กลุ่มวิชาการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา
4. กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา
5. กลุ่มวิชาสื่อสารมวลชนทางกีฬา

วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต หมายถึง บัณฑิตวิทยาลัยที่ศึกษาระดับปริญญาโท คณะคณะวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยบูรพา

คุณิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา หมายถึง บัณฑิตวิทยาลัยที่ศึกษาระดับปริญญาเอก คณะคณะวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยบูรพา

วิทยานิพนธ์ หมายถึง งานวิจัยที่ทำโดยนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา สาขาวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา สาขาวิชาการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา สาขาวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา และสาขาวิชาการออกกำลังกายในผู้สูงอายุ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร

คุณิพนธ์ หมายถึง งานวิจัยที่ทำโดยนักศึกษาระดับคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา สาขาวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา สาขาวิชาการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา สาขาวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา และสาขาวิชาการออกกำลังกายในผู้สูงอายุ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร

บทที่ 2

เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 การวิจัย
- 2.2 การสังเคราะห์งานวิจัย
- 2.3 วิทยาศาสตร์การกีฬา
- 2.4 หลักสูตรคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การวิจัย

2.1.1 ความหมายของการวิจัย

ณรงค์ โปธิ์พฤษานันท์ (2551 : 25) กล่าวว่า การวิจัยหมายถึงกระบวนการศึกษาค้นคว้าความจริง ความรู้ที่เราสงสัยเพื่อหาคำตอบหรือข้อเท็จจริงที่ดำเนินไปอย่างมีระเบียบและเป็นที่ยอมรับกันในทางวิชาการด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้องต่อปัญหาที่ตั้งไว้

ประทุม ฤกษ์กลาง (2553 : 10) กล่าวว่า การวิจัยเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ข้อเท็จจริงเพื่ออธิบายปัญหาข้อข้องใจของปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างมีระบบระเบียบ โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้คำตอบที่น่าเชื่อถือและใช้อ้างอิงได้ทั่วไป

วิรัช กลิรัตน์กุล (2546 : 219) กล่าวว่า การวิจัยหมายถึงกระบวนการค้นคว้าหาความจริงภายในขอบเขตที่กำหนดไว้อย่างมีระบบตามระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) เพื่อประโยชน์ในการอธิบายหรือคาดการณ์ล่วงหน้า (Explanation or Prediction)

มาเรียม นิลพันธุ์ (2554 : 9) การวิจัยคือกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบเชื่อถือได้โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบคำถามการวิจัย ผลที่ได้สามารถนำไปแก้ปัญหาพัฒนาองค์ความรู้

ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ (2522 : 2) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเพื่อแสวงหาความรู้ ความจริง (Reliable Knowledge) จากปัญหาที่กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขตของการศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่มีระบบระเบียบและเชื่อถือได้ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล หรือตีความหมาย ความเป็นมาของข้อมูลนั้นๆ แล้วจึงสรุปผลเพื่อนำไปใช้อธิบาย พยากรณ์ สังเกตการเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้คงที่ได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย (2545 : 5) ได้ระบุความหมายของการวิจัยสรุปได้ว่า เป็นการศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริง โดยมีระเบียบแบบแผนและจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ คือ

1. เป็นการศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริง
2. เป็นการกระทำที่มีระเบียบแบบแผนที่แน่นอนเป็นไปตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์
3. เป็นการกระทำที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอน

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความหมายของการวิจัย หมายถึง กระบวนการในการหาคำตอบของปัญหาที่เป็นระบบ มีขั้นตอนในการหาคำตอบที่ชัดเจน คำตอบที่ได้จึงมีความน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับได้ แต่ก็ควรตระหนักถึงผลของคำตอบหรือองค์ความรู้ที่ได้รับด้วยว่าควรเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์และมีคุณค่าเพียงพอทั้งต่อผู้วิจัยเอง และส่วนรวมด้วย

วิราพร พงศ์อาจารย์ (2542 : 5-6) ให้ความหมายว่า การวิจัยเป็นกระบวนการที่ได้มาซึ่งความรู้ที่เชื่อถือได้ อาศัยหลักเหตุผลค้นคว้าพิสูจน์ หรือหาคำตอบบางอย่างที่ยังไม่มีใครได้ค้นพบมาก่อน หรืออาจมีผู้ค้นพบแล้วแต่เมื่อเวลาและสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปอาจ มีการหาคำตอบใหม่ และการวิจัยในแต่ละศาสตร์แต่ละสาขามีลักษณะและวิธีการที่ แตกต่างกันไป

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 : 11) ให้ความหมายว่า การวิจัยหมายถึง การค้นคว้าหาความรู้ ความจริงที่เชื่อถือได้ โดยวิธีการที่มีระบบแบบแผนที่เชื่อถือได้ เพื่อนำความรู้ที่ได้ ไปสร้างกฎเกณฑ์ ทฤษฎีต่างๆ ไว้ใช้ในการอ้างอิง อธิบายปรากฏการณ์เฉพาะเรื่อง ปรากฏการณ์ต่างๆ ไป และเป็นผลทำให้สามารถทำนายและควบคุมการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ ได้

วรรณภา โพธิ์น้อย (2545 : 5) ให้ความหมายว่า การวิจัยหมายถึง กระบวนการ แสวงหาความรู้และข้อเท็จจริงอย่างมีระบบ และมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนด้วยวิธีการที่เป็น วิทยาศาสตร์

Kerlinger (1986 : 10) อธิบายการวิจัยว่า การวิจัยเป็นการศึกษาหรือกระบวนการแสวงหาความรู้จากปัญหาที่ชัดเจนอย่างมีระบบ โดยศึกษาด้วยวิธีการทดลองหรือควบคุม และใช้วิจารณ์ญาณทำการเปรียบเทียบ มีการทดสอบสมมติฐานที่แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างเหตุและผล ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในเรื่องนั้นๆ เพื่อนำไปใช้พยากรณ์หรือ สังเกตการเปลี่ยนแปลง

Best and Kahn (1998 : 20) ให้ความหมายการวิจัยว่า เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ข้อสรุป กฎเกณฑ์ หรือทฤษฎีต่างๆ ด้วยวิธีการที่มี ระบบและจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยจะต้องอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการวิจัย หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อย่างมีระบบระเบียบแบบแผน และมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนด้วยวิธีการ ทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบ ความรู้และความจริงในสิ่งที่วิจัย เพื่อนำผลไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานซึ่งคำตอบ ความรู้และความจริงที่ค้นพบสามารถเปลี่ยนแปลง ไปตามเวลาและสถานการณ์ และการวิจัยในแต่ละ ศาสตร์แต่ละสาขามีลักษณะและวิธีการ ที่แตกต่างกัน

2.1.2 ประเภทของการวิจัย

2.1.2.1 การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research)

เป็นการวิจัยที่ครอบคลุมถึงการศึกษา การทำความเข้าใจและการอธิบายเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมา จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ คือ การสรุปผลเชิง เหตุ-ผล หรือแนวโน้มของ สิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งสามารถช่วยอธิบายเหตุการณ์ในปัจจุบันหรือคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคตได้ (อุเทน ปัญญา, 2539 : 20) การวิจัยประเภทนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์และแปลความหมายเหตุการณ์ในอดีต เพื่ออธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเหตุการณ์ เวลา และสถานที่ในสมัยนั้น ซึ่งความ เข้าใจอดีตจะช่วยให้เข้าใจปัจจุบัน และเป็นบทเรียนป้องกันการเกิดประวัติศาสตร์ซ้ำรอยในอดีต ข้อมูลที่ ใช้ได้มาจากการตรวจสอบเอกสาร หลักฐานร่องรอยต่างๆ รวมทั้งการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ วิธีการทางตรรกวิทยาซึ่งเป็นการใช้ความคิดเชิงเหตุผล (Best and Kahn, 1993 : 20)

2.1.2.2 การวิจัยเชิงบรรยาย (Description Research)

เป็นการวิจัยที่มีกรรวบรวมข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน หรือเพื่อตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของสิ่งที่ต้องการศึกษา การวิจัยแบบนี้มีการตรวจสอบและรายงานวิถีทางที่สิ่งเร้านั้นเป็นอยู่ ลักษณะร่วมกันอย่างหนึ่งของการวิจัยเชิงบรรยายก็คือ การวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นต่อบุคคล องค์กร เหตุการณ์ หรือวิธีการต่างๆ เป็นตัวอย่างที่นิยมทำกันมากของการวิจัยเชิงบรรยาย ข้อมูลเชิงบรรยายจะได้มาจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์หรือสังเกต (อุเทน ปัญโญ, 2539 : 20) การวิจัยประเภทนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์และแปลความหมายเหตุการณ์ในปัจจุบัน การวิจัยเชิงบรรยาย บางตำราเรียกว่า การวิจัยเชิงพรรณนา เป็นการวิจัยที่มุ่งบรรยายหรือลงข้อสรุปเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่างๆ โดยศึกษาจากสภาพที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติ ตัวแปรที่ศึกษาเป็นตัวแปรที่ศึกษาเป็นตัวแปรที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ไม่มีการจัดกระทำกับตัวแปรอิสระและไม่ได้ควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลมีหลายหลาย (Best and Kahn, 1993 : 20)

2.1.2.3 การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

เป็นการวิจัยเพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล โดยมักจัดสถานการณ์ทดลอง และควบคุมตัวแปรต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องแล้ววัดผลตัวแปรตามออกมา (อุเทน ปัญโญ, 2539 : 20) การวิจัยประเภทนี้ เป็นการศึกษาระยะและแปลความหมายเหตุการณ์ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ถ้ามีการควบคุมจัดกระทำตัวแปร จุดเน้นหรือศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้วิธีการทดลอง เป็นการวิจัยที่มุ่งพิสูจน์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของปรากฏการณ์ต่างๆ โดยมีการจัดกระทำกับตัวแปรอิสระเพื่อศึกษาผลที่มีต่อตัวแปรตาม และมีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนเพื่อมิให้มีผลกระทบต่ตัวแปรตาม วิธีการทดลองมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับจำนวนตัวแปรอิสระระดับของการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนว่าทำได้มากน้อยเพียงใด (Best and Kahn, 1993 : 20)

บุญเรือง ขจรศิลป์ (2543) ได้กล่าวถึงชนิดของการวิจัยไว้หลายรูปแบบตามเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ใช้ลักษณะวิธีวิจัยเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่ง John W. Best (1981) Walter R. Borg และ M.K. Gall (1979) แบ่งการวิจัยการศึกษาออกเป็น 3 ชนิดใหญ่ๆ โดยยึดลักษณะวิธีเป็นเกณฑ์ในการแบ่งดังนี้

1.1 การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research) เป็นการวิจัยที่เน้นถึงการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต ประโยชน์ของการวิจัยชนิดนี้ก็คือ จากผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นข้อสรุปจากข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีตสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเหตุการณ์ต่างๆ ในปัจจุบันหรือสามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ด้วย นอกจากนี้ผลจากการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ยังทำให้ทราบถึงแนวโน้มของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาแล้ว การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์มักรวบรวมจากเอกสารหรือหลักฐานต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต ตัวอย่างของการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่ การศึกษาแนวโน้มของปริมาณนักศึกษาที่มาใช้บริการการศึกษาผู้ใหญ่ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา วิวัฒนาการของเครื่องปั้นดินเผาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน ฯลฯ

1.2 การวิจัยเชิงบรรยาย (Description Research) เป็นการวิจัยที่เน้นถึงการศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ในการดำเนินงานการวิจัย นักวิจัยไม่สามารถที่จะ

ไปจัดสร้างสถานการณ์หรือควบคุมตัวแปรต่างๆ ได้ตามใจชอบการวิจัยแบบนี้เป็นการค้นหาข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอยู่แล้ว เช่น นักวิจัยต้องการจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความสนใจต่อการเมืองซึ่งตัวแปรและความสนใจต่อการเมืองนั้นเป็นสิ่งที่มียู่แล้ว นักวิจัยเพียงแค่ไปรวบรวมข้อมูลมาเท่านั้นไม่สามารถที่จะไปจัดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของตัวแปรอิสระตามใจชอบ มีการวิจัยหลายชนิดที่จัดได้ว่าเป็นการวิจัยเชิงบรรยายได้แก่

1.2.1 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งจะศึกษาถึงลักษณะความเป็นจริงตามสถานการณ์ต่างๆ ที่อยู่ตลอดจนพิจารณาถึงความเหมาะสมของสถานภาพโดยนำไปเปรียบเทียบกับสถานภาพที่เป็นมาตรฐาน เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงสถานภาพเดิมให้ดีขึ้น ขอบเขตของการวิจัยเชิงสำรวจนั้นอาจจะกว้างหรือแคบก็ได้แล้วแต่ขอบเขตของปัญหาในการวิจัย การวิจัยสำรวจนั้นอาจแยกย่อยได้หลายประเภทตามลักษณะของสิ่งที่จะศึกษา เช่น การสำรวจเจตคติ การสำรวจโรงเรียน การสำรวจชุมชน การสำรวจประชามติ การวิเคราะห์เอกสาร การสำรวจปัญหาสังคม เป็นต้น การรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงสำรวจนั้นส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถาม ในบางครั้งใช้การสัมภาษณ์หรือใช้ทั้งการส่งแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ การส่งแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้การรวบรวมข้อมูลในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมาก ส่วนการสัมภาษณ์นั้นใช้รวบรวมข้อมูลในกรณีที่จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างไม่มากนักและต้องการรายละเอียดมากกว่า การส่งแบบสอบถาม ในกรณีที่ใช้ทั้งสองอย่างประกอบกันนั้นจะใช้การสัมภาษณ์กับตัวอย่างที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถามที่ส่งไปรอบแรก หรือใช้การรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

1.2.2 การวิจัยเชิงสังเกต (Observation Research) เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการสังเกตในการรวบรวมข้อมูลงานวิจัยประเภทนี้ให้ผลดีในแง่ที่สามารถรวบรวมข้อมูลได้โดยตรงจากต้นตอซึ่งสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในกรณีที่นักวิจัยต้องการที่จะศึกษาพฤติกรรมต่างๆ ได้โดยละเอียด เช่น การศึกษาว่าวิธีการสอนแบบไหนที่จะมีประสิทธิภาพในการสอนระบบเลขจำนวนให้กับเด็กปัญญาอ่อน ปฏิกริยาของเด็กอายุ 5 - 12 ปีที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับความรุนแรงหรือการกระทบกระเทือนใจ อย่างไรก็ตามการวิจัยแบบนี้ผู้สังเกตจะต้องระวังไม่ให้เกิดความลำเอียง ความคลาดเคลื่อนที่อาจจะเกิดขึ้นแล้วทำให้ลดความตรงของการวิจัยแบบนี้ก็คือ การให้คำจำกัดความของพฤติกรรมที่จะสังเกตกว้างมากเกินไป ควรจะเฉพาะเจาะจงให้ชัดเจน การรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตนี้ ถ้าจะให้ได้ดีผลที่ตรงและมีความเชื่อถือได้ควรจะมีการฝึกผู้สังเกตก่อนที่จะไปทำการสังเกต

1.2.3 การวิจัยเชิงเหตุผลเปรียบเทียบ (Causal Comparative Research) เป็นการวิจัยที่ต้องการศึกษาเปรียบเทียบ และสรุปความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถที่จะทำการวิจัยเชิงทดลองได้เป็นการศึกษาจากผลไปหาเหตุ เช่น นักวิจัยต้องการที่จะศึกษาถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมาในกรณีอย่างนี้มีนักวิจัยเชิงทดลองบางคนเลี้ยงไปศึกษากับสัตว์แทน เช่น อาจจะทำทดลองกับหนู เพราะถือว่าหนูเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเช่นเดียวกับคน โดยเริ่มต้นจากการสุ่มตัวอย่างหนูมากลุ่มหนึ่งวัดความสามารถในการแก้ปัญหาของหนูเหล่านั้น เช่น วัดจากระยะเวลาในการที่หนูสามารถค้นหาทางออกจากกรงกลขึ้นต่อไปแบ่งเป็นสองกลุ่ม โดยการสุ่ม กลุ่มหนึ่งจับมาทำลายระบบสมองบางส่วนและวัดความสามารถในการแก้ปัญหาของหนูทั้งสองกลุ่มนั้นอีกครั้งเพื่อที่จะเปรียบเทียบดูว่า หลักจากสมองถูกทำลายบางส่วนแล้วความสามารถในการแก้ปัญหาของหนูทั้งสองกลุ่มนั้นจะแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งผลของการวิจัยเชิงทดลองในลักษณะนี้ต้องระวังอย่างมากในการที่จะอ้างอิงไปใช้กับมนุษย์ถึงแม้ว่า หนูจะเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเช่นเดียวกับมนุษย์ แต่ยังไม่

มีสิ่งต่างๆ อีกมากมายที่แตกต่างไปจากมนุษย์ ในกรณีแบบนี้การวิจัยเชิงเหตุผลจะเหมาะสมมากกว่า โดยที่นักวิจัยไปขอศึกษาจากทะเบียนประวัติของ คนไข้ที่ได้รับอุบัติเหตุกระดูกกระเทือนสมอง เมื่อได้จำนวนตัวอย่างพอสมควรแล้วก็หากกลุ่มตัวอย่างอีก กลุ่มหนึ่งที่สมองมิได้รับความกระทบกระเทือน และอยู่สภาวะแวดล้อมต่างๆ ใกล้เคียงกับกลุ่มแรก ขึ้นต่อไปนักวิจัยศึกษาความสามารถในการเรียน ของตัวอย่างทั้งสองกลุ่มในช่วงก่อนที่สมองจะได้รับ ความกระทบกระเทือนและหลังจากที่สมองได้รับความกระทบกระเทือนแล้ว การวิจัยนี้พอจะสรุปได้ว่า ความแตกต่างทั้งหลายที่เกิดขึ้นอาจ เนื่องมาจากการที่สมองได้รับความกระทบกระเทือน แต่ในขณะที่ เดียวกันควรจะศึกษาจาก องค์ประกอบอื่นๆ ด้วยเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น

1.2.4 การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) เป็นงานวิจัยที่ ศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรตั้งแต่สองตัวขึ้นไป รวมถึงการพยากรณ์ค่าของตัวแปรด้วยการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ต่างจาก การวิจัยเชิงเหตุผลเปรียบเทียบในแง่ที่ว่า การวิจัยเชิงเหตุผลเปรียบเทียบเน้นที่ความแตกต่างส่วนการวิจัย เชิงสหสัมพันธ์เน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เช่น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ใน การเรียนการศึกษารวมทั้งองค์ประกอบบางประการที่สามารถใช้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์

1.2.5 การศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) การศึกษาเฉพาะกรณีเป็นวิธี การศึกษาค้นคว้า อย่างละเอียดลึกซึ้งเฉพาะเจาะจงในเรื่องหนึ่ง เพื่อหารายละเอียดของเรื่องที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทราบธรรมชาติของสถานการณ์อัน สลับซับซ้อนของเรื่องตลอดจนทราบ ถึงเรื่องขององค์ประกอบต่างๆ อันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิด สภาพการณ์เช่นนั้น เช่น ครูแนะแนวต้องการ ทราบสาเหตุที่นักเรียนบางคนมีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่ สนใจต่อการเรียน ครูแนะแนวท่านนั้นควรจะทำการศึกษาเฉพาะกรณี เพื่อที่จะได้ทราบสาเหตุต่างๆ อย่างละเอียด

1.3 การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งสร้าง สถานการณ์ขึ้นแล้ว ศึกษาผลที่ตามมา (What will be?) ผู้วิจัยสามารถที่จะกำหนดค่าต่างๆ ของตัว แปรอิสระได้ตามต้องการเพื่อที่จะศึกษาถึงผลที่เกิดขึ้นกับตัวแปรตาม งานวิจัยเชิงทดลองนั้นเป็นที่ นิยมใช้กันมากทางด้านวิทยาศาสตร์สำหรับการศึกษาค้นคว้าอย่างลำบาก ในแง่ของการควบคุมตัว แปรเกินที่จะเข้ามามีบทบาทต่อตัวแปรตาม ทำให้ผลสรุปของงานวิจัยคลาดเคลื่อนไป ตัวอย่างของ การวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษาได้แก่ การศึกษา เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยวิธีค้นพบกับกลุ่มที่สอนแบบบรรยาย ข้อแตกต่างระหว่างงานวิจัยเชิงทดลอง กับงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์และงานวิจัยเชิงเหตุผลเปรียบเทียบอยู่ที่ว่างานวิจัยเชิงทดลองสามารถให้ ข้อสรุปที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในลักษณะ ความเป็นเหตุเป็นผลได้ ลักษณะที่สำคัญ ของการวิจัยเชิงทดลองคือ ควบคุมตัวแปรเกินได้ (Control) จัดการเปลี่ยนแปลงค่าของตัวแปรอิสระ ได้ (Manipulation) สังเกตได้ (Observation) และทำซ้ำได้ (Replication) การวิจัยเชิงทดลองแบ่ง ได้เป็น 2 ชนิดดังนี้

1.3.1 การวิจัยเชิงทดลองอย่างแท้จริง (True Experimental Research) เป็นการวิจัย เชิงทดลองที่สามารถควบคุมตัวแปรเกินต่างๆ ได้ทั้งหมดเพื่อที่จะวัดผลที่เกิดขึ้นจากตัว แปรอิสระเท่านั้น ซึ่งในการควบคุมตัวแปรเกินนั้นใช้วิธีจัดสมาชิกเข้ากลุ่มโดยการสุ่ม (Randomly assignment) ซึ่งการจัด สมาชิกเข้ากลุ่มโดยการสุ่มนั้น Ary และคณะ (อ้างถึงใน Koul, 1984 : 347) ระบุไว้ว่า “การจัดสมาชิก โดยการสุ่มไม่เพียงแต่จะกำจัดตัวแปรที่นักวิจัยระบุไว้เท่านั้นแต่ยังสามารถ

กำจัดตัวแปรเกินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่นักวิจัยนึกไม่ถึงออกไปด้วย” เช่น ในกรณีที่ต้องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยวิธีบรรยายกับการค้นพบ ซึ่งใช้ผู้สอนคนเดียวกัน ถ้าผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คน และจัดสมาชิก 100 คนนี้ เข้ากลุ่มกลุ่มละ 50 คนโดยการสุ่ม นั่นคือทุกๆ คนมีโอกาสเท่าๆ กันที่จะอยู่ในกลุ่มที่จะสอนโดยวิธี ค้นพบ หรือกลุ่มที่สอนโดยวิธีบรรยาย การวิจัยลักษณะนี้ถือว่าการวิจัยเชิงทดลองอย่างแท้จริง

1.3.2 การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) เป็นการวิจัยเชิงทดลองที่ไม่สามารถ ควบคุมตัวแปรเกินในงานวิจัยได้เนื่องจากการวิจัยเชิงทดลองในบางสถานการณ์โดยเฉพาะการวิจัยทางด้าน การศึกษา หรือการวิจัยทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่สามารถที่จะจัดสมาชิกเข้ากลุ่มโดยการสุ่มตัวอย่างเช่น การวิจัยในลักษณะดังกล่าวแล้วในหัวข้อ 1.3.1 ถ้าผู้วิจัยไปขอทำการทดลองตามโรงเรียนซึ่งทางโรงเรียนได้ จัดนักเรียนไว้เป็นห้องๆ แล้ว และทางโรงเรียนมอบหมายนักเรียนให้ 2 ห้องเรียนในการที่จะทำการทดลองสอน โดยที่ผู้วิจัยไม่สามารถนำเด็ก 2 ห้องเรียนนั้นมาจัดใหม่โดยการสุ่มอย่างดีที่สุด ผู้วิจัยทำได้แต่จับฉลากว่าห้องใดจะสอนวิธีไหนเท่านั้น ในลักษณะเช่นนี้ผู้วิจัยไม่สามารถที่จะกำจัดหรือควบคุมตัวแปรเกินได้ เช่น นักเรียนทั้งสองกลุ่มนั้นอาจมีความแตกต่างกันอยู่ตั้งแต่แรกก่อนทำการทดลอง ซึ่งจะส่งผลทำให้ผลการ วิจัยที่สรุปได้นั้นคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ดังนั้นผู้วิจัยจำเป็นต้องทราบว่ามีตัวแปรเกินอะไรบ้างที่ ควบคุมไม่ได้ เพื่อที่จะได้นำมาพิจารณาในการแปลผลการวิจัย การวิจัยกึ่งทดลองนั้นจำเป็นต้องใช้วิธีการทางสถิติเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อลดความคลาดเคลื่อนอันเป็นผลเนื่องมาจากตัวแปรเกินที่ไม่สามารถ ควบคุมได้

เช่นเดียวกับ บุญชม ศรีสะอาด (2544) ได้กล่าวถึงประเภทของการวิจัยว่าแบ่งตามเกณฑ์ได้ หลายแบบ กล่าวโดยสรุปดังนี้

1. แบ่งตามระเบียบวิธีวิจัย แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1.1 การวิจัยทางประวัติศาสตร์ (Historical Research) เป็นการวิจัยเพื่อค้นหาความจริง ในอดีตที่ผ่านมา

1.2 การวิจัยเชิงพรรณนา (Description Research) เป็นการวิจัยเพื่อค้นหาความจริงใน สภาพปัจจุบัน

1.3 การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เป็นการวิจัยเพื่อค้นหาความรู้ ความจริงที่ ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์มาช่วย เพื่อพิสูจน์ผลของตัวแปรที่ศึกษา มีการทดลองและควบคุมตัวแปรต่างๆ

2. แบ่งตามสาขาวิชา แบ่งได้เป็นหลายด้านยกตัวอย่างได้บางด้าน เช่น

2.1 การวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้แก่การวิจัยเกี่ยวกับสังคม การเมือง การปกครองการศึกษา เศรษฐกิจ เป็นต้น

2.2 การวิจัยทางมนุษยศาสตร์ ได้แก่การวิจัยเกี่ยวกับคุณค่าของมนุษย์ เช่น ภาษาศาสตร์ คนตรี ศาสนา โบราณคดี ปรัชญา เป็นต้น

2.3 การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่การวิจัยทางชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ วิศวกรรม แพทย์ เป็นต้น

3. แบ่งตามประโยชน์ที่ได้รับ แบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

3.1 การวิจัยบริสุทธิ์ (Pure Research) บางท่านเรียกว่า การวิจัยพื้นฐาน เป็นการวิจัยที่มุ่งค้นหาความรู้ความจริงที่เป็นหลักการ กฎเกณฑ์ ทฤษฎี เพื่อขยายพื้นฐานความรู้ทางวิชาการให้กว้างขวางออกไป

3.2 การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เป็นการวิจัยเพื่อนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงสภาพของสังคม และความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้ดีขึ้น ส่วนมากได้แก่การวิจัยทางด้าน เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา

3.3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการวิจัยเพื่อนำผลมาใช้แก้ปัญหาอย่างรีบด่วนหรือปัจจุบันทันที เช่น ปัญหาการเดินขบวน เป็นต้น

4. แบ่งตามวิธีการศึกษา แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยที่ค้นหาความรู้ความจริง โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องใช้วิธีการทางสถิติเข้ามาช่วย

4.2 การวิจัยเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยที่ค้นหาความรู้ความจริงโดยอาศัยข้อมูลเชิงคุณลักษณะ การเก็บรวบรวมข้อมูลต้องการ ได้สภาพจริงตามธรรมชาติ ตามปกติ ใช้การสังเกต จดบันทึก โลกทัศน์ วิพากษ์วิจารณ์ ฯลฯ

5. แบ่งตามชนิดของข้อมูล แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

5.1 การวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) เป็นการวิจัยที่ค้นหาความรู้ความจริง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ ในสภาพปัจจุบันและมักใช้วิธีการทางสถิติมาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2 การวิจัยเชิงวิพากษ์วิจารณ์หรือเชิงไม่ประจักษ์ (Nonempirical Research) เป็นการวิจัยที่ค้นหาความรู้ ความจริง โดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่แล้วในเอกสาร หนังสือ ตำราฯลฯ มักใช้การวิพากษ์วิจารณ์แทนการใช้วิธีการทางสถิติ

6. แบ่งตามเวลา แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

6.1 การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research) เป็นการวิจัยเพื่อค้นหาความจริงในอดีตที่ผ่านมา

6.2 การวิจัยเชิงปัจจุบัน (Contemporaneous Research) เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องราวในปัจจุบัน ผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

6.3 การวิจัยเชิงอนาคต (Futuristic Research) เป็นการวิจัยเพื่อวางแผนหรือคาดคะเนอนาคต เช่น การวิจัยในโครงการอวกาศ

7. แบ่งตามการควบคุมตัวแปร แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

7.1 การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เป็นการวิจัยเพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยมีการจัดสถานการณ์ทดลอง และควบคุมตัวแปรต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องแล้ววัดผลตัวแปรตามออกมา

7.2 การวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) เป็นการวิจัยที่สามารถควบคุมตัวแปรอิสระที่ไม่ต้องการได้เพียงบางตัวเนื่องจากไม่สามารถลุ่มตัวอย่างให้เท่ากันได้

7.3 การวิจัยเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Research) เป็นการวิจัยที่ค้นหาความจริงของสถานการณ์ ใช้การสังเกตการณ์เป็นสำคัญ และสรุปผลโดยอาศัยการวิเคราะห์สังเคราะห์ ประเมิน อนุมาน และอุปมาน

สำหรับ ยุทธ โภชวรรณ์ (2546) ได้กล่าวถึง ประเภทของการวิจัยว่าสามารถจำแนกหรือแบ่งได้ หลายวิธีต่างๆ กันขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่นำมาใช้แบ่ง ทั้งนี้ก็ด้วยเกณฑ์ต่างๆที่นำมาใช้ยังไม่ชัดเจนจึงทำให้ การแบ่งประเภทของงานวิจัยไม่ชัดเจนไปด้วย แต่เกณฑ์ที่นิยมใช้ในปัจจุบันกล่าวสรุปได้ดังนี้

1. แบ่งตามสาขาวิชา เช่น การวิจัยการตลาด เป็นการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และรายงานข้อมูลที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการตลาดที่มีผลกระทบต่อองค์กร หรือเป็นการวิจัยทางเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาหาความรู้ การออกแบบ ตลอดจนการผลิตหรือการสร้างสิ่งประดิษฐ์เพื่อแก้ปัญหาการผลิตอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

2. แบ่งตามประโยชน์ของการวิจัย เป็นการวิจัยเพื่อหวังผลงานการวิจัย ไปใช้แก้ปัญหา หรือเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประการด้วยกันคือ

2.1 การวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยบริสุทธิ์ (Pure Research) เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริง หรือความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงกับปรากฏการณ์ที่มุ่งศึกษาให้เกิดความเข้าใจขั้นพื้นฐานเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ และการวิจัยในขั้นต่อไปไม่ได้นำผลไปใช้ในชีวิตจริงทันที

2.2 การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) มุ่งแสวงหาข้อเท็จจริงหรือความสัมพันธ์ ระหว่างข้อเท็จจริงเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ หรือพัฒนาโครงการ หรือวิธีการ เป็นต้น

2.3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการวิจัยประยุกต์วิธีหนึ่งที่แตกต่างกัน ที่การวิจัยเชิงปฏิบัติการจะศึกษาเฉพาะที่หรือเฉพาะหน่วยงานเพื่อนำผลที่ได้มาใช้แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยตรงในการทำงาน โดยหวังปรับปรุงแก้ไขสภาพการทำงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม

3. แบ่งตามระเบียบวิธีการวิจัย โดยอาศัยเทคนิคที่ใช้ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ประการ โดยสรุปดังนี้

3.1 การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research) มุ่งหาข้อเท็จจริงในอดีตที่ผ่านมาโดยใช้ระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์

3.2 การวิจัยเชิงพรรณนา (Description Research) การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการบรรยาย ปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

3.3 การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ค้นหาข้อเท็จจริงจากตัวแปรที่ศึกษา มีการทดลองและควบคุมตัวแปรต่างๆ

4. แบ่งตามลักษณะข้อมูล ซึ่งแบ่งตามลักษณะของข้อมูลเชิงกว้างและข้อมูลเชิงลึกสามารถ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท โดยสรุปดังนี้

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง ในเชิงกว้างโดยอาศัยข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณและแสดงผลการวิจัยเป็นตัวเลข ถ้าแบ่งตามแบบการวิจัยได้ 2 สาขา คือการวิจัยเชิงบรรยาย (Description Research) และการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ในแต่ละสาขาก็จะจำแนกย่อยไปอีก เช่น การวิจัยเชิงเปรียบเทียบ เป็นต้น

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยไม่เน้นข้อมูลที่เป็นตัวเลขเป็นหลัก แต่จะเน้นการหารายละเอียดต่างๆ ในเชิงลึกซึ่งได้มาจากการสังเกตหน่วยที่ต้องการศึกษาเพียงไม่กี่หน่วย โดยมีได้มุ่งหวังเก็บข้อมูลเป็นตัวเลขมาทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อให้ได้คำตอบใช้ได้กว้างขวางทั่วไป จึงมีการยืดหยุ่นมากกว่ามีสาขามากตามการพัฒนาและนำวิธีการเชิงคุณภาพไปใช้ เช่น การวิจัยทางชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Research) การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นต้น

ดังนั้นจากการที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงประเภทของงานวิจัยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามระเบียบวิธีวิจัย ได้แก่ การวิจัยทางประวัติศาสตร์ การวิจัยเชิงพรรณนา และการวิจัยเชิงทดลอง
2. แบ่งตามสาขาวิชา ได้แก่ การวิจัยทางสังคมศาสตร์ การวิจัยทางมนุษยศาสตร์ การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ฯลฯ
3. แบ่งตามประโยชน์ที่ได้รับ ได้แก่ การวิจัยบริสุทธิ์ การวิจัยประยุกต์และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
4. แบ่งตามวิธีการศึกษา ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณลักษณะ
5. แบ่งตามชนิดของข้อมูล ได้แก่ การวิจัยเชิงประจักษ์ และการวิจัยเชิงไม่ประจักษ์
6. แบ่งตามเวลา ได้แก่ การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ การวิจัยเชิงปัจจุบัน และการวิจัยเชิงอนาคต
7. แบ่งตามการควบคุมตัวแปร ได้แก่ การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยเชิงกึ่งทดลองและการวิจัยเชิงธรรมชาติ

นอกจากนั้นบุญชม ศรีสะอาด (2544) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัย โดยสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ได้ความรู้ใหม่ ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ
2. ช่วยพิสูจน์ หรือตรวจสอบความถูกต้องของกฎเกณฑ์ หลักการ และทฤษฎีต่างๆ
3. ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์ ปรากฏการณ์ และพฤติกรรมต่างๆ
4. ช่วยพยากรณ์ผลภายหน้าของสถานการณ์ ปรากฏการณ์ และพฤติกรรมต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง
5. ช่วยแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
6. ช่วยการวินิจฉัย ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม
7. ช่วยปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
8. ช่วยปรับปรุงพัฒนาสภาพความเป็นอยู่และวิถีการดำรงชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

การออกแบบการวิจัย

สำหรับการวิจัยเชิงทดลองนั้นยังมีรูปแบบในการวิจัยที่สามารถแยกออกไปได้อีกมากมาย ดังที่ อุเทน ปัญญา (2539 : 46) ได้กล่าวถึงการแบ่งการออกแบบการวิจัยเชิงทดลองไว้สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มเดียวทดสอบเฉพาะหลังการทดลอง (The One-Shot Case Study)
2. กลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (The One-Group Pretest-Posttest Design)
3. ทำการสุ่มแล้วแยกเป็นกลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม ทดสอบสองครั้ง (The Pretest-Posttest Control Group Design)
4. โซโลมอนสี่กลุ่ม (The Solomon Four-Group Design) มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 2 กลุ่ม ทำการทดสอบก่อนการทดลองกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 1 กลุ่ม
5. ทำการสุ่มแล้วแยกเป็นกลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม ทดสอบเฉพาะหลังทดลอง (The Randomized Control-group Posttest-Only Design) มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการสุ่มทำการทดลองโดยจัดสภาพทุกอย่าง ในทั้งสองกลุ่มให้เหมือนกันแต่จะต่างกันเฉพาะตรงที่กลุ่มทดลองเพิ่มตัวแปรอิสระที่ต้องการจะทดลองอีกตัวแปร ทดสอบหลังการทดลองทั้งสองกลุ่ม
6. มีกลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม โดยไม่ใช้การสุ่ม ทดสอบสองครั้ง (The Non-randomized Control-group Pretest-Posttest Design) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้จำแนกงานวิจัยเชิงทดลองจากวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโท วิชา วิทยาศาสตร์ศึกษา ซึ่งพบว่า มีลักษณะเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวและมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลองกับประเภท 2 กลุ่ม คือ มีกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองทำการทดสอบหลังการทดลอง

ประเภทการวิจัยจำแนกตามลักษณะของศาสตร์ สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ เป็นการวิจัยที่มีมานานแล้วและยังดำเนินต่อไปเพื่อ ศึกษาความรู้ใหม่ๆ หรือนำมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหา ซึ่งอาจจะเกี่ยวกับฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา วิศวกรรมศาสตร์ หรือศาสตร์อื่นๆ
2. การวิจัยทางสังคมศาสตร์ เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งอาจเกี่ยวกับภาษา ดนตรี ศาสนา โบราณคดี ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมศาสตร์
3. การวิจัยทางศึกษาศาสตร์ เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ในวัยต่าง ๆ การวิจัยทางการเรียนการสอน หรือการวิจัยทางด้านจิตวิทยา (ลักษณะ บรรพ กาญจน์, 2542 : 11)

การวิจัยทางสังคมศาสตร์

เนื่องจากการวิจัยทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์จัดอยู่ในประเภท การวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกล่าวถึงเฉพาะการวิจัยทางสังคมศาสตร์เท่านั้น โดยจะแยกกล่าวถึงในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

ความหมายของการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การวิจัยทางสังคมศาสตร์ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความจริงด้วยระบบและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับพฤติกรรม ปรากฏการณ์ หรือปฏิกิริยา ตลอดจนความรู้สึก นึกคิดของมนุษย์และสังคมเพื่อให้ได้ความรู้และความจริงที่จะนำมาแก้ไขปัญหาสังคม หรือก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ (วรรณภา โพธิ์น้อย, 2545 : 5) การวิจัยทางสังคมศาสตร์ จึงเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ข้อเท็จจริงด้วยวิธีการที่เป็นระบบ มีแบบแผนตาม แนวทางของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้ความรู้หรือข้อเท็จจริงที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง ของประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษา ดังนั้นนักวิจัยทาง

สังคมศาสตร์จำเป็นต้องมีความรู้ที่สำคัญ 2 ด้าน คือ ความรู้ในสาขาวิชาที่ต้องการวิจัย เช่น มนุษยศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เป็นต้น และความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้ และประสบการณ์จากการทำงานวิจัย (สุวิมล ติรภานันท์, 2542 : 6)

ประเภทของการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การจำแนกประเภทการวิจัยออกเป็นประเภทต่าง ๆ สามารถจำแนกออกได้หลายลักษณะ ซึ่งนักวิจัยอาจจะมองต่างกันและกำหนดชื่อเรียกที่ต่างกัน ในที่นี้จะขอแบ่งประเภท ของการวิจัย ดังนี้

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1.1 การวิจัยเชิงพยากรณ์ (Predicting Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาจากสภาพและเหตุการณ์ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อใช้ในการทำนายอนาคต เช่น การศึกษา แนวโน้ม ค่านิยมทางการศึกษาของคนไทย

1.2 การวิจัยเชิงวินิจฉัย (Diagnostic Research) เป็นการวิจัยที่มีเป้าหมายในการศึกษาถึงสาเหตุของปรากฏการณ์ต่างๆ เช่น ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการขยายตัวทางการศึกษา ของไทย

1.3 การวิจัยเชิงอธิบาย (Explanatory Research) เป็นการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นเหตุเป็นผล เช่น การศึกษาสาเหตุของการปฏิวัติรัฐประหารในเมืองไทย

2. แบ่งตามประโยชน์ของการใช้ ดังนี้

2.1 การวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาหาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาทฤษฎีแนวคิด โดยยังไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนของการนำไปใช้

2.2 การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เป็นการวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายในการนำผลที่ได้หรือข้อค้นพบไปใช้ให้เกิดประโยชน์

2.3 การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งนำข้อค้นพบไปใช้แก้ปัญหาการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

3. แบ่งตามวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการวิจัยที่เก็บรวบรวมข้อมูลจาก เอกสารต่างๆ เช่น บันทึก หนังสือ ตำรา จดหมาย รายงาน

3.2 การวิจัยจากการสังเกต (Observation Research) เป็นการวิจัยที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต

3.3 การวิจัยแบบสำมะโน (Census Research) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากทุกหน่วย ของประชากร

3.4 การวิจัยแบบสำรวจจากตัวอย่าง (Sample Survey Research) เป็นการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรที่ต้องการศึกษา

3.5 การศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กหรือบุคคล แต่เก็บรายละเอียดทั้งหมดที่เกิดขึ้น เป็นการศึกษาแบบเจาะลึก

3.6 การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) เป็นการวิจัยร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมาย มีการเก็บข้อมูลโดยการที่ผู้วิจัยเข้าไปอยู่ร่วมกับกลุ่ม เป้าหมายที่ทำการศึกษา

4. แบ่งตามรูปแบบการวิจัย ดังนี้

4.1 การศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เป็นการวิจัยที่ศึกษากับกลุ่มคนหรือบุคคล โดยศึกษาในทุกประเด็นมีลักษณะแคบแต่เจาะลึก

4.2 การสำรวจ (Survey Research) เป็นการวิจัยที่ศึกษาในพื้นที่ขนาดใหญ่ เป็นการบรรยายลักษณะความเป็นไป หรือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ

4.3 การทดลอง (Experimental Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งอธิบายความเป็นเหตุเป็นผลของสิ่งต่างๆ

5. แบ่งตามชนิดของข้อมูล ดังนี้

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาข้อมูลที่เป็นปริมาณ สามารถแจกแจงได้และอาศัยเทคนิคทางสถิติมาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยที่รวบรวมข้อมูลที่เป็นคุณลักษณะ ไม่สามารถแจกแจงและใช้เทคนิคทางสถิติมาวิเคราะห์ข้อมูล แต่เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (สุวิมล ติรภานันท์, 2542 : 73-76)

6. แบ่งตามระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

6.1 การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research) เป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วในอดีต ใช้คำถามว่า เหตุการณ์เป็นอย่างไร ในอดีต ทั้งนี้เพื่อให้ความรู้ที่ได้มาอธิบายเหตุการณ์ปัจจุบันและทำนายเหตุการณ์ในอนาคต

6.2 การวิจัยเชิงบรรยายหรือพรรณนา (Descriptive Research) เกี่ยวข้องกับการบรรยายและตีความหมายเพื่อที่จะอธิบายว่า “เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นคืออะไร เป็นอะไรในปัจจุบัน” เป็นการวิจัยเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในสภาพการณ์ของสิ่งที่เป็นอยู่ ในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร มีการสำรวจหรือหาความสัมพันธ์ต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องความเชื่อ ความคิดเห็น และเจตคติต่าง ๆ

6.3 การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เป็นการวิจัยที่ต้องการทราบ ตัวแปรที่ต้องการทราบสาเหตุที่ทำให้เกิดผลเช่นนั้นจริงหรือไม่ ความมุ่งหมายเป็นการวิจัย เพื่อค้นหาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของตัวแปรในปรากฏการณ์ต่างๆ

7. แบ่งตามระดับของการศึกษาตัวแปร ดังนี้

7.1 การวิจัยเพื่อการสำรวจ (Exploratory Study) เป็นการวิจัยเพื่อสำรวจตัวแปรและปรากฏการณ์ของตัวแปร เพื่อนำผลมาอธิบายการเกิดขึ้นของปรากฏการณ์นั้นๆ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (1) การวิจัยเพื่อตรวจสอบตัวแปร (Identified Variable) (2) การวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร (Discovery of Relationship Between Variables)

7.2 การวิจัยเพื่อตรวจสอบสมมุติฐาน (Hypothesis Testing Study) เป็นการศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีและนำไปใช้ในการทำนายการวิจัยประเภทนี้มีการตั้งสมมุติฐาน และตรวจสอบสมมุติฐานที่ตั้งขึ้นว่าถูกต้องหรือไม่ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 20)

จากการแบ่งประเภทการวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดประเภทของการวิจัยมีมากมายหลายประเภท และมีความซ้ำซ้อนกันระหว่างเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภทของการวิจัย ดังนั้นนักวิจัยจะต้องมีความรอบคอบและระมัดระวังในการเลือกประเภทของการวิจัยให้เหมาะสมกับประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษา การเลือกใช้การวิจัยประเภทใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้ลักษณะของปัญหา ลักษณะของการเข้าถึงข้อมูล ความแม่นยำ และความประณีตของผลงาน

2.2 การสังเคราะห์งานวิจัย

ในการสังเคราะห์งานวิจัย คือการนำงานวิจัยในลักษณะหรือกลุ่มเดียวกัน เช่น หัวข้อเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนศาสตร์หรือสาขาเดียวกันตัวอย่างเช่น สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา มาทำการศึกษาเพื่อหาข้อมูลหรือข้อสรุปว่างานวิจัยที่ทำมาแล้วนั้นครอบคลุมในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด มีจำนวนงานมาเพียงพอหรือไม่ และมีหัวข้อหรือประเด็นใดที่ยังไม่ได้ศึกษา เพื่อให้เห็นแนวทางในการศึกษา ในเรื่องนั้นต่อไป หรือหาแนวทางใหม่ที่จะศึกษาดังที่ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2532 : 99-105) ได้กล่าวถึง การสังเคราะห์งานวิจัยโดยสรุปไว้ดังนี้

การสังเคราะห์งานวิจัย (Synthesis of Research) เป็นระเบียบวิธีการศึกษาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาใด ปัญหาหนึ่งโดยรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหานั้นหลายๆ เรื่องมาศึกษาวิเคราะห์ นำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ ให้คำตอบของปัญหาที่เป็นข้อยุติ

ศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงใช้แทนกันได้ ได้แก่

- ระเบียบวิธีบูรณาการงานวิจัย (Method of Integrating Research)
- ระเบียบวิธีผสมผสานงานวิจัย (Method of Combining Research)
- การวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (The Analysis of Analysis)
- การวิจัยงานวิจัย (Research of Research)

นักวิจัยสามารถสังเคราะห์งานวิจัยได้ 2 ลักษณะ คือ

- เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย
- การวิจัยเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ลักษณะเฉพาะที่ต่างจากงานวิจัยทั่วไป คือ ข้อมูลในการวิจัยเป็นงานวิจัยหลายๆ เรื่องซึ่งมีการใช้ มาตรฐานวัดตัวแปร แบบแผนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลต่างกันจึงต้องสร้างดัชนีมาตรฐานจากงานวิจัย แต่ละเรื่องก่อนเพื่อปรับให้มีหน่วยเดียวกัน แล้วจึงวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ดัชนีมาตรฐานให้ได้ข้อเท็จจริง ที่เป็นข้อสรุปสุดท้าย

2.2.1 การสังเคราะห์งานวิจัย มีขั้นตอนดำเนินการ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหัวข้อปัญหา
2. วิเคราะห์ปัญหา
3. เสาะค้น คัดเลือก รวบรวมงานวิจัย
4. วิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย
5. เสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย

สำหรับการวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยที่ใช้ในสาขาสังคมศาสตร์ แบ่งตามวิธีการได้ 2 แบบ

1. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพเพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย ใช้การบรรยายสรุปผลการวิจัย
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย ใช้ระเบียบวิธีการทางสถิติวิเคราะห์ ค่าดัชนี มาตรฐานซึ่งที่นิยมมีอยู่ 3 แบบ คือค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติ (P-value of statistic) ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (Correlation coefficients) ค่าขนาดอิทธิพล (Effectsize or Effect Magnitude)

หากแบ่งตามระดับของการวิเคราะห์ทางสถิติจะแบ่งได้ 4 แบบ คือ

1. วิธีการนับคะแนนเสียงแบบเดิม (Conventional Vote-Counting Method) โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มตามค่าดัชนีมาตรฐาน คือ กลุ่มที่มีนัยสำคัญทางสถิติและค่าดัชนีเป็นบวกและลบ กับ

กลุ่มที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นับความถี่งานวิจัยแต่ละกลุ่มสังเคราะห์สรุปผลแปลผลตามลักษณะของงานวิจัยกลุ่มที่มีความถี่สูงสุดวิธีนี้มีข้อบกพร่องคือ ความลำเอียงที่เกิดขึ้นเมื่องานวิจัยมีกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ทำให้มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. วิธีการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของผลการสังเคราะห์ (Tests for Statistical Significance of Combined Results) เป็นการสังเคราะห์ความน่าจะเป็นของค่าสถิติแล้วทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของผลการสังเคราะห์ จุดอ่อนวิธีนี้คือ ไม่สามารถประมาณค่าขนาดอิทธิพลของตัวแปรจัดกระทำหรือค่า สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้

3. วิธีการประมาณค่าจากการนับคะแนนเสียง (Vote-Counting Estimator Method) เป็นการประมาณค่า พารามิเตอร์ขนาดอิทธิพลและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยการนับคะแนนเสียงจุดอ่อน คือผลการประมาณค่าจะเที่ยงตรงต่อเมื่องานวิจัยมีจำนวนมากและขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน

4. วิธีการสังเคราะห์ค่าประมาณดัชนีมาตรฐาน (Synthesis of Estimated Standardized Iridicies) หรือ การวิเคราะห์อภิมาน (Meta Analysis) โดยต้องประมาณค่าขนาดอิทธิพลหรือสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันเป็นดัชนีมาตรฐาน จากงานวิจัยแต่ละเรื่องก่อนแล้วสังเคราะห์ค่าประมาณดัชนีจากงานวิจัยทั้งหมดเข้าด้วยกัน ศึกษาการแจกแจงค่าประมาณดัชนีทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่อธิบายความแปรปรวนโดย การวิเคราะห์ทางสถิติ

2.2.2 ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยจำแนกได้ 2 ประเภท (อุทุมพร จามรมาน, 2531 : 601) คือ

1. การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative Synthesis) หรือเชิงบรรยาย เป็นการรวบรวมเรื่องราวต่างๆ เข้าด้วยกันแล้วบรรยายสรุปออกมา การสังเคราะห์งานวิจัยแบบนี้จึงต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เป็นผู้ดำเนินการและส่วนใหญ่บรรยายงานการวิจัยที่ว่าด้วยเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Review of Literature)

สำหรับข้อมูลเชิงคุณลักษณะในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ ข้อมูลเชิงคุณลักษณะที่เป็นการบรรยายสภาพการณ์ ลักษณะความรู้สึก ความรู้ความสามารถของ คน สัตว์ สิ่งของ ปรากฏการณ์ ส่วนอีกชนิด หนึ่ง คือ ข้อมูลเชิงคุณลักษณะที่จัดกระทำในรูปตัวเลข เช่น ความสามารถที่จัดกระทำในรูปคะแนน ทดสอบความรู้ที่จะจัดกระทำในรูปค่า ซึ่งข้อมูลทั้งสองนี้มีวิธีวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะแบบตัวเลขและแบบบรรยายนี้ จะทำให้ดีและเหมาะสมต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ ซึ่งสรุปได้ 4 ประการ (อุทุมพร จามรมาน, 2531 : 1) ดังนี้

1.1.1 เพื่อการบรรยาย พรรณนา สรุป

1.1.2 เพื่อบอกความสัมพันธ์ หรืออธิบายความสัมพันธ์

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่าง

1.1.4 เพื่อทำนายผลที่จะเกิดขึ้น

1.2 การแปลงข้อมูลเชิงคุณลักษณะเป็นเชิงปริมาณ ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Data) ประกอบด้วยค่าต่างๆ ในขณะที่ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ประกอบด้วยตัวเลขต่างๆ การแปลง ข้อมูลเชิงคุณลักษณะเป็นเชิงปริมาณทำได้ (อุทุมพร จามรมาน, 2531 : 7-8) ดังนี้

1.2.1 การแจกแจงตามจำนวนครั้งที่เกิดขึ้นซ้ำๆ กันตามหัวข้อตามแบบแผนตามผลการวิเคราะห์ เช่น จำนวนครั้งที่ผู้ตอบอุทานว่า “พระเจ้าช่วย”

1.2.2 การจัดจำแนกตามบุคคล พฤติกรรมเหตุการณ์

1.2.3 การจัดจำแนกตามตัวแปรตามความสัมพันธ์ เช่น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกินของคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน

1.2.4 การประเมิน เช่น การประเมินความรู้สึกลงในทางบวกและลบ การประเมินความสำเร็จ โดยสรุป การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ อาจทำได้โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ หรืออาจทำเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการแจกแจงนับตามจำนวนหรือการตีออกมาเป็นค่าที่ต้องการ

2. การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) เป็นการวิเคราะห์ค่าตัวเลขหรือค่าสถิติที่ ปรากฏในงานวิจัยทั้งหลายเพื่อหาข้อสรุปอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบสรุปอ้างอิง การวิเคราะห์เชิงปริมาณจึงเป็นการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (Analysis of Analysis) หรือ การวิเคราะห์เชิงผสมผสาน (Integrative Analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (Research of Research) นั่นเอง

พัฒนาการของการสังเคราะห์เชิงปริมาณจำแนกตามพัฒนาการได้ 3 ชั้น (อุทุมพร จามรมาน. 2531 : 2) ดังนี้

2.1 การสังเคราะห์เชิงบรรยายหรือเชิงคุณลักษณะ

2.2 การสังเคราะห์เชิงปริมาณที่อาศัยการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ปรากฏในงานวิจัย

2.3 การสังเคราะห์หาขนาดของผล (Effect size) หรือเรียกเทคนิควิธีที่ใช้ในขั้นนี้ว่าการวิเคราะห์เมตต้า (Meta Analysis)

สุพัฒน์ สุกมลสันต์ (2535) กล่าวถึงการสังเคราะห์งานวิจัยในปัจจุบันใช้เทคนิคการวิเคราะห์ 4 ประเภท คือ

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หรือเรียกว่าวิธีสังเคราะห์เชิงบรรยาย เป็นการสรุปผลตามเกณฑ์ของผู้อ่าน ทำให้ผลการวิเคราะห์เนื้อหามีความแตกต่างตามผู้วิเคราะห์

2. การวิเคราะห์โดยวิธีนับคะแนนเสียง (Vote Counting Method) เป็นการใช้อย่างที่สรุปว่า มีนัยสำคัญหรือไม่มีนัยสำคัญเป็นเกณฑ์พิจารณา

3. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นวิธีที่พิจารณาค่านัยสำคัญหรือสถิติทดสอบ

4. การวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อหาค่าขนาดของผล (Effect Size) หรือวิธีวิเคราะห์แบบเมตต้า (Meta-Analysis) ซึ่งมี G.V. Glass เป็นผู้ริเริ่มนำวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยที่ใช้สถิติมาคำนวณ ต่อมา Schmidt และ Hunter ได้พัฒนาวิธีวิเคราะห์แบบเมตต้าของ Glass คือการพัฒนาปัญหาเกี่ยวกับความคลาดเคลื่อนทั้งหลาย

วรรณมา โดพิบูลย์พงศ์ (2527ก) ได้อธิบายถึงการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หรือการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบหนึ่งที่มีลักษณะเป็นเชิงสำรวจวิเคราะห์ ซึ่งสำรวจและวิเคราะห์เฉพาะเอกสารและเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในเอกสารเท่านั้น

ประภาวดี สืบสนธิ์ (2524ก) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นการวิจัยเอกสารที่มีลักษณะเป็นการสำรวจเชิงวิเคราะห์ เป็นเทคนิคในการศึกษาวิเคราะห์ บันทึก เอกสาร ข่าวสารอย่างมีระบบ และมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงปริมาณการเน้นหรือความถี่ในการสื่อความหมาย เช่น การโน้มน้าวใจ ลีลา การเขียน การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาความน่าเชื่อถือก่อนส่วนของเนื้อหา โดยผู้วิจัยจะแยกเนื้อหาออกเป็นกลุ่มและประเมินเนื้อหาตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

Krippendorff (1980) ได้กล่าวถึงประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหา และองค์ประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหาดังนี้

ประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหา แบ่งออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาระบบเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาว่า มีองค์ประกอบอะไรบ้าง และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
2. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหามาตรฐาน เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินคุณค่าของเนื้อหาสาระว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด หรือเพื่อวิเคราะห์ว่ามีเนื้อหาสาระแตกต่างไปจากมาตรฐานมากน้อยเพียงใด
3. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาดัชนีบางอย่าง เช่น ความถี่ของคำ สัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นแรงจูงใจ ของผู้เขียนหรือความถี่ที่ชี้ให้เห็นความรู้สึกพอใจต่อเหตุการณ์บางอย่าง
4. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหากลุ่มคำแบบต่างๆ เช่น การอ้างอิงถึงนายกรัฐมนตรี ทำได้โดยใช้ ตำแหน่งยศ ปี สถานที่ ชื่อ เป็นต้น
5. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาความหมาย เช่น การสรุปประเด็น การหาสาเหตุและผลการอธิบาย พฤติกรรม
6. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหากระบวนการภายใน เช่น การวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม ซึ่งจะได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในแต่ละพื้นที่ที่มีต่อการทำนุบำรุง สภาวะแวดล้อมในพื้นที่ของตน

สำหรับองค์ประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหา มีดังนี้

1. เนื้อหาที่จะวิเคราะห์ ไม่จำเป็นว่าจะต้องอยู่ในรูปแบบของเอกสารสิ่งพิมพ์เสมอไป อาจอยู่ในรูปอื่นก็ได้ เช่น รูปภาพ การ์ตูน ละคร เพลง การโฆษณา ฟิล์มภาพยนตร์ บทคำพูด คำกล่าว หลักฐานทางประวัติศาสตร์และการสนทนา
2. วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์เนื้อหา มี 3 ประการ คือ เพื่อสรุปข้อมูล เพื่อหารูปแบบหรือ ความสัมพันธ์ภายในและเพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายนอก
3. หน่วยในการวิเคราะห์ ผู้วิเคราะห์ต้องมีความเข้าใจแจ่มแจ้งว่าหน่วยที่วิเคราะห์นั้นเป็นหน่วยแบบใด โดยปกติหน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหามี 3 ประการคือ
 - 3.1 หน่วยจากกลุ่ม ได้จากสังเกตหรือการสัมผัส แต่ละหน่วยนั้นมีลักษณะที่เป็นอิสระต่อกัน เช่น ประโยคในแต่ละประโยคถือเป็น 1 หน่วย
 - 3.2 หน่วยจากการบันทึกเป็นการจัดกระทำข้อมูลจากการสุ่มมาย่อยเป็นกลุ่มเป็นพวก
 - 3.3 หน่วยจากเนื้อหา เป็นการรวบรวมหน่วยจากการบันทึกมาจัดกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง
4. เกณฑ์ในการสร้างหน่วยมีดังนี้
 - 4.1 การพิจารณาจากสภาพทางกายภาพ (Physical Unit) ได้แก่ จำนวนเล่มของรายงาน ฉบับ/แผ่น ฯลฯ
 - 4.2 การพิจารณาจากภาษา (Syntactical Unit) ได้แก่ การแ่งนับคำ หัวข้อข่าว เป็นต้น
 - 4.3 การพิจารณาจากการอ้างอิง (Referential Unit) ได้แก่ จากวัตถุประสงค์ เหตุการณ์ บุคคล การกระทำ ฯลฯ
 - 4.4 การพิจารณาจากโครงสร้าง (Propositional Unit) ได้แก่ การพิจารณาในด้านความรู้สึก ภาษา และความหมาย

4.5 การพิจารณาจากความหมาย (Thematic Unit) ได้แก่ การอาศัยความหมายของภาษามาสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง เช่น เป็นการขอร้อง หรือการบังคับ หรือการให้ เป็นต้น

5. การสุ่มตัวอย่างและประชากร การวิเคราะห์เอกสารจะต้องเกี่ยวข้องกับปริมาณของสิ่งที่น่าสนใจวิเคราะห์ โดยการจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องที่จะวิเคราะห์ออกจากสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องหรือจำแนกประเภทของ กลุ่มประชากรที่จะวิเคราะห์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์เนื้อตามขั้นตอนต่อไป

ประภาวดี สืบสนธิ (2524ข) ได้กล่าวถึงวิธีวิเคราะห์เนื้อหา ความเชื่อถือได้ของผลการวิเคราะห์ และคุณประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ดังนี้

วิธีวิเคราะห์เนื้อหา หลังจากที่ได้ทำความเข้าใจปัญหาที่ศึกษาและกำหนดสมมติฐานแล้ว มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษางานที่ต้องการวิเคราะห์ให้ขั้นต้น กำหนดหรือสร้างกลุ่มเพื่อการวิเคราะห์และหาดัชนีที่เหมาะสมสำหรับแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา

2. กำหนดกลุ่มที่จะใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ เช่น ถ้าต้องการศึกษาสาระของเรื่องจะใช้กลุ่มต่างๆ คือ หัวข้อวิชา ทิศทาง มาตรฐานและคุณค่าถ้าต้องการศึกษารูปแบบของการนำเสนอเนื้อหาจะวิเคราะห์ตามกลุ่มต่างๆ คือ รูปแบบของข้อความ รูปแบบและประเภทของงาน

3. กำหนดดัชนีสำหรับแต่ละกลุ่มกว้างๆ ที่จะวิเคราะห์ผู้วิจัยจะหาดัชนีเป็นเครื่องชี้ว่าจะวิเคราะห์อะไร โดยผู้วิจัยต้องให้คำจำกัดความดัชนีที่กำหนดขึ้นเสียก่อน

4. กำหนดหน่วยในการวิเคราะห์ซึ่งได้แก่ คำ ประโยค ตัวละคร รายการ แล้วแต่ความเหมาะสม

5. วิเคราะห์เนื้อหาโดยการเปรียบเทียบหน่วยของการวิเคราะห์ให้ตรงกับดัชนี และกลุ่มเนื้อหาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะทำการแจกแจงความถี่โดยการชั่งรอยคะแนนแล้วนำผลมาวิเคราะห์ในเชิงปริมาณด้วยค่าร้อยละ

ความเชื่อถือได้ของผลวิเคราะห์ใดพิจารณาได้จากความเที่ยง และความตรงของผลวิเคราะห์นั้น ดังนี้

1. ความเที่ยง (Reliability) มีความหมาย 3 ประการ คือ

1.1 ความคงที่ การตรวจสอบความคงที่ทำได้โดยการวิเคราะห์ซ้ำ แล้วเปรียบเทียบผลวิเคราะห์ทั้งสองครั้งว่าแตกต่างกันหรือเหมือนกัน

1.2 ความเหมือนเดิมโดยการตรวจสอบทุกขั้นตอน

1.3 ความแม่นยำ โดยการตรวจสอบเกี่ยวกับเกณฑ์หรือมาตรฐานทุกขั้นตอน

2. ความตรง (Validity) มีความหมาย 5 ประการ คือ

2.1 ความตรงที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลมีความสอดคล้องกับข้อเท็จจริง

2.2 ความตรงตามความหมาย มักตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ

2.3 ความตรงตามกลุ่ม โดยการอธิบายการสุ่มโดยไม่ลำเอียง

2.4 ความตรงตามวิธีการ ซึ่งผลการวิเคราะห์เหมือนกันทั้ง 2 วิธีการ

2.5 ความตรงตามทฤษฎี โดยผลการวิเคราะห์สอดคล้องกันกับทฤษฎีหลักการ และข้อเท็จจริง ที่เกี่ยวข้อง

คุณประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหา

นอกเหนือจากประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลา ไม่จำเป็นต้องใช้คณะวิจัยหลายคน ไม่ต้องใช้เครื่องมือมากมาย การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นระเบียบวิธีที่มีความสะดวกต่อการดำเนินการ ใน

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหา นั้น หากกลับมาเริ่มต้นศึกษาใหม่ก็ยังสามารถทำได้ง่ายกว่าการวิจัยแบบอื่น ๆ เพราะสิ่งที่จะศึกษา สังเกต ยังคงอยู่ไม่เปลี่ยนแปลงนอกเสียจากผู้วิจัยต้องการเปลี่ยนวิธีการวิเคราะห์ให้ เหมาะสมยิ่งขึ้น

ทวีป ศิริรัศมี (2534) ได้สรุปประโยชน์ของการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

1. ทำให้เห็นสภาพปัจจุบันของสิ่งที่ศึกษา เช่น สภาพหลักสูตร ตำราเรียน วิทยานิพนธ์ หนังสืออ่านประกอบ เป็นต้น

2. เพื่อสำรวจจุดอ่อนต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เพราะการวิเคราะห์ทำให้ทราบหลักฐานต่างๆ ที่ถูกบันทึกไว้

3. เป็นแนวทางในการค้นคว้า ข้อแตกต่างระหว่างหน่วยงานในเชิงปฏิบัติ ซึ่งอาจเปรียบเทียบลักษณะและผลของการปฏิบัติงานได้นอกจากนี้การวิเคราะห์เนื้อหาสามารถใช้ในการศึกษาแนวโน้มของเนื้อหา ไม่ว่าจะ เป็นสาขาวิชาใดก็ตาม สามารถอธิบายถึงพัฒนาการของสาขาวิชาต่างๆ สะท้อนให้เห็นขอบเขตและลักษณะของเนื้อหาในแต่ละช่วงเวลา และสามารถช่วยในการปรับปรุงเนื้อหาให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้ (วรรณมา โดพิบูลย์พงศ์, 2527ข)

โดยสรุปแล้ว วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาส่วนใหญ่ ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของวิทยานิพนธ์ 2 ประการดังนี้คือ

1. ลักษณะทางกายภาพของวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ปีที่ผลิต ประเภทของการวิจัย เนื้อเรื่องที่วิจัย สถานภาพของประชากร แหล่งที่อยู่ของประชากร เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ข้อค้นพบของผลการวิจัย ซึ่งจำแนกข้อค้นพบตามลักษณะของเนื้อหาที่ศึกษา ความสำคัญของวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดได้ดังนี้

1. ผู้วิจัยจะต้องตั้งกฎเกณฑ์ขึ้น

2. ผู้วิจัยจะต้องวางเค้าโครงของข้อมูลโดยการทำรายชื่อหรือข้อความในเอกสาร ที่จะถูกนำมาวิเคราะห์แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) การกระทำเช่นนั้นจะช่วยให้มีความสม่ำเสมอ

3. ผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูล เอกสารที่นำมาวิเคราะห์ เช่น ใครเป็นผู้เขียน ใครอ่าน ช่วงเวลาเป็นอย่างไร เพื่อให้การวิเคราะห์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การวิเคราะห์เนื้อหาจะทำตามเนื้อหาที่ปรากฏ (Manifest Content) ในเอกสาร มากกว่ากระทำกับเนื้อหาที่ซ่อนอยู่ (Latent Content)

ในการวิเคราะห์เนื้อหาสิ่งสำคัญในการวิเคราะห์ คือ การวางระบบข้อมูลโดยการจัดประเภทของคำ และข้อความที่จะวิเคราะห์การจัดประเภท (Categories) ควรมีการกำหนดขอบเขตการวิเคราะห์เนื้อหาตามลักษณะ ระบบจำแนกประเภทควรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย สามารถรองรับคำ และข้อความที่จะถูกแจกแจงได้เป็นอย่างดี มีการระบุรายละเอียด แนวคิด ตัวแปรให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีความเด่นชัดในตัวเอง ไม่มีความซ้ำซ้อน เหลื่อมล้ำกันและใช้หลักการเดียวกันในการจัดระบบตลอดงาน (ศุภกรณ์ ดิษฐ์พันธ์, 2540 : 36)

2.2.3 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ฮอลสตี (Holsti, 1969 : 14) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหาที่มีความหมายกว้าง เป็นเทคนิคใดๆ สำหรับการอ้างอิงโดยไม่มีอคติและเป็นระบบโดยระบุลักษณะของข้อความ

บุชา และ ฮาร์เตอร์ (Busha ; & Harter, 1980 : 171) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นกระบวนการที่ออกแบบมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ลักษณะของคำ วลี แนวคิด ลักษณะ ตัวอักษร หรือแม้กระทั่งประโยคและย่อหน้าที่มีในสิ่งพิมพ์ หรือโสตทัศนูปกรณ์

โนเอนดอร์ฟ (Neuendorf, 2002 : 10) กล่าวถึงการวิเคราะห์เนื้อหาว่าเป็นการสรุปการวิเคราะห์เชิงประมาณของข้อความที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ รวมถึงการให้ความสนใจกับการทดสอบความเที่ยงระหว่างผู้กระทำ การออกแบบจากเหตุไปหาผล ความน่าเชื่อถือถูกต้อง ลักษณะทั่วไปของผล ความเที่ยงตรง และการทดสอบสมมติฐานและไม่ได้จำกัดว่าเป็นชนิดของตัวแปรที่อาจจะวัดหรือบริบทที่ข้อความจะถูกสร้างขึ้นหรือนำเสนอ

เบสท์, จอห์น ดับเบิลยู (Best, John W. 1981 : 106 – 108) ได้สรุปการวิเคราะห์เอกสารหรือการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ดังนี้ เอกสารเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับใช้ในการค้นคว้าซึ่งมีแหล่งให้ค้นอยู่มากมาย และวิธีการวิเคราะห์ก็คล้ายคลึงกับวิธีการของนักประวัติศาสตร์ คือเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ หรืออธิบายสภาพของปรากฏการณ์ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งการจัดกระทำอาจจะแยกเป็นการวิจัยเชิงพรรณนาสำหรับปัญหาที่เหมือนๆ กันข้อสมมติฐานกลุ่มตัวอย่างความสัมพันธ์ของตัวแปร อันจะนำไปสู่การอ้างอิงถึงประชากร การวิเคราะห์เอกสารหรือการวิเคราะห์เนื้อหาจะมีประโยชน์ในการตอบคำถามและการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมที่แท้จริง

ในการวิเคราะห์เอกสารสามารถค้นหาข้อมูลได้จากการบันทึก การรายงาน ร่องรอย จดหมาย อัตชีวประวัติ อนุทิน ความเรียง ผลงานในทางปรัชญา หนังสือ วารสาร ประกาศแถลงการณ์ บัญชีรายชื่อ หลักสูตร คำพิพากษา รูปภาพ ภาพยนตร์ และการ์ตูน

ข้อควรจำในการใช้แหล่งข้อมูลเอกสาร คือ ร่องรอยของข้อมูลที่ปรากฏให้เห็นนั้นไม่จำเป็นต้องเชื่อถือได้เสมอไป ในการวิเคราะห์เอกสารไม่จำเป็นต้องมุ่งประเด็นไปที่ความน่าเชื่อถือของเอกสารเพียงอย่างเดียว แต่ความตรงเชิงเนื้อหาที่สำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ข้อมูลนั้นมีคุณค่าน่าเชื่อถือ

องค์ประกอบที่สำคัญในการวิเคราะห์ คือ ตัวข้อมูล แนวความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล และประเด็นหรือปัญหาที่จะวิเคราะห์เนื่องจากการวิเคราะห์ในเชิงนี้ไม่มีสูตรสำเร็จตายตัวขึ้นอยู่กับ การเลือกของผู้วิจัย สิ่งที่ผู้วิจัยควรตระหนักก็คือ การมีกรอบความคิดหรือทฤษฎีรองรับจะมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยวิเคราะห์ข้อมูลได้ลึกซึ้ง และสร้างข้อสรุปที่หนักแน่น (สุภางค์ จันทวานิช, 2540 : 160)

การวิเคราะห์เอกสารเป็นการศึกษาสำรวจเชิงวิเคราะห์ (Survey or Analysis Study) ซึ่งจะสำรวจและวิเคราะห์เฉพาะเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในเอกสารเท่านั้น (สุรเดช พันธุ์วิเศษ, 2532 : 21) โดยทั่วไปแล้วการศึกษานี้จะเป็นการศึกษาอย่างกว้างๆ ไม่ลึกซึ้งในปัญหามากนักเพียงแต่บอกธรรมชาติ หรือลักษณะทั่วไปของประชากรที่ทำการวิจัยส่วนมากจะแสวงหาข้อมูลใหม่ให้เหมาะสมต่อไปซึ่งการวิเคราะห์เอกสารนี้ถือเป็นการวิจัยประเภทที่ต้องการตรวจสอบสภาพปัจจุบันโดยอาศัยเอกสารที่ได้บันทึกไว้ บางครั้งอาจเรียกว่า “การวิเคราะห์เนื้อหา” (Content Analysis) (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์, 2522 : 139)

สุภางค์ จันทวานิช (2540 : 144) ได้สรุปว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารอาจทำได้ทั้งโดย

วิธีการเชิงปริมาณ และวิธีการเชิงคุณภาพ วิธีการเชิงปริมาณ คือการทำให้ข้อมูลเอกสาร ได้แก่ ถ้อยคำ ประโยคหรือใจความในเอกสารเป็นจำนวนที่วัดได้ แล้วเจนนับจำนวนของถ้อยคำประโยคหรือใจความเหล่านั้น ซึ่งวิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบนี้เรียกว่า การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนวิธีการเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) จากเอกสารดังกล่าว ประกอบกับเอกสารอื่นๆ โดยอาจมีการแบ่งประเภทตามเนื้อหาของเอกสารแล้วเปรียบเทียบเนื้อหา ประเภทต่างๆ กันด้วยก็ได้

การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เป็นการสรุปผลตามเกณฑ์ของผู้อ่าน ดังนั้น ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจึงแตกต่างกันตามผู้อ่าน เว้นแต่ว่าวิเคราะห์เนื้อหาตามเกณฑ์ที่กำหนด คำตอบที่ได้จะไม่ต่างกัน การวิเคราะห์เนื้อหาเริ่มมีกระบวนการที่เป็นระบบระเบียบ เมื่อประมาณ 50 ปีที่แล้ว โดยพัฒนามาจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ โฆษณา วรรณคดี ฯลฯ ตัวอย่างการวิเคราะห์เนื้อหา คือ การวิเคราะห์ บทสนทนาจำนวน 481 ครั้ง ของบุคคลสำคัญ การวิเคราะห์ตำราเรียน 427 เรื่อง ในวิชาสังคมศึกษา การวิเคราะห์คำโฆษณาชวนเชื่อเรื่องน้ำหอม การวิเคราะห์บทบรรณาธิการจำนวน 8,039 บท การวิเคราะห์ รายการข่าวทางวิทยุ 800 รายการ เป็นต้น (อุทุมพร จามรมาน, 2531 : 439)

1. เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์เนื้อหาที่มีหลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการจำแนก ดังนี้ (อุทุมพร จามรมาน, 2531 : 459-11) คือ

1.1 Janis (1965) จำแนกเป็น 3 แบบ

1.1.1 แบบอิงการปฏิบัติทั่วไป

1.1.2 แบบยืมภาษา

1.1.3 แบบอิงสัญลักษณ์

1.2 Berelson (1952) จำแนกได้ 17 แบบ คือ

1.2.1 การบรรยายแนวโน้มของเนื้อหาที่สื่อความหมาย

1.2.2 การเสาะแสวงหาพัฒนาการ

1.2.3 การหาความแตกต่างความไม่ลงรอย

1.2.4 การเปรียบเทียบสื่อหรือระดับที่สื่อความหมาย

1.2.5 การเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์

1.2.6 การวิเคราะห์โครงสร้าง

1.2.7 การวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกับแบบสอบถามปลายเปิด

1.2.8 การเปิดเผยเทคนิคการโฆษณา

1.2.9 การวิเคราะห์ลักษณะที่ช่วยให้อ่านได้เข้าใจดีขึ้น

1.2.10 การวิเคราะห์ลักษณะหรือสไตล์

1.2.11 การระบุความตั้งใจของผู้เรียน

1.2.12 การวิเคราะห์ระดับทางจิตใจของกลุ่มคน

1.2.13 การปกป้องผลจากการโฆษณาในแง่กฎหมาย

1.2.14 การสอดแนม

1.2.15 การสะท้อนทัศนคติ ความสนใจ และค่านิยมของกลุ่ม

1.2.16 การวิเคราะห์เป้าประสงค์ของกลุ่ม

1.2.17 การบรรยายพฤติกรรมที่แสดงออก

1.3 Stone และ Dunphy (1966) จำแนกตามสาขาวิชาได้ 7 สาขา คือ

- 1.3.1 จิตเวช
- 1.3.2 จิตวิทยา
- 1.3.3 ประวัติศาสตร์
- 1.3.4 มนุษยวิทยา
- 1.3.5 การศึกษา
- 1.3.6 ปรัชญา
- 1.3.7 ภาษาศาสตร์

1.4 Holsti (1969) จำแนกเป็น 3 แบบ

1.4.1 วิเคราะห์หาลักษณะของการสื่อความหมายคือวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคำถามว่าในสาระต่างๆที่เป็นข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเรื่องราวอะไรมีความเป็นมาอย่างไรและเกี่ยวข้องกับใคร

1.4.2 การวิเคราะห์เชิงเหตุผล คือ วิเคราะห์หาเหตุผลตลอดจนผลจากข้อมูล

1.4.3 การวิเคราะห์ผล คือ วิเคราะห์เฉพาะส่วนที่เป็นผลของการสื่อความหมาย

1.5 Krippendorff (1980) เสนอการวิเคราะห์เนื้อหาเป็น 6 ประเภท คือ

1.5.1 วิเคราะห์เนื้อหาระบบ โดยคำนึงถึงว่าเนื้อหาสาระที่มุ่งวิเคราะห์นั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้างองค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันอย่างไรและมีการแปลงรูปออกมาในรูปความสัมพันธ์อื่นได้บ้างหรือไม่

1.5.2 วิเคราะห์เพื่อหามาตรฐาน เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินคุณค่าของสาระ เนื้อหาว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงไร หรือเพื่อวิเคราะห์ว่า เนื้อหาสาระแตกต่างไปจากมาตรฐานมากน้อยเพียงใด

1.5.3 วิเคราะห์เนื้อหาดัชนีบางอย่าง เช่นความถี่ของคำ สัญลักษณ์ ที่แสดงให้เห็นแรงจูงใจของผู้เขียนหรือหาค่าดัชนีเพื่อชี้ให้เห็นความรู้สึกพอใจ ไม่พอใจต่อเหตุการณ์บางอย่าง

1.5.4 วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหากลุ่มคำแบบต่างๆ เช่น การอ้างอิงนายกรัฐมนตรี อาจทำได้โดยใช้ตำแหน่ง ยศ ปี สถานที่ ชื่อ เป็นต้น

1.5.5 วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาความหมาย เช่น การสรุปประเด็น การหาสาเหตุและผลการอธิบายพฤติกรรม

1.5.6 วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกระบวนการภายใน เช่น การวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในแต่ละพื้นที่ต่อการทำนุบำรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของตน

2. องค์ประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหา แม้ว่าการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นงานของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ ก็ตามแต่การวิเคราะห์เนื้อหาจะต้องมีองค์ประกอบอื่นนอกเหนือจากผู้เชี่ยวชาญ (อุทุมพร จามรมาน, 2531 : 11-13) คือ

2.1 เนื้อหาที่จะวิเคราะห์ ในที่นี้ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปเอกสารสิ่งพิมพ์เสมอไป อาจอยู่ในรูปอื่นก็ได้ เช่น รูปภาพ การ์ตูน ละคร เพลง การโฆษณา ฟิล์มภาพยนตร์ บทคำพูดคำกล่าว หลักฐานทางประวัติศาสตร์ การสนทนา

2.2 วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์เนื้อหา มีวัตถุประสงค์ใหญ่ๆ 3 ประการ คือ เพื่อสรุปข้อมูล เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายในและเพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายนอก

2.3 หน่วยในการวิเคราะห์ ผู้วิเคราะห์ต้องมีความกระจ่างในเรื่องหน่วยที่วิเคราะห์ว่าเป็นหน่วยแบบใด โดยปกติหน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหามี 3 ประการ คือ

2.3.1 หน่วยจากการสุม ได้มาจากการสังเกตหรือการสัมผัส แต่ละหน่วยนั้นมีลักษณะที่เป็นอิสระต่อกัน เช่นประโยคแต่ละประโยค ถือเป็น 1 หน่วย

2.3.2 หน่วยจากการบันทึกเป็นการจัดกระทำข้อมูลจากการสุมมาอยู่เป็นกลุ่มเป็นพวก

2.3.3 หน่วยจากเนื้อหา เป็นการรวบรวมหน่วยจากการบันทึกมาจัดกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง

2.4 เกณฑ์ในการสร้างหน่วยอาจกระทำได้ ดังต่อไปนี้ คือ

2.4.1 การพิจารณาจากสภาพทางกายภาพ (Physical Unit) เช่น จำนวนเรื่องราว รายงาน ฉบับแผ่น

2.4.2 การพิจารณาภาษา (Syntactical Unit) ได้แก่ การเจงนั้บคำ หัวข้อข่าว

2.4.3 การพิจารณาการอ้างอิง (Referential Unit) เช่น จากวัตถุ เหตุการณ์ บุคคล การกระทำ

2.4.4 การพิจารณาจากโครงสร้าง (Prepositional Unit) ได้แก่ ทางด้าน ความรู้สึก ภาษาและความหมาย

2.4.5 การพิจารณาจากความหมาย (Thematic Unit) อาศัยความหมายของภาษามาสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง เช่น เป็นการขอร้อง หรือบังคับ หรือให้โดยอาศัยการวิเคราะห์เนื้อหา

2.5 การสุมตัวอย่างและประชากร การวิเคราะห์เอกสารจะต้องเกี่ยวกับปริมาณของสิ่งที่นำมาวิเคราะห์โดยการจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องที่จะวิเคราะห์ออกมาจากสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือจำแนกประเภทของกลุ่มประชากรที่จะวิเคราะห์ แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาตามขั้นตอนต่อไป

3. วิธีวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่สำคัญของการวิเคราะห์เนื้อหามี 2 ขั้นตอน (อุทุมพร จามรมาน, 2531 : 13) คือ

3.1 การแปลภาษาเป็นข้อมูล โดยกระทำได้ก็ต่อเมื่อผู้วิเคราะห์จับประเด็นที่ซ่อนอยู่ในเนื้อหาสาระได้อย่างชัดเจนเสียก่อน แล้วแยกเนื้อหาสาระออกเป็นส่วนย่อย การแยกเนื้อหาสาระออกเป็นส่วนย่อยๆ มีหลายแบบ เช่น

3.1.1 แยกเป็นกลุ่มตามเนื้อหา หรือตัวแปร

3.1.2 แยกเป็นสาย (Chain) เช่น เนื้อหาสาระที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบันและอนาคต นำมาจัดเรียงบนสายเดียวกัน หรือเนื้อหาสาระที่รุนแรงแตกต่างกันก็นำมาจัดเรียงกันตามความรุนแรงมากจนน้อย

3.1.3 แยกเป็นวงกลมย่อย (Loop) เนื้อหาสาระใดที่นำมาจัดพวกเข้าด้วยกันเป็นวงๆ

3.1.4 แยกตามมิติ (มิติเดียวหรือมากกว่าหนึ่งมิติ) เช่น จัดกลุ่มตามบุคลิกของคน 5 แบบก็จะได้ 5 มิติ

3.1.5 จัดทำเป็นกิ่งก้านของต้นไม้ (Tree) ซึ่งได้แก่การจัดทำเป็นระเบียบแยกย่อยเป็นสายๆ เหมือนรากต้นไม้ เช่น การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเครือญาติ

3.2 การแปรข้อมูลออกเป็นตัวเลข โดยหลังจากที่วิเคราะห์เนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยแล้ว การแปลข้อมูลจากส่วนย่อยเป็นตัวเลขสามารถทำได้ 2 แบบ คือ การแปลเป็นจำนวน (หรือความถี่) และการแปลเป็นค่าหรือคะแนน

สุภางค์ จันทวานิช (2540 : 146 – 147) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ ดังนี้

1. ตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นสำหรับการคัดเลือกเอกสาร และหัวข้อที่จะทำการวิเคราะห์
2. วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความในเอกสารที่จะถูกนำมาวิเคราะห์แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories)
3. คำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลเอกสารที่นำมาวิเคราะห์
4. กระทำกับเนื้อหาตามที่ปรากฏ (Manifest Content) ในเอกสาร มากกว่ากระทำกับเนื้อหาที่ซ่อนอยู่ (Latent Content)
5. สรุปผลการวิเคราะห์ สรุปได้ 2 แนวทาง คือ วิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ

สำหรับประภาวดี สืบสนธิ์ (2543 : 133 – 134) ได้สรุปขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหาหลังจากที่ได้ทำความเข้าใจปัญหาที่จะศึกษาและกำหนดสมมติฐานแล้ว ดังนี้

1. ศึกษางานที่ต้องการวิเคราะห์ในขั้นต้น กำหนดหรือสร้างกลุ่มเพื่อการวิเคราะห์และหาตรรกะที่เหมาะสมสำหรับแต่ละกลุ่มการวิเคราะห์เพื่อให้เหมาะกับเนื้อหา
2. กำหนดกลุ่มที่จะใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ เช่น ถ้าต้องการศึกษาสาระของเรื่องจะใช้กลุ่มต่างๆ คือ หัวข้อวิชา ทิศทาง มาตรฐานและคุณค่า ถ้าต้องการศึกษารูปแบบของการนำเสนอเนื้อหา จะวิเคราะห์ตามกลุ่มต่างๆ คือ รูปแบบของข้อความ รูปแบบและประเภทของงานสื่อสาร และกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์
3. กำหนดตรรกะสำหรับแต่ละกลุ่มจากกลุ่มกว้างๆ ที่จะวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะหาตรรกะนี้เป็นเครื่องชี้ว่าจะวิเคราะห์อะไร โดยผู้วิจัยต้องให้คำจำกัดความตรรกะที่กำหนดขึ้นและลองพิจารณาดูอีกครั้งหนึ่งเพื่อความเหมาะสม
4. กำหนดหน่วยที่จะใช้วิเคราะห์ ซึ่งได้แก่ คำ ประโยค ตัวละคร รายการ การวัดเนื้อที่หรือเวลา แล้วแต่ความเหมาะสม
5. วิเคราะห์เนื้อหาโดยการเปรียบเทียบหน่วยของการวิเคราะห์ให้ตรงกับตรรกะและกลุ่มที่กำหนดเนื้อหาไว้ ผู้วิจัยจะทำการแจกแจงความถี่โดยการชั่งหรือคะแนนแล้วนำมาวิเคราะห์ในเชิงปริมาณด้วยการหาค่าร้อยละ

4. ความเชื่อถือได้ของผลวิเคราะห์ การวิเคราะห์เนื้อหามักอิงกับผู้วิเคราะห์เป็นส่วนใหญ่ จะเห็นได้ว่า ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเดียวกันแต่ต่างที่คนวิเคราะห์มักให้คำตอบแตกต่างกันทั้งนี้มาจากแหล่งความคลาดเคลื่อนหลายอย่าง เช่น ลักษณะและความสามารถของผู้วิเคราะห์ ความสมบูรณ์ของข้อมูล การสุ่มข้อมูลมาวิเคราะห์ วิธีการวิเคราะห์ และการจัดทำรายงานความเชื่อถือได้ในที่นี้ จำแนกออกเป็น ความเที่ยง (Reliability) กับความตรง (Validity) ดังนี้ (อุทุมพร จามรมาน, 2531 : 14-15)

4.1 ความเที่ยงของผลวิเคราะห์เนื้อหา มีความหมาย 3 อย่าง คือ ความคงที่ ความเหมือนเดิมและความแม่นยำ ความเที่ยงทั้ง 3 แบบนี้ มีวิธีการตรวจสอบต่างกันคือ

4.1.1 ความคงที่ แหล่งความคลาดเคลื่อนมาจากผู้วิเคราะห์ที่มีความไม่แน่นอนในการพิจารณาวิเคราะห์และสรุปความหมายการตรวจสอบความคงที่ทำได้โดยการวิเคราะห์ซ้ำแล้วเปรียบเทียบผลวิเคราะห์ทั้งสองครั้งว่าแตกต่างกันหรือเหมือนกัน

4.1.2 ความเหมือนเดิม แหล่งความคลาดเคลื่อนมาจากความไม่คงเส้นคงวาของผู้วิเคราะห์แต่ละคน และความไม่สอดคล้องของผลวิเคราะห์ของผู้วิเคราะห์หลายคน เช่น ผู้วิเคราะห์ให้รหัสแตกต่างออกไปต่างๆ ที่เป็นเรื่องเดียวกัน หรือผู้วิเคราะห์สองคนแปลเนื้อหาต่างกัน การตรวจสอบความเที่ยงแบบนี้ทำได้โดยการตรวจสอบทุกขั้นตอน

4.1.3 ความแม่นยำ แหล่งความคลาดเคลื่อนมาจากความไม่คงเส้นคงวาของผู้วิเคราะห์แต่ละคน ความไม่สอดคล้องของผลวิเคราะห์ของผู้วิเคราะห์ด้วยตัวเอง และผลการวิเคราะห์แตกต่างจากมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ยอมรับกันวิธีตรวจสอบความเที่ยงแบบนี้คือการตรวจสอบเกี่ยวกับเกณฑ์หรือมาตรฐานทุกๆ ขั้นตอน

4.2 ความตรงของผลวิเคราะห์เนื้อหา ผลวิเคราะห์สอดคล้องกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใดความตรงของผลวิเคราะห์เนื้อหามี 5 ประเภท คือ

4.2.1 ความตรงที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล หมายความว่า ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์สอดคล้องกับข้อเท็จจริงมากน้อยเพียงใด หรืออีกนัยหนึ่งคือ นำเนื้อหาที่ถูกต้องมาวิเคราะห์หรือไม่

4.2.2 ความตรงตามความหมาย หมายความว่ามีการวิเคราะห์เนื้อหาจัดกลุ่มเนื้อหาให้คำจำกัดความของคำตรงตามความหมายหรือไม่ วิธีการตรวจสอบความตรงแบบนี้ทำได้โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญอื่นมาตรวจสอบ

4.2.3 ความตรงตามการสุ่ม เอกสารสิ่งพิมพ์ เนื้อหาสาระที่จะนำมาวิเคราะห์มีปริมาณมาก จำเป็นต้องมีการสุ่มออกมา เช่น การวิเคราะห์โปรแกรมทางโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน การสุ่มโปรแกรมจึงมีความสำคัญมาก การระบุประชากรของเนื้อหาจึงมีความจำเป็นการอธิบายการสุ่มตัวอย่างไม่ลำเอียงเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบความตรงแบบนี้

4.2.4 ความตรงตามวิธีการ ผลการวิเคราะห์ที่ใช้วิธีการ 2 อย่าง น่าจะให้ผลวิเคราะห์ออกมาเหมือนกัน

4.2.5 ความตรงตามทฤษฎี ผลการวิเคราะห์น่าจะสอดคล้องกับทฤษฎีหลักการ หรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิจัยเอกสารแบบหนึ่งที่นิยมศึกษา กันในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เป็นวิธีการวิจัยสำรวจเชิงวิเคราะห์ เป็น เทคนิคในการศึกษาวิเคราะห์ บันทึกเอกสาร ข่าวสาร อย่างมีระบบและมีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดงปริมาณ การเน้นหรือความถี่ในการสื่อความหมาย เช่น การโน้มน้าวใจ ลีลาการเขียน การเปลี่ยนแปลงเนื้อหา ความน่าเชื่อถือของเนื้อหา โดยผู้วิจัยจะแยกเนื้อหาออกเป็นกลุ่ม และประเมินเนื้อหาตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2530ก : 111)

องค์ประกอบของการวิเคราะห์เนื้อหา

องค์ประกอบของการวิเคราะห์เนื้อหาจำแนกได้ดังนี้ 1. แหล่งที่มาของข้อความหรือสาระนั้น ผู้สื่อ (Source/Sender) 2. กระบวนการใส่ความหมายของสาร (Encoding Process) 3. ตัวสารและข้อความ (Message) 4. วิธีถ่ายทอดสารไปยังผู้อื่น (Channel of Transmission) 5. ผู้รับสาร

(Detector) 6. กระบวนการถอดความหมายของสาร (Decoding Process) ในการวิเคราะห์เนื้อหาตัวสารหรือข้อความเป็นสิ่งสำคัญที่สุด การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีการวิจัยที่สามารถช่วยวิเคราะห์ตัวสารหรือข้อความที่ถูกสื่อได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจะต้องระมัดระวังเนื้อหาที่จะได้จากการวิเคราะห์เอกสารตามเนื้อหาที่มีอยู่ในเอกสาร ไม่ใช่เนื้อหาที่ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนด และคุณลักษณะเฉพาะที่นักวิจัยจะบรรยายหรือวิเคราะห์ ควรเป็นคุณลักษณะที่ดึงขึ้นมาได้จากเอกสารมากกว่าการบรรยายหรือวิเคราะห์โดยมีกรอบแนวคิด ทฤษฎีกำหนดไว้ล่วงหน้า กรอบแนวคิดเป็นเพียงสิ่งที่นำมาช่วยในการสร้างข้อสรุป หรือโยงข้อมูลที่ตั้งออกมาได้เท่านั้น มิฉะนั้นการวิเคราะห์เนื้อหาก็คงไม่สามารถทำได้ อย่างเป็นระบบ และขาดทวิสัย (ศุภกรณ์ ดิษฐพันธ์, 2540 : 35)

ประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหา

ประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหาสามารถจำแนกออกได้หลายลักษณะในที่นี้ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงใน 2 ลักษณะดังนี้แบ่งตามแนวความคิดของ Krippendorff ซึ่งได้จำแนกการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหาแบบระบบ (System) เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาโดยค่านึงว่าเนื้อหาสารที่มุ่งวิเคราะห์นั้นมียุทธศาสตร์ประกอบอะไร และองค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน อย่างไร
2. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหามาตรฐาน (Standard) เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินคุณค่าสารของเนื้อหาว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงไร หรือเพื่อวิเคราะห์ว่าเนื้อหาสารแตกต่างไปจากมาตรฐานมากน้อยเพียงใด
3. วิเคราะห์เนื้อหาดัชนีบางอย่าง (Indices And Symptoms) เช่น ความถี่ของคำ เครื่องหมายที่แสดง
4. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาคุณค่าแบบต่าง ๆ (Linguistic Representation) เช่น วิเคราะห์เพื่อหาความหมาย เป็นต้น
5. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อการสื่อสาร (Communications) เช่น การอธิบายการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การปรากฏของความขัดแย้งและ ความสอดคล้องกัน และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
6. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหากระบวนการภายใน (Institutional Process) เช่น การสรุปประเด็น การหาสาเหตุและผล การอธิบายพฤติกรรม (Krippendorff, 1980 : 43-47)

นางลักษณ์ วิรัชชัย (2540 : 300) ได้เสนอตัวแปรในการวิเคราะห์เนื้อหา 3 กลุ่ม

1. ตัวแปรเกี่ยวกับลักษณะการพิมพ์ ได้แก่ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า คุณภาพการพิมพ์ หน่วยงานต้นสังกัดและประวัติผู้วิจัย
2. ตัวแปรเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ได้แก่ ประเภททฤษฎีที่ใช้การตั้งสมมติฐานวิจัย ลักษณะกรอบความคิดในการวิจัย ความลึกซึ้งของปัญหาวิจัย จำนวนเอกสารอ้างอิง จำนวนเอกสารอ้างอิงเฉพาะส่วนที่เป็นวิทยานิพนธ์ทันสมัย ประเภทของตัวแปรต้นและตัวแปรตามประเภทกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัย ได้แก่ ประเภทและขนาดกลุ่มตัวอย่าง ประเภทและความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย ลักษณะแบบแผนการวิจัย วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง วิธีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ระยะเวลาการทดลอง ลักษณะผู้ทำการทดลอง ประเภทสถิติที่วิเคราะห์ใช้ การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น

แบ่งตามแหล่งสารสนเทศออนไลน์ ซึ่งได้จำแนกการวิเคราะห์เนื้อหาเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (1) การวิเคราะห์แนวความคิด (Conceptual Analysis) (2) การวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ (Relational Analysis)

1. การวิเคราะห์แนวความคิด เป็นการวิเคราะห์โดยนับคำ หรือวลีในเนื้อหา การวิเคราะห์แนวความคิดมีวิธีการ ดังนี้ (1) จำแนกคำถาม (2) เลือกตัวอย่างหรือ กลุ่มตัวอย่าง (3) กำหนดขอบเขตของคำกลุ่มคำหรือวลี โดยผู้วิจัยสามารถกำหนดรหัส คำเฉพาะหรือรูปแบบเพื่อชี้ให้เห็นคำถามของผู้วิจัย

การวิเคราะห์แนวคิด มีขั้นตอนดังนี้ (1) กำหนดระดับของการวิเคราะห์ (2) กำหนดว่าควรจะนับอย่างไร (3) กำหนดว่าควรจะนับว่ามีคำนั้นปรากฏอยู่หรือจะนับความถี่ของคำ (4) กำหนดวิธีว่าควรจะแยกแยะแนวความคิดอย่างไร (5) พัฒนากฎเกณฑ์เพื่อลงรหัสใน เนื้อหา (6) กำหนดว่าจะทำอย่างไรกับข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง (7) ลงรหัสเนื้อหา (8) วิเคราะห์ผลสรุป

2. การวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของคำ วลี ที่ อยู่ใกล้เคียงกัน มีขั้นตอนการวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์กันดังนี้ (1) แยกคำถาม (2) เลือกตัวอย่างหรือกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์ (3) กำหนดประเภทของการวิเคราะห์ (4) สรุปเนื้อหาเพื่อจำแนกประเภทเพื่อกำหนดรหัสคำหรือรูปแบบ (5) สำนวความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด (จุดแข็งตัว แทนและทิศทาง) (6) ลงรหัสความสัมพันธ์ (7) นำเสนอการวิเคราะห์ทางสถิติ (8) แสดงตัวแทนเนื้อหา (Overview: Content Analysis, 2004 : 2-9)

2.2.4 การวิเคราะห์แบบอุปนัย

การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือวิธีการตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น เมื่อได้เห็นรูปธรรมหรือเหตุการณ์หลายๆ เหตุการณ์แล้วก็ลงมือสร้างข้อสรุป โดยเน้นการวิเคราะห์จากข้อมูลย่อยๆ ต่างๆ ที่มีอยู่ถ้าข้อสรุปนั้นยังไม่ได้รับการตรวจสอบยืนยันก็ถือว่าเป็นสมมติฐานชั่วคราว ถ้าหากได้รับการยืนยันแล้วก็ถือว่าเป็นข้อสรุป ซึ่งมีความเป็นนามธรรมในระดับต้นๆ การสร้างข้อสรุปในเชิงนามธรรม จากปรากฏการณ์ที่มองเห็น นักวิจัยต้องสรุปสิ่งเหล่านี้ให้เป็นและต้องคำนึงว่าการสร้างข้อสรุปนี้ไม่ใช่ทำในตอนท้ายของการรวบรวมข้อมูลเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่ต้องทำตลอดเวลา เมื่อใดที่สัมผัสกับปรากฏการณ์จะต้องสร้างข้อสรุปในระดับใดระดับหนึ่ง ข้อสรุปที่สร้างขึ้นในขั้นตอนนี้เรียกว่า

สมมติฐานชั่วคราว (Working Hypothesis) ซึ่งจะจริงหรือไม่จริงยังไม่ทราบต้องไปศึกษาแล้วรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ฉะนั้นตลอดเวลาที่อยู่ในสนามนักวิจัยต้องลงมือวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยตนเองพร้อมกับรวบรวมข้อมูลไปด้วย และสร้างข้อสรุปเป็นระยะเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน ผู้วิจัยจะไม่กำหนดสมมติฐานจากกรอบแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งโดยเฉพาะ แต่จะปรับและเปลี่ยนสมมติฐานอยู่เสมอโดยการพิสูจน์สมมติฐานเหล่านั้นตลอดเวลา ซึ่งสมมติฐานนั้นอาจผิดหรือถูกก็ได้เมื่อสมมติฐานนั้นถูกพิสูจน์และตรวจสอบแล้วจึงจะเป็นข้อสรุป การพิสูจน์โดยการที่นักวิจัยต้องพยายามรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากปรากฏการณ์หลายๆ อย่าง เพื่อหาข้อสรุปต่อปัญหานั้น พอสรุปนี้ได้ก็ต้องหาข้อสรุปในเรื่องใหม่ซึ่งจะสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้โดยตรง (สุภางค์ จันทวานิช, 2540 : 131 – 133)

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการอุปนัย

อุษา ดวงสา (2537 : 317 – 322) ได้สรุปวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการอุปนัยไว้ดังนี้

1. การสังเกตอย่างละเอียดรอบคอบและอดทน

2. รู้ว่าจะสังเกตอะไร มีแบบแผนความคิด (Conceptual Scheme) ที่เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. โยงข้อมูลเข้ากับแบบแผนความคิดของการวิจัยที่ใช้เป็นพื้นฐานของการค้นคว้า และพยายามตอบคำถามเบื้องต้นของการวิจัย
4. เป็นกระบวนการสำคัญที่จะนำไปสู่คำอธิบาย ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยจะรวมกลุ่มข้อเท็จจริงโดยการแยกประเภทและสร้างข้อสรุปโดยการอธิบายความสัมพันธ์
5. ย้อนกลับไปสังเกตใหม่ตามข้อค้นพบที่ได้รับ

2.2.5 การวิเคราะห์การอ้างอิง

ประภาวดี สืบสนธิ์ (2533) ได้ให้ความหมายของการอ้างอิง (Citation) คือ การที่ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงงานอื่นที่ใช้ในงานเขียนของตน โดยลงในรูปเชิงอรรถท้ายหน้าบรรณานุกรม หรือรายการอ้างอิงท้ายเรื่อง

การศึกษาการอ้างอิง เป็นการศึกษางานหรือทรัพยากรสารสนเทศที่ถูกอ้างที่ปรากฏในหนังสือ วารสาร รายงาน วิทยานิพนธ์ โดยศึกษาลักษณะประเภทสาขาวิชา อายุ ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ ที่ถูกอ้างถึงในการศึกษาการอ้างอิงมีข้อตกลงเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง คือ

1. ผู้เขียน คือ ผู้ที่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ดังนั้น รายการที่ถูกอ้างอิงจึงชี้บอกทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้
2. รายการที่ถูกอ้างมากจะถูกใช้มากกว่ารายการที่ได้รับการอ้างน้อยหรือไม่ถูกอ้างเลย จำนวน การอ้างจึงเป็นเครื่องวัดคุณค่าของทรัพยากรสารสนเทศนั้น ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาการอ้างอิงจะมีทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ ในทางทฤษฎีจะช่วยให้ผู้ศึกษารู้ถึงความต้องการสารสนเทศ และการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาต่างๆ โดยประมาณ ในทางปฏิบัติผลที่ได้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้เหมาะสมกับความต้องการ ตลอดจนเป็นแนวทางในการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้มาก และกำจัดหรือจำหน่ายทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้บ่อยไม่เป็นที่ต้องการ

ข้อดีของการศึกษาการอ้างอิง

1. สามารถประเมินการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาที่ไม่มีการจัดทำรายชื่อเพื่อประเมินไว้
2. วิธีนี้ใช้ได้ดีในการประเมินตามสาขาวิชา โดยดูการใช้ตามที่ปรากฏในการอ้างอิงในวารสาร หรืองานวิจัย
3. ให้ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อการจัดการที่ชี้ว่าช่องว่างของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ปรากฏตรงจุดใด
4. ข้อมูลที่ได้สามารถใช้ประเมินบริการอื่นๆ ของสถาบันบริการสารสนเทศ หรือเป็นดัชนีชี้ความสามารถของสถาบันในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้บริการ โดยดูความสามารถในการหาทรัพยากรสารสนเทศได้พบในสถาบัน
5. ข้อมูลที่ได้นำมาจัดเป็นกลุ่มเพื่อการวิเคราะห์ได้ง่าย เพราะวิธีการศึกษาการอ้างอิงเป็นวิธีที่ง่าย ไม่ซับซ้อน

ข้อจำกัดของการศึกษาการอ้างอิง คือ

1. งานบางเรื่อง เช่น วารสารที่รายงานพัฒนาการการปฏิบัติงานเป็นที่นิยมอ่านแพร่หลาย แต่มีผู้อ้างถึงน้อย ในทางกลับกันผู้เขียนนิยมนำวรรณกรรมที่เกี่ยวกับปรัชญา ทฤษฎี หรือหลักการต่างๆ อย่างกว้างขวาง

2. เอกสารที่รายงานเทคนิควิธีการต่างๆ มักจะได้รับการอ้างอิงมากกว่าเอกสารที่รายงานผลการวิจัย

3. วรรณกรรมคลาสสิกมักได้รับการอ้างอิงซ้ำๆ แม้ว่าผู้อ้างจะอ่านหรือไม่อ่านก็ตาม

4. เอกสารที่ถูกอ้างอิงครั้งหนึ่งมักจะมีโอกาสถูกอ้างอิงในโอกาสต่อไป เมื่อเปรียบเทียบกับเอกสารที่ไม่ค่อยมีการอ้างอิง

5. ผู้เขียนอาจจะอ้างอิงเอกสารอื่นถ้าสามารถหาได้ ฉะนั้นการใช้เอกสารในการอ้างอิงของนักวิจัย นักวิชาการ ถูกจำกัดโดยลักษณะและปริมาณของเอกสารที่สถาบันบริการสารนิเทศจัดให้บริการ

6. นักวิชาการบางคนอ้างอิงผลงานของนักวิชาการในกลุ่มเดียวกัน สถาบันเดียวกัน หรืออ้างอิงงานของบุคคลที่รู้จักคุ้นเคย เช่น เพื่อน ผู้บังคับบัญชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษา เป็นต้น

7. ผู้เขียนบางคนไม่ยอมอ้างอิงงานที่ใช้ทั้งๆ ที่ในทางปฏิบัติแล้วได้ใช้งานนั้น ในทางกลับกันผู้เขียนบางคนอาจอ้างเพื่อสร้างความประทับใจให้ผู้อ่าน

8. ปัญหาอาจจะเกิดจากผู้ใช้อ้างเอง เช่น ความสามารถในการใช้ภาษาจำกัด จึงมิได้อ้างถึงเอกสารภาษาต่างประเทศ

9. โดยทั่วไปผู้เขียนมีแนวโน้มจะอ้างอิงทรัพยากรสารนิเทศที่หาได้สะดวก เช่น เอกสารที่ตนเองมีอยู่

ดังนั้นการอ้างอิงเอกสารไม่ว่าจะจัดทำในรูปของบรรณานุกรม หรือเชิงอรรถ หรือรูปแบบใดก็ตาม จำเป็นต้องอาศัยทักษะหรือความชำนาญในการฝึกฝน และความรู้พื้นฐานที่สำคัญคือ (วิบูลย์สุข บัณฑิต, 2531)

1. ความรู้เกี่ยวกับชนิดของสิ่งพิมพ์ กล่าวคือ ผู้เขียนต้องทราบว่าสิ่งพิมพ์ที่ตนนำมาอ้างอิงนั้น เป็นสิ่งพิมพ์ชนิดใด เช่น หนังสือ วารสาร รายงานการประชุม สิ่งพิมพ์รัฐบาล หนังสือพิมพ์ ฯลฯ

2. ความรู้เกี่ยวกับประเภทของสื่อที่ใช้บันทึกข้อมูล ผู้เขียนต้องทราบว่าข้อความที่นำมาอ้างอิงนั้น ปรากฏอยู่ในสื่อรูปแบบใด เช่น ไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช ข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ ตัวเล่ม หนังสือและเอกสารอัดสำเนา

3. ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ คือ รายละเอียดที่ใช้ในการเขียนการอ้างอิงสำหรับสิ่งพิมพ์แต่ละชนิด เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ปีที่พิมพ์ สำนักพิมพ์จำนวนหน้า ฯลฯ ในกระบวนการความรู้พื้นฐานทั้ง 3 ประการดังกล่าวข้างต้น หลักเกณฑ์ในการเขียนการอ้างอิงเป็น สิ่งที่ยุ่งยากสำหรับผู้เขียนมากที่สุด เพราะสิ่งพิมพ์แต่ละชนิดมีวิธีการเขียนการอ้างอิงแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเบื้องต้นในการเลือกใช้รูปแบบการอ้างอิงซึ่งมีหลายรูปแบบ และแต่ละรูปแบบได้กำหนดวิธี การเขียนการอ้างอิงแต่ละชนิดแตกต่างกันออกไปด้วย

2.3 วิทยาศาสตร์การกีฬา

2.3.1 ความหมายของวิทยาศาสตร์การกีฬา

วิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์แขนงหนึ่ง ที่ต้องใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในหลายสาขามาประกอบเข้าด้วยกัน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของวิทยาศาสตร์ การกีฬาดังนี้ จรรยาพร ธรณินทร์ (2533 : 59 - 62) ได้ให้ความหมายว่า เป็นความรู้ที่อาศัย ความเป็นจริง และความสัมพันธ์หลายๆ ด้าน เช่น จิตวิทยา เวชศาสตร์ ประชญา เข้ามาอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ในการเล่นกีฬา เป็นวิทยาศาสตร์ที่อธิบายในรูปเหตุการณ์ต่างๆ ได้ เช่น สามารถนำไปใช้ในการแข่งขันเพื่อกายภาพบำบัด หรือเพื่อส่งเสริมสุขภาพเป็นวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว เพื่อพัฒนาเทคนิคในการฝึกซ้อมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา

มนตรี จุฬสมัย (2533 : 20 - 24) ได้ให้ความหมายว่า เป็นสาขาวิชาทาง วิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา (การออกกำลังกายและการทำงาน) ที่เป็นวิชาพื้นฐาน ที่สำคัญของกีฬาเวชศาสตร์ การบริหารและจัดการกีฬา เพื่อช่วยพัฒนาสมรรถภาพทางกาย และจิตวิทยาของนักกีฬา ให้มีความสามารถในการเล่นกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สมบัติ กาญจนกิจ (2536 : 5 - 6) ได้ให้ความหมายว่า เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งของวิทยาศาสตร์ ซึ่งใช้กระบวนการค้นหาความจริงเกี่ยวกับการออกกำลังกายและกีฬา รวมถึงการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และการฝึกซ้อมในสภาพการณ์ การกีฬา หรือในอีกความหมายหนึ่ง อาจหมายถึงการกีฬาต่างๆ ที่นำเอาสหวิทยาการ วิทยาศาสตร์หลายๆ สาขามาประยุกต์ใช้ เพื่อส่งเสริมความสัมฤทธิ์ผลในด้านความเป็นเลิศ

สรุปวิทยาศาสตร์การกีฬา หมายถึง วิทยาศาสตร์แขนงหนึ่ง ซึ่งใช้ในกระบวนการค้นหาความจริงและผสมผสานการนำเอาความรู้ของศาสตร์ต่างๆ อาทิเช่น สรีรวิทยา การกีฬา กีฬาเวชศาสตร์ จิตวิทยาการกีฬา โภชนาการกีฬา และชีวกลศาสตร์ ตลอดจน การนำเอาเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการฝึก ทางด้านกีฬา เพื่อพัฒนานักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ

2.3.2 ความเป็นมาของวิทยาศาสตร์การกีฬาในประเทศไทย

การเริ่มต้นของวิทยาศาสตร์การกีฬาในประเทศไทยนั้นคงเริ่มต้นจากวิวัฒนาการของพลศึกษา คือเริ่มจากความเชื่อว่าการออกกำลังกายมีผลทำให้ร่างกายแข็งแรง อุดทน ประเปรียว ว่องไวและทำให้มีสุขภาพดี ความเชื่อนี้ได้เริ่มต้นขึ้นมาเมื่อใดไม่มีหลักฐานปรากฏชัดแต่สันนิษฐานว่าคงจะมีมานานแล้วหรือไม่คงมีมาพร้อมๆ กับประวัติศาสตร์ของชาติไทยเลยทีเดียว ดังจะเห็นได้ว่าคนไทยมีการฝึกกีฬามวยและกระบี่กระบอง ความมุ่งหมายของการฝึกหัดกีฬาทั้งสองประเภทนั้น คือ เพื่อให้มีความชำนาญในกีฬาเพื่อช่วยป้องกันตัวและต่อสู้กับข้าศึกศัตรูได้ แต่ความมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการซึ่งไม่อาจจะปฏิเสธได้นั้นก็คือทำให้ร่างกายแข็งแรง อุดทน คล่องแคล่ว ว่องไว สามารถที่จะรบทัพจับศึกได้นั่นเอง ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าประชาชนพลเมืองไทยโดยเฉพาะผู้ชาย นั้น จะมีการฝึกหัดกีฬามวยและกีฬากระบี่กระบองเป็นประจำ มาตั้งแต่สมัยโบราณ (ออนโล่น : 2553)

อย่างไรก็ตามหลักฐานที่แน่ชัด ซึ่งทำให้สามารถทราบถึงการเริ่มต้นของความเชื่อว่าการออกกำลังกายมีผลดีต่อร่างกายในระหว่างคนไทยนั้น ได้มีขึ้นเมื่อครั้งที่มีการตั้งโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์เมื่อ พ.ศ. 2435 และหลังจากที่เจ้าพระยาธรรมาศกัณฐ์ซึ่งเป็นนักเรียนรุ่นแรกได้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนแห่งนี้และเดินทางกลับจากการศึกษาต่อในประเทศอังกฤษแล้ว

ท่านได้เป็นผู้บรรยายในวิชาเอ็กซ์เซอร์ไซส์ หรือวิชาออกกำลังกายในระหว่างที่ท่านเป็นอาจารย์สอนอยู่
โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์แห่งนี้ด้วย โดยหวังว่าเมื่อนักเรียนฝึกหัดอาจารย์สำเร็จการศึกษาไปแล้วจะนำ
วิชานี้ไปสอนให้แก่ นักเรียนของตนต่อไป ต่อมาในปี พ.ศ. 2440

2.4 หลักสูตรคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา

2.4.1 หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและ การกีฬาหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559

รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัส	25470191103164
ภาษาไทย :	หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออก กำลังกายและการกีฬา
ภาษาอังกฤษ :	Master of Science Program in Exercise and Sport Science

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อปริญญาภาษาไทย :	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย และการกีฬา)
ชื่อปริญญาภาษาอังกฤษ :	Master of Science (Exercise and Sport Science)
อักษรย่อภาษาไทย :	วท.ม. (วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา)
อักษรย่อภาษาอังกฤษ :	M.Sc. (Exercise and Sport Science)

หลักสูตร

1. จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร			
แผน ก แบบ ก 2	ไม่น้อยกว่า	40	หน่วยกิต
2. โครงสร้างหลักสูตร			
แผน ก แบบ ก 2			
หมวดวิชาบังคับ		16	หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า		12	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		12	หน่วยกิต

3. รายวิชา

รายวิชาสำหรับ แผน ก แบบ ก 2 (เรียนรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์)

1) หมวดวิชาบังคับ		16	หน่วยกิต
43551159	สถิติศาสตร์สำหรับการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ Statistical Method for Research		3(3-0-6)
86055159	วิธีการวิจัยทางวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย และการกีฬา Research Methods in Exercise and Sport Science		3(3-0-6)
86056159	จิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา Psychology in Exercise and Sport		2(2-0-4)
86052159	สรีรวิทยาและโภชนาการออกกำลังกายและการกีฬา		2(2-0-4)

	Physiology and Nutrition in Exercise and Sport	
86052259	เวชศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา	2(2-0-4)
	Medicine in Exercise and Sport	
86061159	สัมมนาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา 1	2(1-2-3)
	Seminar in Exercise and Sport Science 1	
86061259	สัมมนาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา 2	2(1-2-3)
	Seminar in Exercise and Sport Science 2	

2) หมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่าเลือกเรียนตามกลุ่มที่ผู้เรียนสนใจดังต่อไปนี้ 12

หน่วยกิต

กลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา (Exercise and Sport Physiology)

86152159	การเจริญเติบโต พัฒนาการและการเสื่อมถอยของสมรรถภาพทางกาย	2(2-0-4)
	Growth, Development and Aging of Physical Fitness	
86162159	สรีรวิทยาการปรับตัวของร่างกาย	2(2-0-4)
	Adaptive Exercise Physiology	
86153159	สรีรวิทยาโภชนาการทางการออกกำลังกายและการกีฬาของช่วงชีวิต	2(2-0-4)
	Exercise and Sport Physiology and Nutrition for Lifespan	
86164159	การฝึกสำหรับการออกกำลังกายและการกีฬา	2(2-0-4)
	Training for Exercise and Sport	
86164259	การฝึกออกกำลังกายสำหรับบุคคลกลุ่มพิเศษ	2(2-0-4)
	Exercise Training Programs For Persons with Special Needs	
86155159	การทดสอบเชิงสรีรวิทยา การกำหนดและพัฒนาโปรแกรมการฝึกออกกำลังกาย	2(1-2-3)
	Physiological Testing, Exercise Prescription and Program Development	
86164359	การออกกำลังกายและโรคจากการขาดการออกกำลังกาย	2(2-0-4)
	Exercise and Hyperkinetic Diseases	
86168159	การศึกษาอิสระทางสรีรวิทยาการออกกำลังกาย	2(2-0-4)
	Independent Study in Exercise Physiology	

กลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา (Exercise and Sport Psychology)

86255159	การทดสอบและประเมินผลทางจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา	2(2-0-4)
	Psychological Testing and Evaluation in Exercise and Sport Psychology	

	Test and Evaluation in Exercise and Sport Psychology	
86256159	จิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬาประยุกต์	2(2-0-4)
	Applied Exercise and Sport Psychology	
86256259	จิตวิทยาสังคมสำหรับการออกกำลังกายและการกีฬา	2(2-0-4)
	Social Psychology in Exercise and Sport	
86266359	การจัดการความเครียดทางการกีฬา	2(2-0-4)
	Sport Stress Management	
86266459	แรงจูงใจในการออกกำลังกายและการกีฬา	2(2-0-4)
	Motivation in Exercise and Sport	
86258159	ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาทางด้านจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา	2(2-0-4)
	Counseling Theory and Techniques in Exercise and Sport Psychology	
86268259	การให้คำปรึกษากลุ่มทางจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา	2(1-2-3)
	Group Counseling in Exercise and Sport Psychology	
86268359	การศึกษาอิสระทางจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา	2(1-2-3)
	Independent Study of Exercise and Sport Psychology	
	กลุ่มวิชาการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา (Exercise and Sport Pedagogy)	
86354159	หลักการและวิธีการเป็นผู้สอนการออกกำลังกายและการกีฬา	2(2-0-4)
	Principle and Technique of Instructor in Exercise and Sport	
86354259	ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอนในการออกกำลังกายและการกีฬา	2(2-0-4)
	Learning Theory and Instruction in Exercise and Sport Pedagogy	
86361259	สัมมนาระดับบัณฑิตศึกษาในการสอนการออกกำลังกายและการกีฬา	2(1-2-3)
	Graduate Seminar in Exercise and Sport Pedagogy	
86365159	การประเมินผลการสอนกีฬา	2(2-0-4)

	การออกกำลังกายและการกีฬา Assessment in Sport Pedagogy	
86366159	โอลิมปิกศึกษา และวัฒนธรรม ทางสังคมการกีฬา 2 Olympic Education and Socio-Cultural Contexts in Sport	(2-0-4)
86366259	จริยธรรม และผู้นำในวิชาชีพการสอน การออกกำลังกายและการกีฬา Ethics and Leadership of Professional in Exercise and Sport Pedagogy	2(2-0-4)
86368159	การศึกษาอิสระเกี่ยวกับการสอนทาง การออกกำลังกายและการกีฬา Independent Study in Exercise and Sport Pedagogy	2(1-2-3)
86308259	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ Practicum in Professional	2(0-4-2)

กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา (Exercise and Sport Administration and Management)

86454159	การจัดการเกี่ยวกับการออกกำลังกาย และการกีฬา Management in Exercise and Sport	2(2-0-4)
86454259	การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก สถานกีฬาและนันทนาการ Sports Recreation Facilities and Venue Management	2(2-0-4)
86455159	การวิจัยทางการบริหารจัดการ การออกกำลังกายและการกีฬา Research in Exercise and Sport Management	2(2-0-4)
86456159	กฎกติกา และกฎหมายเกี่ยวกับกีฬา Rules, Regulation and Legal Aspects in Sports	2(2-0-4)
86456259	จริยธรรม และภาวะผู้นำในวิชาชีพ บริหารจัดการการกีฬา Ethics and Leadership in Sport Management Profession	2(2-0-4)
86464159	อุตสาหกรรมกีฬา และการจัดการ การท่องเที่ยวทางการกีฬา Sport Industry and Sport Tourism Management	2(2-0-4)
86464259	การพัฒนาและบริหารโครงการ	2(0-0-4)

86466159	Project Development and Implementation ธุรกิจและการตลาดด้านการออกกำลังกาย และการกีฬา	2(2-0-4)
86466259	Business and Marketing in Exercise and Sport โอลิมปิกศึกษา และวัฒนธรรม ทางสังคมการกีฬา	2(2-0-4)
86468159	Olympic Education and Socio-Cultural Contexts in Sport การศึกษาอิสระทางการบริหารและ การจัดการออกกำลังกายและการกีฬา	2(1-2-3)
	Independent Study of Exercise and Sport Administration and Management	

กลุ่มวิชาการออกกำลังกายในผู้สูงอายุ (Exercise Gerontology)

86556159	การศึกษาในประเด็นผู้สูงอายุ Perspectives in Gerontology	2(2-0-4)
86554159	กิจกรรมทางกาย ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ Physical Activity, Wellness in Gerontology	2(2-0-4)
86552159	พัฒนาการของผู้สูงอายุ Aging Development	2(2-0-4)
86561159	การสัมมนาในการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ Seminar in Exercise Gerontology	2(2-0-4)
86562159	การเจริญเติบโต พัฒนาการและการเสื่อมถอย ของสมรรถภาพทางกาย	2(2-0-4)
86564159	Growth, Development and Aging of Physical Fitness การออกแบบโปรแกรมการออกกำลังกายในผู้สูงอายุ	2(2-0-4)
86564259	Exercise Prescription Program in Gerontology การเป็นผู้นำการออกกำลังกายในผู้สูงอายุ	2(2-0-4)
86568159	Eexercise Leaders in Gerontology การศึกษาอิสระทางการออกกำลังกายในผู้สูงอายุ	2(2-0-4)
	Independent Study in Exercise Gerontology	

3) วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต

86069959	วิทยานิพนธ์ Thesis	12(0-0-36)
----------	-----------------------	------------

2.4.2 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559

รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัส 25490191109668

ภาษาไทย : หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและ
การกีฬา

ภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy Program in Exercise and Sport
Science

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อปริญญาภาษาไทย : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและ
การกีฬา)

ชื่อปริญญาภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy (Exercise and Sport
Science)

อักษรย่อภาษาไทย : ประ.ด. (วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา)

อักษรย่อภาษาอังกฤษ : Ph.D. (Exercise and Sport Science)

หลักสูตร

1. จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

แบบ 2.1 (สำเร็จปริญญาโทเรียนรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์)

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

2. โครงสร้างหลักสูตร

แบบ 2.1 (สำเร็จปริญญาโทเรียนรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์)

หมวดวิชาบังคับ 4 หน่วยกิต

หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต

ดุษฎีนิพนธ์ 36 หน่วยกิต

3. รายวิชา

1) หมวดวิชาบังคับ 4 หน่วยกิต

86071159 สัมมนาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย
และการกีฬาขั้นสูง 2(1-2-3)

Advanced Seminar in Exercise and
Sport Science

86075159 วิธีการวิจัยทางวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย
และการกีฬาขั้นสูง 2(1-2-3)

Advanced Research Methods in
Exercise and Sport Science

2) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา(Exercise and Sport
Physiology)

86172159 สรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นสูง 2(2-0-4)
Advanced Exercise and Sport Physiology

86172259 สรีรวิทยาการออกกำลังกายในต่างสภาพแวดล้อม
ขั้นสูง 2(2-0-4)

	Advanced Environmental Exercise Physiology	
86174159	ระบบการขนส่งออกซิเจนกับการออกกำลังกายและการกีฬา	2(2-0-4)
	Oxygen Transport System in Exercise and Sport Science	
86172359	สรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬาของระบบประสาทและกล้ามเนื้อ	2(2-0-4)
	Neuromuscular Physiology for Exercise and Sport	
86171159	การสัมมนาวิชาชีพด้านการออกกำลังกายในผู้สูงอายุ	2(2-0-4)
	Professional Seminar In Exercise Gerontology	
86173159	สารและวิธีการเสริมพลังทางการกีฬา	2(2-0-4)
	Ergogenic Aids in Sport	
86174259	การกำหนดโปรแกรมการฝึกออกกำลังกายและการกีฬาขั้นสูง	2(2-0-4)
	Advanced Prescription for Exercise and Sport Training	
86178159	การศึกษาอิสระทางสรีรวิทยาการออกกำลังกายขั้นสูง	2(1-2-3)
	Advanced Independent Study in Exercise Physiology	

กลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา (Exercise and Sport

Psychology)

86271159	สัมมนาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬานานาชาติ	2(1-2-3)
	International Seminar in Exercise and Sport Psychology	
86276159	จิตวิทยาการออกกำลังกายและการส่งเสริมสุขภาพขั้นสูง	2(2-0-4)
	Advanced Exercise Psychology and Health Promotion	
86276259	จิตวิทยาการกีฬาประยุกต์ขั้นสูง	2(2-0-4)
	Advanced Applied Sport Psychology	
86276359	แรงจูงใจในการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นสูง	2(2-0-4)

	Advanced Motivation in Exercise and Sport	
86277159	การอ่านและวิพากษ์ทางจิตวิทยาการออกกำลังกายและกีฬา	2(1-2-3)
	Reading and Conference in Exercise and Sport Psychology	
86278159	การออกแบบการวิจัยจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นสูง	2(2-0-4)
	Advanced Research Design in Exercise and Sport Psychology	
86278259	การศึกษาอิสระทางจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นสูง	2(1-2-3)
	Advanced Independent Study of Exercise and Sport Psychology	
86278359	การฝึกประสบการณ์การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาการกีฬา	2(0-0-36)
	Internship in Sport Psychology Counseling	

กลุ่มวิชาการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา (Exercise and Sport Pedagogy)

86371159	สัมมนาขั้นสูงเกี่ยวกับการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา	2(1-2-3)
	Advanced Seminar in Exercise and Sport Pedagogy	
86371259	สัมมนาเปรียบเทียบนโยบายการออกกำลังกาย การพลศึกษาและการกีฬา	2(2-0-4)
	Seminar Comparative Policy in Exercise Physical Education and Sport	
86374159	ทฤษฎี หลักการ และปรัชญาการสอนการออกกำลังกายและกีฬาขั้นสูง	2(2-0-4)
	Advanced Theory Principle and Philosophy in Exercise and Sport Pedagogy	
86374259	นวัตกรรมการสอนทางการออกกำลังกายและกีฬา	2(2-0-4)
	Innovation of Exercise and Sport Pedagogy	
86375159	การทดสอบและการประเมินผลการสอนทางการออกกำลังกายและกีฬา	2(2-0-4)
	Tests and Evaluation in Exercise and Sport Pedagogy	

86375259 การวิจัยขั้นสูงทางการสอนการออกกำลังกาย และกีฬา 2(2-0-4)

Advanced Research in Exercise and Sport
Pedagogy

86378159 การศึกษาอิสระขั้นสูงทางการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา 2(1-2-3)

Advance independent Study in Exercise and
Sport Pedagogy

กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา (Exercise and Sport Administration and Management)

86474159 การบริหารการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นสูง 2(2-0-4)

Advanced Management in Exercise and Sport

86474259 กิจกรรมทางการกีฬาและการบริหารการแข่งขันกีฬา 2(2-0-4)

Sport Enterprise and Game Management

86474359 ประเด็นทางด้านการออกกำลังกายและการกีฬา 2(2-0-4)

Issues in Exercise and Sport

86474959 อุตสาหกรรมทางการออกกำลังกายและการกีฬา 2(2-0-4)

Exercise and Sport Industry

86476159 กฎหมายกีฬา 2(2-0-4)

Sport Law

86471159 สัมมนาการบริหารการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นสูง 2(1-2-3)

Advanced Seminar in Exercise and Sport
Management

86476259 จริยธรรมทางกีฬา โอลิมปิกนิยมและกระบวนการโอลิมปิก 2(2-0-4)

Sport Ethic, Olympism and the Olympic
Movement

86478159 การออกแบบการวิจัยทางการบริหารและการจัดการออกกำลังกาย และการกีฬาขั้นสูง 2(2-0-4)

Advanced Research Design in Exercise and
Sport Administration and Management

86478259 การศึกษาอิสระขั้นสูงทางการบริหารและการจัดการออกกำลังกาย และการกีฬา 2(1-2-3)

Independent Study of Exercise and Sport
Administration and Management

กลุ่มวิชาการออกกำลังกายในผู้สูงอายุ(Exercise Gerontology)

86576159 ชีววิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา และ มุมมองด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ 2(2-0-4)

	Biological, Psychological, Sociological and Health Perspective in Gerontology	
86576259	นโยบายด้านผู้สูงอายุ Aging Policy	2(2-0-4)
86572159	การประเมินสมรรถภาพทางกายและการจัดการ โปรแกรมการออกกำลังกายในผู้สูงอายุขั้นสูง Advanced Physical Fitness Assessment and Organized Exercise Program in Gerontology	2(2-0-4)
86572259	วิธีการ และทฤษฎีของการออกกำลังกายใน ผู้สูงอายุขั้นสูง Advanced Methods and Thories in Exercise Gerontology	2(2-0-4)
86571159	การสัมมนาการออกกำลังกายในผู้สูงอายุขั้นสูง Advanced Seminar in Exercise Gerontology	2(2-0-4)
86575159	การวิจัยในผู้สูงอายุ Aging Research	2(2-0-4)
86578159	การศึกษาอิสระทางการออกกำลังกายในผู้สูงอายุ ขั้นสูง Advanced independent Study of Exercise Gerontology	2(1-2-3)
ดุขฎฐฎฎฎฎฎ 36 หน้ฎฎฎฎฎ		
86099859	ดุขฎฐฎฎฎฎฎ Doctoral Dissertation	36(0-0-108)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รัชฎฎฎฎฎ ฎฎฎฎฎ (2530) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์มหาบัฎฎฎฎฎ สาขาวิชา การพยาบาลในประเทศไทย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2517 ถึง 2527 พบว่า เนื้อหาของวิทยานิพนธ์ในด้าน การศึกษาพยาบาล บริหารการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล ใช้เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาด้้านบริหาร การพยาบาล การศึกษาพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล ใช้เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาด้้านบริหาร การพยาบาล การศึกษาพยาบาล การบริหารการศึกษายพยาบาล สิ่งแวดล้อมของการเรียนการสอน บุคลากร รูปแบบและการจัดองค์กร เทคนิค วิธีการพยาบาล การสอน การแนะนำ การปฏิบัติตน การปรับตัว การดูแลตนเองของบุคคล

นุชฎฎฎฎฎ วรรณะศ้ฎฎฎฎฎ (2534 : 51 – 52) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ปริญฎฎฎฎฎ ระดับมหาบัฎฎฎฎฎ สาขาวิชาเอกการบริหารการศึกษาระหว้ฎฎฎฎฎ 2522 ถึงปีพุทธศ้ฎฎฎฎฎ 2532 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก” จำนวน 220 เล่ม ผลการวิจัยปรากฏว่า ลักษณะ

ของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เนื้อหาที่ทำการวิจัยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนในด้าน การบริหารบุคคลมากที่สุด ลักษณะของประชากรบุคคลเป็นผู้บริหารโรงเรียน สำหรับประชากรที่เป็น หน่วยงานเป็นโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยส่วนมากใช้แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลใช้สถิติภาคบรรยาย ระดับการศึกษาที่ทำการวิจัยเป็นระดับประถมศึกษา

วรรณทิพา รอดแรงคำ (2536) ได้ทำการศึกษางานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ศึกษาของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในช่วง 14 ปี ที่ผ่านมา (2519-2532) โดยมีงานวิจัยที่นิตินิติทำไว้ 205 เรื่อง แบ่งเป็นหัวข้อต่างๆ คือ องค์ประกอบและพฤติกรรมเกี่ยวกับผู้เรียนและครู สื่อการสอนและกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิธีสอนแบบต่างๆ และการสอนซ่อมเสริมหลักสูตร เครื่องมือวัดและการใช้เครื่องมือวัด และการฝึกหัดครู

กองวิชาการ (2538) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ระดับประถมศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ ด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอนและด้านสื่อการ เรียนการสอนจากงานวิจัยและ วิทยานิพนธ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 257-2536 จำนวน 117 เล่ม โดย การสังเคราะห์เชิงปริมาณและการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณ

1.1 การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้ชุดการสอน บทเรียนโปรแกรม ศูนย์ การเรียน กลุ่มรูปแบบการสอนแบบกลุ่มควบคุมคุณภาพและการสอนแบบการสืบสวนสอบสวนและ การสร้างความคิดรวบยอด การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า การสอนตามปกติ การใช้การ์ตูนยังทำให้ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนสูงกว่าการสอนตามปกติและ การใช้กลุ่มสัมพันธ์ ก็ทำให้ผู้เรียนมีกระบวนการกลุ่มสูงกว่าการสอนปกติ

1.2 การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าการสอนตามปกติและการใช้ เทคนิค การพยากรณ์ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการพยากรณ์สูงกว่าการสอนปกติ

2. ผลการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยสรุปพบว่า

การที่ครูใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนจากแบบเดิมทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าวิธีสอนแบบเดิมทุกเรื่อง

จรรยาลักษณ์ ทัพโยธา (2538) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การกระจายเนื้อหาปริญญาานิพนธ์ ทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในประเทศไทย ซึ่งจัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529-2536 พบว่า อัตราส่วนจำนวนปริญญาานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เท่ากับ 3 ต่อ 1 การกระจายของเนื้อหาปริญญาานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ พบว่าเนื้อหาหลักที่มีจำนวนปริญญา นิพนธ์มากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาหลักเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการห้องสมุดและเรื่องเบ็ดเตล็ด รองลงมาคือ เนื้อหาหลักเกี่ยวกับทรัพยากรห้องสมุดการกระจายของเนื้อหา พบว่าเนื้อหารองเกี่ยวกับ ทรัพยากรที่เป็นสิ่งพิมพ์มีการกระจาย มากที่สุด รองลงมาคือการบริหารงานบุคลากร การกระจาย เนื้อหาปริญญาานิพนธ์ทางสารนิเทศศาสตร์ พบว่า เนื้อหาหลักที่มีจำนวนปริญญาานิพนธ์มากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาหลักเกี่ยวกับความรู้และการสื่อสารความรู้ รองลงไปได้แก่ เนื้อหาหลักเกี่ยวกับความ ต้องการและการใช้สารนิเทศ มีการกระจายมากที่สุด รองลงมา คือ เนื้อหารองเกี่ยวกับการรับ สารนิเทศ

นัยนา พรหมสุรางค์ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา

2528-2537 พบว่า วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ส่วนใหญ่มีลักษณะดังต่อไปนี้ วิทยานิพนธ์แบ่งตามประเภทของการวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน ที่มีผู้ทำวิจัยมากที่สุด คือ การวิจัยการผลิตสื่อการสอน วัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มีผู้ทำมากที่สุด คือ การทำวิจัยเพื่อพิสูจน์ทฤษฎีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง วิทยานิพนธ์ส่วนมากศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของประชากรศึกษาจากนักเรียนระดับประถมศึกษา ระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้องคือระดับประถมศึกษา แหล่งที่อยู่ของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ศึกษามากที่สุด คือ โรงเรียนมีเพียงโรงเรียนเดียว วิทยานิพนธ์ส่วนมากศึกษาจากสถาบันศึกษาของรัฐบาล ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ที่นิยมใช้มากที่สุด คือ test ผลการวิจัยที่ได้มากที่สุด คือ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เบญจภา เจนการ (2541) วิเคราะห์เนื้อหาวารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ภาษาไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2530-2539 ในด้านหน่วยงานผู้ผลิต ผู้เขียน เนื้อหา แหล่งอ้างอิง วิธีการเขียน วัตถุประสงค์ของวารสาร วัตถุประสงค์ของบทความ รายละเอียดของวารสาร บรรณานุกรม และความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ของวารสารรวมทั้งศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ วิธีการดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาบทความจากวารสารสาขารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 5 ชื่อเรื่อง ได้แก่ โดมทัศน์ วารสารห้องสมุด ข่าวสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง วารสารบรรณศาสตร์ ชมรมนิสิตวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งสิ้น 99 ฉบับ 770 บทความ โดยการบันทึกรายละเอียดของเนื้อหาบทความลงในแบบวิเคราะห์ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานผู้ผลิตที่เป็นหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระ คิด เป็นร้อยละ 51.8 และหน่วยงานราชการคิดเป็นร้อยละ 48.22 ผู้เขียนที่เป็นบรรณารักษศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 50.8 อาจารย์คิดเป็นร้อยละ 25.6 นักวิชาการคิดเป็นร้อยละ 11.1 บุคคลทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 8.7 และนิสิตนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 3.83 เนื้อหาในสาขาวิชาอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 65.7 สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 29.4 และสาขาสารนิเทศศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 14.94 แหล่ง อ้างอิงที่ไม่ปรากฏในบทความคิดเป็นร้อยละ 53.4 แหล่งอ้างอิงที่เป็นสิ่งพิมพ์คิดเป็นร้อยละ 46.0 และที่ไม่ใช่สิ่งตีพิมพ์คิดเป็นร้อยละ 0.65 วิธีการเขียนลักษณะบทความวิเคราะห์/วิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 61.9 บทความลักษณะแนวความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 28.9 และบทความแปลคิดเป็นร้อยละ 9.26 วัตถุประสงค์ของวารสารในด้านเพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการ และเชิงปฏิบัติการคิดเป็นร้อยละ .07 วัตถุประสงค์ของบทความไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของวารสารในด้านเพื่อเผยแพร่ ความรู้ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 87.88 รายละเอียดของวารสารในด้านสังกัดผู้เขียนบทความส่วนใหญ่สังกัดมหาวิทยาลัย คิดเป็น ร้อยละ 79.29 บรรณานุกรมที่ไม่ปรากฏในบทความความคิดเห็นร้อยละ 53.6 ผลการวิเคราะห์ในด้าน ความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของวารสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 และแนวโน้มเนื้อหาด้านสารนิเทศศาสตร์มีอัตราเพิ่มขึ้น ในขณะที่เนื้อหาด้านบรรณารักษศาสตร์มีอัตราแนวโน้มลดลง

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2542) สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษา เพื่อศึกษาวิธีการเรียนและวิธีการสอนที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย โดยใช้วิธีสังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาวิธีการเรียนวิธีสอนและรูปแบบการเรียนการสอน ที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับ

ประถมศึกษา ซึ่งพิมพ์เผยแพร่ ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2541 ในการศึกษาครั้งนี้พบเฉพาะงานวิจัยที่ ศึกษาวิธีการสอนและรูปแบบการเรียนการสอน จำนวน 93 เล่มนำมาสังเคราะห์ด้วยวิธีการสังเคราะห์ เชิงปริมาณและด้วยวิธีวิเคราะห์แบบเมตต้า (จำนวน 27 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 29.3) และการสังเคราะห์ เชิงเนื้อหาผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า

การสอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาด้วยวิธีการสอนแบบใช้กิจกรรมวิธีการสอน แบบใช้สื่อการเรียนการสอนและวิธีการสอนแบบผสม ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า การสอนตามปกติ

การสอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาด้วยวิธีการสอนแบบผสม (โดยใช้ชุดการ สอน) ทำให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติทางวิทยาศาสตร์และความคิด สร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าปกติ

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงเนื้อหา พบว่า

วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรมมี 15 วิธี วิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่าการสอนตามปกติ ได้แก่ การสอนแบบสืบ เสาะหาความรู้ วิธีการสอนแบบแก้ปัญหาและใช้แผนการสอนหรือชุดกิจกรรมที่เน้นทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สูงกว่า การสอนตามปกติ ได้แก่ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้และชุดฝึกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ วิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าการสอน ตามปกติ ได้แก่ วิธีการสอนแบบแก้ปัญหาและใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิทยาศาสตร์

วิธีการสอนแบบใช้สื่อการเรียนการสอนมี 10 วิธี วิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าการสอนปกติ ได้แก่ การใช้บทเรียนแบบโปรแกรมและหนังสือ การ์ตูนเพื่อเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้ ผู้เรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าการสอนตามปกติ การใช้สไลด์จากโปรแกรมการนำเสนอใน คอมพิวเตอร์ทำให้ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนสูงกว่าการสอนตามปกติ การใช้สไลด์ - เทปที่มีส่วน ช่วยจัดมโนทัศน์ด้วยนั้น การใช้สิ่งช่วยจัดมโนทัศน์ก่อนจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีที่สุด รองลงมาคือการใช้ระหว่างใช้สไลด์ - เทป และ การใช้สิ่งช่วยจัดมโนทัศน์แบบเรียงต่อกับบทเรียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์จะดีกว่าการใช้สิ่งช่วยจัดมโนทัศน์แบบโครงเรื่อง

วิธีการสอนแบบผสม มี 12 วิธี วิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์สูง กว่าการสอนแบบปกติ ได้แก่ การใช้เกมส์และของเล่นทางวิทยาศาสตร์ การใช้คู่มือ / แผนการสอนเสริม ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การใช้เครื่องเล่นเชิงวิทยาศาสตร์ทำให้ผู้เรียน มีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ สูงกว่าการสอนตามปกติ และชุดการสอนทำให้ความคงทนในการเรียนรู้สูง กว่าการสอนตามปกติรูปแบบการเรียนการสอนมี 5 รูปแบบ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด ของ Bruner Ausabel และ Suchman ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการ เรียนสูงกว่าการสอนตามปกติ

วิธีการสอนทั้ง 37 วิธี และรูปแบบการเรียนการสอน 5 รูปแบบนี้ ล้วนส่งผลต่อกระบวนการ เรียนรู้ที่ยั่งยืนของผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหรือสูง กว่าการสอนตามปกติแล้วยังทำให้กระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนสูงขึ้นหรือ สูงกว่าการสอนตามปกติด้วย

วัลย์พร ศรีเชียงราย (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2537 -2539” จำนวน 389 เล่ม พบว่าวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย รองลงมาคือ การวิจัยเชิงทดลอง ประเด็นที่ทำการวิจัยส่วนใหญ่มุ่งสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการ และแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนการทดลองวิธีสอนแบบต่างๆ หรือทดลองการใช้สื่อประกอบการสอน หรือการสร้างเครื่องมือวัดผลอันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเครื่องมือที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นแบบสอบถามและยังมีการสร้างเครื่องมืออื่น ๆ ประกอบ เช่น ชุดการสอน แผนการสอน โปรแกรมการทดลองต่าง ๆ ให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ศึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนใหญ่ใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ส่วนสถิติอ้างอิงมีการใช้อย่างกระจายในบางสาขาวิชา การนำเสนอข้อมูลส่วนใหญ่นำเสนอความเรียงประกอบตาราง และมีเพียงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาการศึกษานอกระบบที่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

บวร ใจป่า (2543) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่าง ปี พ.ศ. 2525-2539 จำนวน 173 เรื่อง พบว่าวิทยานิพนธ์มีปริมาณมากที่สุดในปี พ.ศ. 2538 วัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสำรวจ มากที่สุดใช้ระเบียบวิธีวิจัยทดลองมากที่สุด ตามกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงมากที่สุด ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมากที่สุด การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมที่ไม่ใช่แบบทดสอบ หาค่าความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญมากที่สุด ค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมากที่สุด การหาคุณภาพของเครื่องมือประเภทแบบทดสอบโดยรายงานค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตรคำนวณอย่างง่ายมากที่สุด หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร KR - 20 และค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้มากที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต สถิติอ้างอิงที่ใช้มากที่สุดคือ t-test เมื่อพิจารณาเนื้อหาพบว่าเป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาในด้านการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการศึกษาทั่วไปและด้านหลักสูตรน้อยที่สุด

เพ็ญสุภา นาทอง (2543) ได้วิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ในประเทศไทยที่เผยแพร่ระหว่างปีพุทธศักราช 2537-2541 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศไทยที่เผยแพร่ระหว่างปีพุทธศักราช 2537-2541 ในด้านสถาบัน ปีที่พิมพ์ขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยประเภทของห้องสมุดที่ศึกษา เขตภูมิศาสตร์ของเรื่องที่ศึกษาประเภท/วิธีการวิจัย ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย วิธีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย การดำเนินการวิจัยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร โดยมีแบบวิเคราะห์วิทยานิพนธ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ วิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 242 เรื่อง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า สถาบันที่มีวิทยานิพนธ์เผยแพร่มากที่สุดคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีวิทยานิพนธ์เผยแพร่จำนวนสูงสุด คือ ปี พ.ศ. 2539 วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องผู้ใช้การใช้สารสนเทศ ทรัพยากร และการบริหาร เนื้อหาที่มีการศึกษาน้อยที่สุด คือเรื่อง การศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เมื่อพิจารณาเนื้อหาตามประเภทของห้องสมุดพบว่า ส่วนใหญ่ศึกษาในเรื่องห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และถ้าพิจารณาเนื้อหาตามขอบเขตภูมิศาสตร์พบว่า โดยมากมีเนื้อหาเกี่ยวกับภาคกลาง สำหรับประเภทการวิจัย พบว่า

วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้วิธีการวิจัยประยุกต์มากที่สุด ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาโดยมากเป็นบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากที่สุด คือ แบบสอบถาม วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดย คอมพิวเตอร์มากที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิจัยส่วนมากใช้สถิติทั้งสองประเภท คือ สถิติพรรณนาและ สถิติอ้างอิง

อัญชิสา ธรรมคุณ (2547) วิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตของสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ ในช่วงปีการศึกษา 2543-2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจำนวน และร้อยละของ มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา โดยการวิทยานิพนธ์คุณภาพของวิทยานิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิต และเปรียบเทียบจำนวนและร้อยละวิทยานิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิต ระหว่างสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ รวมทั้งเปรียบเทียบคุณภาพของ วิทยานิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 10 แห่ง ในช่วงปีการศึกษา 2543-2545 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมจำนวนร้อยละของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา โดยการทำวิทยานิพนธ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี แต่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย และในปีการศึกษา 2545 มีร้อยละมากที่สุด คือ ร้อยละ 39.95 ด้านคุณภาพของวิทยานิพนธ์ พบว่า โดยภาพรวมส่วนมากมีผลสอบ อยู่ในระดับดี (ร้อยละ 58.17) รองลงมา คือ ผลสอบระดับผ่าน (ร้อยละ 20.99) ซึ่งใกล้เคียงกับผลสอบระดับดีมาก (ร้อยละ 20.83) ผลการเปรียบเทียบร้อยละของวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ของสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีมากกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนผลการเปรียบเทียบคุณภาพวิทยานิพนธ์ ระหว่างสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ พบว่า โดยภาพรวมผลสอบของทั้ง 2 สาขาวิชา ส่วนมากอยู่ในระดับดี แต่ค่าร้อยละของผลสอบระดับดีของวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีมากกว่า สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ส่วนผลรวมเฉลี่ยของผลสอบระดับดีมาก ของทั้ง 2 สาขาวิชา มีค่าใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 21.39 และร้อยละ 20.04

สุพัตรา ศิริวัฒน์ (2547) การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เผยแพร่ระหว่างปีพ.ศ. 2540-2546 วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2546 ในด้านลักษณะเนื้อหาวิธีดำเนินการวิจัยและการอ้างอิงที่ใช้ใน วิทยานิพนธ์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของวิทยานิพนธ์ ดำเนินการวิจัยโดยศึกษาจากวิทยานิพนธ์ที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2546 จำนวน 123 เล่ม การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ที่มีนักวิจัยศึกษาไว้แล้ว นำมาปรับปรุง ใหม่ให้สอดคล้องกับประชากรที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ เนื้อหาหัวข้อใหญ่ส่วนใหญ่ นิยมทำเรื่องการแสวงหาสารสนเทศ (ร้อยละ 44.72) หัวข้อย่อยส่วนใหญ่นิยมทำเรื่องการใช้สารสนเทศ (เน้นการใช้หรือไม่ใช้และใช้อย่างไร) (2) วิธีดำเนินการวิจัยที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (ร้อยละ 83.74) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด (ร้อยละ 24.8) วิทยานิพนธ์ที่ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้การสุ่มแบบระดับชั้น (ร้อยละ 41.5) ไม่ใช้การสุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 36.6) ส่วน ใหญ่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ร้อยละ 80.34) และสถิติที่ใช้ ในการวิจัยส่วนใหญ่ใช้สถิติพรรณนาหรือสถิติบรรยาย (ร้อยละ 60.75) (3) การอ้างอิง ส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือภาษาไทย (ร้อยละ 28.1) (4) จากผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่าสภาพปัจจุบันของวิทยานิพนธ์ในด้านลักษณะเนื้อหา วิธีดำเนินการวิจัยและ

การอ้างอิงที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ไม่มีความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิชาการทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

พิรดา ศักดิ์แสง (2548) วิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการฝึกอบรมทรัพยากร มนุษย์ในองค์กรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2549 จำนวน 52 เล่ม มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดหมวดหมู่เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบการวิเคราะห์งานวิจัย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยด้านลักษณะทั่วไปของงานวิจัย ผู้สำเร็จการศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา แผน ก. มีมากกว่า แผน ข. รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา การสำรวจกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูมากที่สุด การกำหนดกลุ่มตัวอย่างนิยมใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ผู้วิจัยนิยมสร้างแบบสอบถามมาตรฐานค่าของนิคอร์ท เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติพื้นฐาน นิยมใช้วัดค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอ้างอิง ใช้การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนมากที่สุด ด้านคุณภาพ เครื่องมือวัดความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้างคุณภาพเครื่องมือวิจัยด้านความเที่ยงแบบอิงกลุ่มที่ วัดความคงที่ภายใน ใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคมากที่สุดและด้านเนื้อหา พบว่า ก่อนปฏิรูปการศึกษาระหว่าง ปี พ.ศ. 2537-2541 จะวิจัยพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเปรียบเทียบค่าความสัมพันธ์ของภาระงานทั้ง 4 ด้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หรือความพึงพอใจของครูผู้สอนเป็นหลัก ผู้บริหารยังมิได้นำทฤษฎีการบริหารแนวใหม่มาใช้ เช่น หลักการมีส่วนร่วม การบริหารคุณภาพ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการบริหารเชิงกลยุทธ์ หลังการปฏิรูปการศึกษางานวิจัย ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2549 มีประเด็นวิจัยเพิ่มเติมจากเดิม ได้แก่ การหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารคุณภาพการศึกษา คุณภาพนักเรียน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แรงจูงใจและความฉลาดทางอารมณ์ ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารความต้องการให้ผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินการ และมีพฤติกรรมการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง การบริหารในฐานะนิติบุคคล การบริหารโดยจัดการเรียนรู้ด้านผู้เรียนเป็นสำคัญและตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา เริ่มมีงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางคุณธรรมและจรรยาวิชาชีพ ข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อนถึงงานวิจัยที่เป็นในแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของรัฐ ที่ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารเป็นแบบการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในที่สุดคำสำคัญการวิเคราะห์งานวิจัยพฤติกรรมการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาวิชาสถาปัตยกรรมมหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในด้านลักษณะงานสถาปัตยกรรมและพื้นที่ตั้งโครงการ ตลอดจนศึกษาการอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ในด้านประเภท ภาษา และปีที่พิมพ์ (รวมถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการผลิตด้านวิชาชีพ) มีจำนวนวิทยานิพนธ์ที่ใช้ศึกษา ทั้งสิ้น 326 เรื่อง ประกอบด้วยวิทยานิพนธ์สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น 284 เรื่อง และวิทยานิพนธ์สาขาวิชา สถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 42 เรื่อง นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ เพื่อหาค่า ร้อยละ

นันทนา วงศ์ชมพู (2548) การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยด้านลักษณะงานสถาปัตยกรรมและพื้นที่ตั้งโครงการ พบว่าวิทยานิพนธ์สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัย

มหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นลักษณะงานสถาปัตยกรรมประเภทนันทนาการ (ร้อยละ 41.9 และ 50.0) ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 44.7 และ 71.4) รองลงมาคือลักษณะงานสถาปัตยกรรมประเภท พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม โดยมีลักษณะงานสถาปัตยกรรมประเภทศาสนาน้อยที่สุดทั้งสองสถาบัน ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้อ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ประเภทสิ่งพิมพ์ พบว่า วิทยานิพนธ์สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใช้สารนิเทศประเภทสิ่งพิมพ์รัฐบาลมากที่สุด (ร้อยละ 29.0) รองลงมาคือหนังสือทั่วไปและวิทยานิพนธ์ (ร้อยละ 28.1 และ 19.9 ตามลำดับ) แต่ วิทยานิพนธ์สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใช้สารนิเทศประเภทหนังสือทั่วไปมากที่สุด (ร้อยละ 41.6) รองลงมาคือ สิ่งพิมพ์รัฐบาล และวิทยานิพนธ์ (ร้อยละ 22.3 และ 20.7 ตามลำดับ) สารนิเทศประเภทสื่อโสตทัศนวัสดุ วิทยานิพนธ์ทั้งสองสถาบันใช้สารนิเทศประเภทแผ่นที่/แผ่นผัง ร้อยละ 100.0 ในส่วนสารนิเทศที่ใช้อ้างอิงประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์ของทั้งสองสถาบันใช้ สารนิเทศประเภทอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 100.0 วิทยานิพนธ์สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย ร้อยละ 67.5 ที่มีปีพิมพ์ ระหว่าง พ.ศ. 2535 - 2539 มากที่สุด (ร้อยละ 44.5) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 32.5 ที่มีปีพิมพ์ระหว่าง ค.ศ. 1987-1991 (ร้อยละ 39.7) ในขณะที่วิทยานิพนธ์สาขาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย (ร้อยละ 85.6) ที่มีปีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2540-2544 มากที่สุด (ร้อยละ 47.0) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 14.4) ที่มีปี พิมพ์ระหว่าง ค.ศ. 1992-1996 มากที่สุด (ร้อยละ 30.2) เมื่อศึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชา สถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยมหาสารคามในด้านความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการผลิตด้านวิชาชีพ พบว่าโดยรวมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทุกหัวข้อ

พรรณิ ลีกิจวัฒน์ (2548) การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาระดับปริญญาโท ของภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2544 จำนวน 152 เรื่อง โดยทำการวิเคราะห์ตามส่วนประกอบของ วิทยานิพนธ์ 13 ประการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลบันทึกลักษณะต่างๆ ในแต่ละ ส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์แต่ละเรื่อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ และอันดับที่ ของแต่ละลักษณะในแต่ละส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์ทั้งหมดโดยภาพรวม ผลการวิเคราะห์ตาม ส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์ทั้ง 13 ประการ พบว่า วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นของสาขาวิชาเทคโนโลยี การศึกษาทางการอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาใช้วิธีการ วิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายและเปรียบเทียบ มีการตั้งสมมุติฐานการวิจัย ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เรียน แหล่งข้อมูลเป็นกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเลือกตัวอย่างเป็นแบบสุ่ม แต่ไม่ระบุวิธีการกำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิธีการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล คือความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัย อยู่ในรูปของสื่อการเรียนการสอน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สาตี งามศิริ และคณะ (2548) การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการศึกษา ศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) รวบรวมและจัดหมวดหมู่ วิทยานิพนธ์ของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี การศึกษา 2528 ถึง 2546 2) วิเคราะห์วิทยานิพนธ์ของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 ถึง 2546 ตามที่จัดเป็นหมวดหมู่ไว้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการค้นคว้า ทำให้ทราบแนวทาง ลักษณะของวิทยานิพนธ์ที่ทำไว้ว่าศึกษาในหัวข้อใดบ้าง มีจำนวนเรื่องที่ศึกษาในหัวข้อเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด ครอบคลุมเนื้อหาเพียงพอหรือไม่ มีประเด็นใดที่น่าจะศึกษาต่อหรือไม่ โดยใช้แบบสำรวจงานวิจัยและแบบประเมินงานวิจัย กลุ่มประชากร คือ วิทยานิพนธ์ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 ถึง 2546 จำนวน 123 เรื่อง การวิเคราะห์ ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย พิสัย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจง ความถี่และการวิเคราะห์เมตด้ากับวิทยานิพนธ์ที่เป็นงานวิจัยเชิงทดลองเปรียบเทียบวิธีสอนโดยแบ่งเป็น กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองใช้สถิติบรรยายเพื่อศึกษา ลักษณะการแจกแจงของขนาดอิทธิพล ผลการวิจัยพบว่า

1. ปีการศึกษาที่มีวิทยานิพนธ์ออกมามากที่สุด คือ ปี พ.ศ. 2538 วิชาเอกที่มีงานออกมามากที่สุด คือ การสอนวิชาเคมี เป็นงานวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด ส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุสมมติฐาน และมีตัวแปรต้น ส่วนตัวแปรตามที่ทดสอบมากที่สุดคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มประชากรที่นำมาศึกษามากที่สุดคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและอยู่ในภาคเหนือมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้พบว่าส่วนใหญ่ใช้เพียงกลุ่มเดียว ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มีขนาด 30- 60 คน โดยใช้วิธีการสุ่ม ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมากที่สุด และมีการหาความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความยากง่ายและอำนาจจำแนก เป็นส่วนใหญ่ ส่วนสถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับหัวข้อที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการจัดการเรียนรู้รูกรองลงมา คือการพัฒนาและ ใช้สื่อ การวัดและประเมินผล และที่ทำน้อยที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตร

2. ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เชิงปริมาณพบว่าวิธีสอนแบบต่างๆ ที่ผู้วิจัยนำมาเปรียบเทียบกับ การสอนตามปกติมีประสิทธิภาพดีกว่า

ยุทธศิลป์ สุขชัยบวร (2551) วิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2538-2548 มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ประเภทของการวิจัย วัตถุประสงค์ ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย สถานภาพของประชากร พื้นที่ดำเนินการวิจัย วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากร ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผลของการวิจัย และรวบรวมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่ พ.ศ. 2538-2548 จำนวน 155 เล่ม ข้อมูลที่รวบรวมใช้สถิติในวิเคราะห์ โดยการหาความถี่และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา การแบ่งตามเนื้อหาที่มีผู้วิจัยมากที่สุดคือ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการฝึกอบรม วิทยานิพนธ์ที่แบ่งตามลักษณะการวิจัย มีผู้วิจัยมากที่สุดคือ การวิจัยทดลองเกี่ยวกับสื่อการสอนวิทยานิพนธ์ที่แบ่งตามระเบียบวิธีวิจัยมีผู้วิจัยมากที่สุดคือ การวิจัยทางการทดลองวัตถุประสงค์ ของการวิจัยมีผู้วิจัยมากที่สุดเพื่อพิสูจน์ทฤษฎี ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสถานภาพของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินการที่มีมากที่สุดคือโรงเรียนหรือสถาบัน การศึกษาเดียว วิธีการ สุ่มตัวอย่างที่มีมากที่สุดคือ การสุ่มแบบง่าย กลุ่มสาระเรียนรู้ที่มีผู้วิจัยทำมากที่สุดคือกลุ่มสาระเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีมากที่สุดคือ แบบทดสอบการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยที่มีมาก

ที่สุดคือ การหาความเชื่อมั่นสถิติที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุดคือการใช้สถิติบรรยายหรือสถิติพื้นฐาน ผลของการวิจัยที่มีมากที่สุดคือ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สิริพันธ์ รุ่งวิชานิววัฒน์ (2552) วิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2533-2550 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ วิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปีพ.ศ. 2533-2550 ด้านขอบเขตเนื้อหา ปีที่จัดพิมพ์ ประเภทของห้องสมุดที่ศึกษา ประเภท หรือวิธีการวิจัยที่ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีแบบวิเคราะห์ วิทยานิพนธ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้ การใช้สารสนเทศ การใช้ทรัพยากรและบริการในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และใช้สถิติทั้งเชิงพรรณนาและเชิงอ้างอิง

งานวิจัยในต่างประเทศ

Vakkari (ออนไลน์, 2008) ได้สำรวจแนวโน้มของทฤษฎีและระเบียบวิธีวิจัยในการวิจัยด้านพฤติกรรมสารสนเทศ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาของงานวิจัยที่ได้รับการตอบรับในการประชุม ISIC ปี 1996 และ ปี 2008 ศึกษาเปรียบเทียบการกระจายตัวของตัวแปร 8 ตัว ที่นำเสนอในทฤษฎีหลักและคุณลักษณะของวิธีวิจัยทั้งสองช่วงปีดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ในการวิจัยด้านพฤติกรรมสารสนเทศ แนวโน้มที่น่าพิจารณาเกี่ยวกับการวิจัยเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณที่มีการใช้ตัวแปรระดับบุคคลและกรอบทฤษฎีที่ยังหละหลวม ความหลากหลายของหัวข้อ และเทคนิคการวิจัยด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการทำให้วิจัยในสาขาด้านพฤติกรรมสารสนเทศเป็นหนึ่งเดียวกันจึงเป็นเรื่องท้าทายนักวิชาการในการที่จะมุ่งใช้ทฤษฎีที่มี ความหลากหลายมากขึ้น

Urguhart; & Yeonman (2010 : 113-139) ได้ศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของสตรีโดยศึกษาเกี่ยวกับมุมมองทางทฤษฎีที่มีต่อเพศ การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาว่าความแตกต่างด้านเพศจะเป็นตัวแปรที่จำเป็นต้องศึกษาในการวิจัยด้านพฤติกรรมสารสนเทศหรือไม่และอย่างไร การวิจัยได้ใช้วิธีสังเคราะห์อภิธาน กรอบในการศึกษาเป็นการจัดกลุ่มการวิจัยด้านพฤติกรรมสารสนเทศในสตรีซึ่งพัฒนาโดยการบูรณาการแนวคิดหลักจากงานวิจัยเกี่ยวกับสตรีร่วมกับการวิจัยด้านพฤติกรรมสารสนเทศ ในแต่ละกลุ่มได้ศึกษาเปรียบเทียบและหาความตรงกันข้าม สิ่งที่มีเหมือนกันและต่างกัน แล้วจึงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม เพื่อสังเคราะห์แนวคิดหลัก ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีการศึกษามากที่สุด เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านการใช้สารสนเทศ ความเสี่ยงด้านการสื่อสารและการตัดสินใจ การสังเคราะห์ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของแนวคิด เช่นสถานการณ์ สื่อกลาง และพฤติกรรมติดต่อสื่อสาร ความเกี่ยวข้องด้านเพศ การอ้างอิงเพศ พบว่า ไม่ใช่แต่เพียงเรื่องเพศเท่านั้นที่จะเป็นตัวแปรสำคัญในพฤติกรรมสารสนเทศ

Julien; Jen; & Reed (2011 : 19-24) ได้ศึกษาแนวโน้มการวิจัยด้านพฤติกรรมสารสนเทศ ช่วงปี 1999-2008 โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสารสนเทศ ได้แก่ พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศ ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าวรรณกรรมด้านพฤติกรรมสารสนเทศมีความเปลี่ยนแปลงอย่างไร ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ด้านผู้วิจัย ด้านบทความ ด้านวิธีวิจัย ด้านประเภทวารสาร ด้านการใช้ ทฤษฎี ด้านกลุ่มผู้ใช้ และด้านระดับของกระบวนการรับรู้ของผู้ใช้ ซึ่งการวิเคราะห์เนื้อหาได้วิเคราะห์ตามขอบเขตหัวข้อความต้องการสารสนเทศและการใช้สารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า บทความส่วนใหญ่ร้อยละ 64.8 ตีพิมพ์ใน

วารสารทางวิชาการ ขณะที่ร้อยละ 35.2 ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาชีพ ส่วนใหญ่ผู้เขียนบทความเป็นนักวิจัย ร้อยละ 56.6 และที่เหลือเป็นผู้เขียนทั่วไป ด้านตัวบทความเป็นบทความวิจัยส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 70.6 และวิธีการเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ แบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 34.7 และร้อยละ 33.3 ของบทความมีเนื้อหาทางด้านพฤติกรรมสารสนเทศ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2540 – 2563 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตในการประเมินจากนั้นปรับปรุงแบบสำรวจ และแบบประเมินงานวิจัยจากแบบสำรวจ
2. นำแบบสำรวจและแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบและประเมินแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
3. นำแบบสำรวจไปสำรวจวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2540 – 2563 แล้วทำการจัดหมวดหมู่ตามประเภทของงานวิจัยและเนื้อหา
4. นำแบบสำรวจไปทำการเก็บข้อมูลจากวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การศึกษาค้นคว้าที่ได้ทำการจัดหมวดหมู่ไว้แล้ว
5. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจครั้งนี้ ได้แก่ วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 จำนวน 231 เรื่อง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสำรวจงานวิจัย โดยเครื่องมือนี้ ปรับปรุงมาจากแบบสำรวจของ วีรพงษ์ แสงชูโต (2540) โดยมีขั้นตอนในการปรับปรุงเครื่องมือดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสำรวจงานวิจัยมาพิจารณาหัวข้อต่างๆ ให้สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การศึกษาค้นคว้าที่ต้องศึกษา
2. ผู้วิจัยร่วมกันพิจารณาแบบสำรวจงานวิจัยอีกครั้งเพื่อความถูกต้องและสอดคล้องในการเก็บข้อมูล
3. ทดลองนำไปเก็บข้อมูลจากงานวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ในคณะอื่นเพื่อดูความแม่นยำและเที่ยงตรงในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

1. สำรวจและรวบรวมรายชื่อวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 จำนวน 231 เรื่อง

2. ค้นหาตัวเล่มและไฟล์จากห้องสมุดมหาวิทยาลัย โดยใช้บริหารสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ของห้องสมุด

3. อ่านรายละเอียดแล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบสำรวจงานวิจัย จากนั้นจึงใช้แบบประเมินงานวิจัยประเมินงานวิจัยที่พบทั้งหมด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. เทคนิคในการวิเคราะห์เนื้อหา

ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลจากแบบสำรวจงานวิจัยและวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 231 เรื่อง โดยแยกประเด็นการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ

1.1 เพื่อสรุปภาพรวมของวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ตามหัวข้อต่างๆ โดยนำลงในตารางเพื่อแจกแจงความถี่แล้วแปลงเป็นคำร้อยละ สรุปเชิงบรรยายเพื่อให้เห็นภาพรวมชัดเจนสำหรับหัวข้อเหล่านั้น ได้แก่

1.1.1 ประเภทงานวิจัย

1.1.2 สาขาวิชา

1.1.3 ปีที่พิมพ์เผยแพร่ผลงาน

1.1.4 วิธีการวิจัย

1.1.5 สมมติฐานการวิจัย

1.1.6 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.1.7 ประชากร

1.1.8 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1.9 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.1.10 การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง

1.1.11 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1.12 วิธีการสร้างเครื่องมือ

1.1.13 คุณภาพเครื่องมือ

1.1.14 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.2 เพื่อสรุปผลวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาซึ่งดูจากผลการวิจัยและการอภิปราย โดยจำแนกออกเป็น 5 กลุ่มวิชา ได้แก่

1. กลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา

2. กลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา

3. กลุ่มวิชาการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา

4. กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา

5. กลุ่มวิชาสื่อสารมวลชนทางกีฬา

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f \times 100}{N}$$

โดยที่	P	=	ร้อยละ (Percentage)
	f	=	ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงในเป็นร้อยละ
	N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด

3.5.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

โดยที่	\bar{X}	=	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด

3.5.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

โดยที่	SD	=	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	$\sum X^2$	=	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา โดนมี้วัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา และเพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาในด้านสำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถเสนอได้ตามวัตถุประสงค์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 14 ส่วนดังนี้

1. ประเภทงานวิจัย
2. สาขาวิชา
3. ปีที่พิมพ์เผยแพร่ผลงาน
4. วิธีการวิจัย
5. สมมติฐานการวิจัย
6. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
7. ประชากร
8. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
9. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
10. การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง
11. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
12. วิธีการสร้างเครื่องมือ
13. คุณภาพเครื่องมือ
14. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 สรุปผลการรวบรวมวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540– 2563 จำนวน 231 เรื่อง

ตารางที่ 1 จำแนกประเภทงานวิจัย

ประเภทงานวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
ระดับวิทยานิพนธ์	131	56.71
ระดับดุษฎีนิพนธ์	100	43.29
รวม	231	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าประเภทงานวิจัยที่ผลิตออกมาโดยมากที่สุดคือ ระดับวิทยานิพนธ์ จำนวน 131 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 56.71 รองลงมาในระดับดุษฎีนิพนธ์ จำนวน 100 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.29

ตารางที่ 2 จำแนกตามกลุ่มวิชา

กลุ่มวิชา	จำนวน	ร้อยละ
สรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา	56	28.14
จิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา	68	29.44
การสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา	14	6.06
การบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา	79	34.20
สื่อสารมวลชนทางกีฬา	5	2.16
รวม	231	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ที่ผลิตออกมาโดยนักศึกษาในระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต กลุ่มวิชาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา จำนวน 79 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.20 รองลงมาในกลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬาจำนวน 68 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.44 ส่วน กลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา จำนวน 56 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.11 ส่วนกลุ่มวิชาสื่อสารมวลชนทางกีฬามีจำนวนน้อยที่สุดคือ 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.16

ตารางที่ 3 จำแนกตามปีที่พิมพ์เผยแพร่ผลงาน

ปีที่พิมพ์เผยแพร่ผลงาน	จำนวน	ร้อยละ
พ.ศ. 2540	2	0.87
พ.ศ. 2541	2	0.87
พ.ศ. 2542	2	0.87
พ.ศ. 2543	3	1.30
พ.ศ. 2544	4	1.73
พ.ศ. 2545	2	0.87
พ.ศ. 2546	0	0.00
พ.ศ. 2547	0	0.00
พ.ศ. 2548	3	1.30
พ.ศ. 2549	10	4.33
พ.ศ. 2550	0	0.00
พ.ศ. 2551	15	6.49
พ.ศ. 2552	9	3.90
พ.ศ. 2553	7	3.03
พ.ศ. 2554	12	5.19
พ.ศ. 2555	20	8.66

ปีที่พิมพ์เผยแพร่ผลงาน	จำนวน	ร้อยละ
พ.ศ. 2556	15	6.49
พ.ศ. 2557	18	7.79
พ.ศ. 2558	15	6.49
พ.ศ. 2559	22	9.52
พ.ศ. 2560	13	5.63
พ.ศ. 2561	26	11.26
พ.ศ. 2562	16	6.93
พ.ศ. 2563	15	6.49
รวม	231	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่าปีการศึกษาที่พิมพ์เผยแพร่ผลงานออกมามากที่สุด คือ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 26 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.26 รองลงมาคือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 22 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.52 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.66 ส่วนปีการศึกษา 2546, 2547 และ 2550 ไม่มีการพิมพ์เผยแพร่ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 0.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำแนกตามวิธีการวิจัย

วิธีการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
การวิจัยเชิงสำรวจทั่วไป	83	35.93
การวิจัยเชิงทดลอง	80	34.63
การวิจัยเชิงสำรวจและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ อื่นๆ	17	7.36
	51	22.08
รวม	231	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าประเภทของงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจทั่วไป จำนวน 83 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.93 รองลงมาเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง จำนวน 80 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.63 ส่วนงานวิจัยเชิงสำรวจและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.36 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำแนกตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	80	34.63
มีและทดสอบโดยวิธีการทางสถิติ	140	60.61
มีและทดสอบโดยวิธีการอื่นๆ	11	4.76
รวม	231	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าการระบุถึงสมมติฐานการวิจัย วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่มี และทดสอบโดยวิธีการทางสถิติ จำนวน 140 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 60.61 รองลงมาคือ ไม่มีการระบุ

สมมติฐานในการวิจัย จำนวน 80 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.63 ส่วนงานวิจัยที่มีการทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยวิธีการอื่นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 11 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.76 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

จำนวนตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	125	54.11
มี	106	45.89
รวม	231	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่าการระบุตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยของวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่ไม่มีการระบุตัวแปร จำนวน 125 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 54.11 และมีการระบุตัวแปร จำนวน 106 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 45.89 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้นที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
1 ตัวแปร	57	53.77
2 ตัวแปร	29	27.36
3 ตัวแปร	12	11.32
4 ตัวแปร	6	5.66
5 ตัวแปร	0	0.00
6 ตัวแปร	0	0.00
7 ตัวแปร	2	1.89
รวม	106	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่าการระบุตัวแปรต้นที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่มี 1 ตัวแปร จำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 53.77 รองลงมาระบุ 2 ตัวแปร จำนวน 29 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.36 ส่วนการระบุตัวแปร 7 ตัวแปร มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 2 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 1.89 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
1 ตัวแปร	56	53.33
2 ตัวแปร	21	20.00
3 ตัวแปร	18	17.14
4 ตัวแปร	7	6.67
5 ตัวแปร	2	1.90
6 ตัวแปร	1	0.95
7 ตัวแปร	0	0.00
รวม	105	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่าการระบุตัวแปรตามที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่มี 1 ตัวแปร จำนวน 56 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาระบุ 2 ตัวแปร จำนวน 21 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนการระบุตัวแปร 6 ตัวแปรมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 1 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 0.95 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำแนกตามประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน	70	29.54
ครู / อาจารย์	2	0.84
ผู้บริหาร	3	1.27
นักกีฬา	60	25.62
อื่นๆ	102	43.04
รวม	237	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่าประชากรที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นประเภทอื่นๆ จำนวน 102 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.05 รองลงมาเป็นนักเรียน จำนวน 70 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.54 นักกีฬา จำนวน 60 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.62 ส่วนประเภทครู/อาจารย์มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มควบคุม 1	25	6.79
กลุ่มควบคุม 2	3	0.82
กลุ่มควบคุม 3	0	0.00
กลุ่มควบคุม 4	0	0.00
กลุ่มทดลอง 1	231	62.77
กลุ่มทดลอง 2	72	19.57
กลุ่มทดลอง 3	31	8.42
กลุ่มทดลอง 4	6	1.63
รวม	237	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่มีการใช้กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม จำนวน 231 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 62.77 รองลงมาคือกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม จำนวน 72 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 19.57 กลุ่มทดลอง 3 จำนวน 31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.42 กลุ่มควบคุม 1 จำนวน 25 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.79 กลุ่มทดลอง 4 จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.63 และกลุ่มควบคุม 2 จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.82ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำแนกตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 คน	63	27.27
ตั้งแต่ 30 – 60 คน	57	24.68
ตั้งแต่ 61 – 90 คน	14	6.06
ตั้งแต่ 91-120 คน	4	1.73
ตั้งแต่ 121-150 คน	9	3.90
ตั้งแต่ 151-180คน	5	2.16
ตั้งแต่ 181-200 คน	4	1.73
มากกว่า 200 คน	75	32.47
รวม	231	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พบในวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่อยู่ในขนาดกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 200 คน จำนวน 75 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 32.47 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่า 30 คน จำนวน 63 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.27 กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 30-60 คน จำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.68 ส่วนกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 91-120 คน และตั้งแต่ 181-200 คน น้อยที่สุดคือ 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.73 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำแนกตามการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง

การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
โดยการสุ่ม	148	64.07
โดยใช้กลุ่มเป้าหมาย	83	35.93
รวม	231	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่าการได้มาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ได้มาจากการสุ่ม จำนวน 148 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 64.07 และกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยใช้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 83 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.93ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำแนกตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การสังเกต	10	3.47
การสอบถาม	133	46.18
การทดสอบ	85	29.51
การสัมภาษณ์	60	20.83
รวม	288	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่าวิธีการที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาโดยการใช้แบบสอบถาม จำนวน 133 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 46.18 รองลงมาคือการใช้แบบทดสอบ จำนวน 85 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.51 การใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 60 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.83 และการใช้แบบสังเกต จำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.47 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำแนกตามวิธีการสร้างเครื่องมือ

วิธีการสร้างเครื่องมือ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่	182	78.79
ปรับปรุงจากเครื่องมือเดิม	18	7.79
ใช้เครื่องมือที่มีอยู่แล้ว	31	13.42
รวม	231	100.00

จากตารางที่ 14 พบว่าวิธีการสร้างเครื่องมือในวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นใหม่ จำนวน 182 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 78.79 รองลงมาคือ ใช้เครื่องมือที่มีอยู่แล้ว จำนวน 31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.42 และปรับปรุงจากเครื่องมือเดิม จำนวน 18 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 จำแนกตามคุณภาพเครื่องมือ

คุณภาพเครื่องมือ	จำนวน	ร้อยละ
ความเที่ยงตรง (Validity)	146	47.71
ความเชื่อมั่น (Reliability)	148	48.37
ความยากง่าย	3	0.98
อำนาจจำแนก	9	2.94
รวม	306	100.00

จากตารางที่ 15 พบว่าคุณภาพเครื่องมือในวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่ของความเชื่อมั่น (Reliability) มีการระบุชัดเจน จำนวน 148 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 48.37 ส่วนความเที่ยงตรง (Validity) มีการระบุชัดเจน จำนวน 146 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 47.71 สำหรับอำนาจจำแนกมีการระบุชัดเจน จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.94 และความยากง่ายมีการระบุชัดเจน จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำแนกตามการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
\bar{X}	1	0.25
\bar{X} , SD	143	35.48
ร้อยละ , \bar{X}	1	0.25
ร้อยละ , \bar{X} , SD	33	8.19
ร้อยละ , SD	1	0.25
ร้อยละ	19	4.71
อื่นๆ	195	48.39
รวม	403	100.00

จากตารางที่ 16 พบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลจากวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์มีการใช้สถิติส่วนใหญ่เป็นแบบอื่นๆ จำนวน 195 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมาที่มีการใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำนวน 143 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.48 การใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 33 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.19 การใช้ร้อยละ จำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.71 ส่วนการใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละและค่าเฉลี่ย ร้อยละและเบี่ยงเบนมาตรฐาน อย่างละ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.25 ตามลำดับ

4.2.2 การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา

4.2.2.1 ทิศทางการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จากวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 จำนวน 231 เรื่องพบว่าทิศทางการวิจัยจากวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 ส่วนใหญ่มีทิศทางการเรียนในกลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา จำนวน 79 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.20 รองลงมาคือกลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬาจำนวน 68 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.44 ส่วน กลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา จำนวน 56 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.24 ส่วนกลุ่มวิชาสื่อสารมวลชนทางกีฬามีจำนวนน้อยที่สุดคือ 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.16 ตามตารางที่ 2

หากคิดค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจะพบว่ากลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา ($\bar{X} = 0.34$) รองลงมาคือกลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา ($\bar{X} = 0.29$) กลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา ($\bar{X} = 0.28$) กลุ่มวิชาการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา ($\bar{X} = 0.06$) ส่วนกลุ่มวิชาสื่อสารมวลชนทางกีฬามีจำนวนน้อยที่สุด ($\bar{X} = 0.02$) ตามลำดับ

4.2.2.2 กระบวนการวิจัยและสถิติ

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จากวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 จำนวน 231 เรื่อง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ได้มาจากการสุ่ม จำนวน 148 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 64.07 วิธีการที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาโดยการใช้แบบสอบถาม จำนวน 133 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ

46.18 วิธีการสร้างเครื่องมือในวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นใหม่ จำนวน 182 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 78.79 โดยมีการหาคุณภาพเครื่องมือในวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่ของความเชื่อมั่น (Reliability) มีการระบุชัดเจน จำนวน 148 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 48.37 ส่วนความเที่ยงตรง (Validity) มีการระบุชัดเจน จำนวน 146 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 47.71

การวิเคราะห์ข้อมูลจากวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์มีการใช้สถิติส่วนใหญ่เป็นแบบอื่นๆ จำนวน 195 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมามีการใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำนวน 143 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.48 การใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 33 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.19 การใช้ร้อยละ จำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.71 ส่วนการใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละและค่าเฉลี่ย ร้อยละและเบี่ยงเบนมาตรฐาน อย่างละ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.25 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตและดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจภาพรวมของวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 จำนวน 231 เรื่อง ซึ่งมีแนวทางในการศึกษาค้นคว้า สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 5.1.1 เพื่อรวบรวมวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
- 5.1.2 เพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาในด้าน
 - 5.1.2.1 ทิศทางการวิจัย
 - 5.1.2.2 กระบวนการวิจัยและสถิติ

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตและดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยบูรพาตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 จำนวน 231 เรื่อง

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจ ประกอบไปด้วย

- 5.3.1 ประเภทงานวิจัย
- 5.3.2 สาขาวิชา
- 5.3.3 ปีที่พิมพ์เผยแพร่ผลงาน
- 5.3.4 วิธีการวิจัย
- 5.3.5 สมมติฐานการวิจัย
- 5.3.6 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
- 5.3.7 ประชากร
- 5.3.8 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 5.3.9 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- 5.3.10 การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง
- 5.3.11 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5.3.12 วิธีการสร้างเครื่องมือ
- 5.3.13 คุณภาพเครื่องมือ
- 5.3.14 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. เทคนิคในการวิเคราะห์เนื้อหา

ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลจากแบบสำรวจงานวิจัยและวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 จำนวน 231 เรื่องโดยแยกประเด็นการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ

1.1 เพื่อสรุปภาพรวมของวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ตามหัวข้อต่างๆ โดยนำลงในตารางเพื่อแจกแจงความถี่แล้วแปลงเป็นคำร้อยละ สรุปเชิงบรรยายเพื่อให้เห็นภาพรวมชัดเจนสำหรับหัวข้อเหล่านั้น

1.2 เพื่อสรุปผลวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาซึ่งดูจากผลการวิจัยและการอภิปราย โดยจำแนกออกเป็น 5 กลุ่มวิชา ได้แก่

1. กลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา
2. กลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา
3. กลุ่มวิชาการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา
4. กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา
5. กลุ่มวิชาสื่อสารมวลชนทางกีฬา

5.5 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิตและดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา สามารถสรุปสาระสำคัญของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

5.5.1 ภาพรวมของวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 จำนวน 231 เรื่อง สามารถสรุปได้ดังนี้

5.5.1.1 ประเภทงานวิจัยที่ผลิตออกมาโดยมากที่สุดคือ ระดับวิทยานิพนธ์ จำนวน 131 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 56.71 รองลงมาระดับดุษฎีนิพนธ์ จำนวน 100 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.29

5.5.1.2 วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ที่ผลิตออกมาโดยนักศึกษาในระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต กลุ่มวิชาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา จำนวน 79 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.20 รองลงมากลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬาจำนวน 68 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.44 ส่วนกลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา จำนวน 56 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 28.14 ส่วนกลุ่มวิชาสื่อสารมวลชนทางกีฬามีจำนวนน้อยที่สุดคือ 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.16

5.5.1.3 ปีการศึกษาที่พิมพ์เผยแพร่ผลงานออกมามากที่สุด คือ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 26 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.26 รองลงมาคือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 22 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.52 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.66 ส่วนปีการศึกษา 2546, 2547 และ 2550 ไม่มีการพิมพ์เผยแพร่ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 0.00

5.5.1.4 ประเภทของงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจทั่วไป จำนวน 83 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.93 รองลงมาเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง จำนวน 80 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.63 ส่วนงานวิจัยเชิงสำรวจและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.36

5.5.1.5 การระบุถึงสมมติฐานการวิจัย วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่มีและทดสอบโดยวิธีการทางสถิติ จำนวน 140 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 60.61 รองลงมาคือ ไม่มีการระบุสมมติฐานในการวิจัย จำนวน 80 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.63 ส่วนงานวิจัยที่มีการทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยวิธีการอื่นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 11 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.76

5.5.1.6 การระบุตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยของวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่ไม่มีการระบุตัวแปร จำนวน 125 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 54.11 และมีการระบุตัวแปร จำนวน 106 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 45.89

5.5.1.7 การระบุตัวแปรต้นที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่มี 1 ตัวแปร จำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 53.77 รองลงมาระบุ 2 ตัวแปร จำนวน 29 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.36 ส่วนการระบุตัวแปร 7 ตัวแปรมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 2 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 1.89

5.5.1.8 การระบุตัวแปรตามที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่มี 1 ตัวแปร จำนวน 56 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาระบุ 2 ตัวแปร จำนวน 21 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนการระบุตัวแปร 6 ตัวแปรมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 1 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 0.95

5.5.1.9 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นประเภทอื่นๆ จำนวน 102 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.05 รองลงมาเป็นนักเรียน จำนวน 70 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.54 นักกีฬา จำนวน 60 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.62 ส่วนประเภทครู/อาจารย์มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.84

5.5.1.10 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่มีการใช้กลุ่มทดลอง 1 จำนวน 231 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 62.77 รองลงมาคือกลุ่มทดลอง 2 จำนวน 72 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 19.57 กลุ่มทดลอง 3 จำนวน 31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.42 กลุ่มควบคุม 1 จำนวน 25 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.79 กลุ่มทดลอง 4 จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.63 และกลุ่มควบคุม 2 จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.82

5.5.1.11 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พบในวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่อยู่ในขนาดกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 200 คน จำนวน 75 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 32.47 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่า 30 คน จำนวน 63 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.27 กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 30-60 คน จำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.68 ส่วนกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 91-120 คน และตั้งแต่ 181-200 คน น้อยที่สุดคือ 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.73

5.5.1.12 การได้มาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ได้มาจากการสุ่ม จำนวน 148 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 64.07 และกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยใช้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 83 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.93

5.5.1.13 วิธีการที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาโดยการใช้แบบสอบถาม จำนวน 133 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 46.18 รองลงมาคือการใช้แบบทดสอบ จำนวน 85 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.51 การใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 60 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.83 และการใช้แบบสังเกต จำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.47

5.5.1.14 วิธีการสร้างเครื่องมือในวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นใหม่ จำนวน 182 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 78.79 รองลงมาคือ ใช้เครื่องมือที่มีอยู่แล้ว จำนวน 31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.42 และปรับปรุงจากเครื่องมือเดิม จำนวน 18 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.79

5.5.1.15 คุณภาพเครื่องมือในวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่ของความเชื่อมั่น (Reliability) มีการระบุชัดเจน จำนวน 148 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 48.37 ส่วนความเที่ยงตรง (Validity) มีการระบุชัดเจน จำนวน 146 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 47.71 สำหรับอำนาจจำแนกมีการระบุชัดเจน จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.94 และความง่ายง่ายมีการระบุชัดเจน จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.98

5.5.1.16 การวิเคราะห์ข้อมูลจากวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์มีการใช้สถิติส่วนใหญ่เป็นแบบอื่นๆ จำนวน 195 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมามีการใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำนวน 143 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.48 การใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 33 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.19 การใช้ร้อยละ จำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.71 ส่วนการใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละและค่าเฉลี่ย ร้อยละและเบี่ยงเบนมาตรฐาน อย่างละ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.25

5.5.2 การสรุปผลการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา

ทิศทางในการวิจัยจากวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 ส่วนใหญ่มีทิศทางในการเรียนในกลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา จำนวน 79 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.20 รองลงมา กลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬาจำนวน 68 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.44 ส่วน กลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา จำนวน 56 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 56 ส่วนกลุ่มวิชาสื่อสารมวลชนทางกีฬามีจำนวนน้อยที่สุด คือ 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.16 ตามลำดับ

หากคิดค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อจะพบว่ากลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา ($\bar{X} = 0.34$) รองลงมา กลุ่มวิชาจิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา ($\bar{X} = 0.29$) กลุ่มวิชาสรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา ($\bar{X} = 0.28$) กลุ่มวิชาการสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา ($\bar{X} = 0.06$) ส่วนกลุ่มวิชาสื่อสารมวลชนทางกีฬามีจำนวนน้อยที่สุด ($\bar{X} = 0.02$) ตามลำดับ

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จากวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2563 จำนวน 231 เรื่อง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ได้มาจากการสุ่ม จำนวน 148 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 64.07 วิธีการที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาโดยการใช้แบบสอบถาม จำนวน 133 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 46.18 วิธีการสร้างเครื่องมือในวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นใหม่ จำนวน 182 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 78.79 โดยมีการหาคุณภาพเครื่องมือในวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่ของความเชื่อมั่น (Reliability) มีการระบุชัดเจน จำนวน 148 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 48.37 ส่วนความเที่ยงตรง (Validity) มีการระบุชัดเจน จำนวน 146 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 47.71

การวิเคราะห์ข้อมูลจากวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์มีการใช้สถิติส่วนใหญ่เป็นแบบอื่นๆ จำนวน 195 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมามีการใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำนวน 143 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.48 การใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 33

เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.19 การใช้ร้อยละ จำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.71 ส่วนการใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ร้อยละและเบี่ยงเบนมาตรฐาน อย่างละ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.25 ตามลำดับ

5.6 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และ คุชฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตรการออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตรการกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยของอภิปรายผล ดังนี้

การจำแนกตามกลุ่มวิชา พบว่าวิทยานิพนธ์และคุชฎีนิพนธ์ที่ผลิตออกมาโดยนักศึกษาในระดับมหาบัณฑิตและคุชฎีบัณฑิต กลุ่มวิชาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา อาจเนื่องมาจากผู้เรียนได้ศึกษาในเชิงปฏิบัติการ และแนวคิดเชิงนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตรการกีฬา โดยครอบคลุมพื้นฐานของวิทยาศาสตรกีฬา สุขภาพ เทคโนโลยี และการวิเคราะห์ นอกจากนี้แล้วยังให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจด้านสังคม องค์กรกีฬาระหว่างประเทศ มีคุณธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการ การขยายตัวของเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของ กลุ่มในประชาคมอาเซียน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีทักษะทางปัญญา มีการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตรและเทคโนโลยีในกลุ่มวิชานี้โดยเฉพาะ พร้อมทั้งสามารถนำไปบูรณาการกับการปฏิบัติงาน และเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพได้ ไม่ว่าจะเป็นนักนักจัดการการกีฬา ผู้จัดการและควบคุมดูแลการแข่งขันกีฬา นักธุรกิจทางด้านการกีฬา นักการตลาดการกีฬา นักวิชาการทางการกีฬา เป็นต้น ซึ่งปีการศึกษาที่พิมพ์เผยแพร่ผลงานออกมามากที่สุด คือ ปีการศึกษา 2561 ประเภทของงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจทั่วไปซึ่งเป็นวิธีที่นิยมอย่างมาก เป็นการเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันการดำเนินการวิจัยไม่มีการสร้างสถานการณ์ เพื่อศึกษาผลที่ตามมาแต่เป็นการค้นหาข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอยู่แล้ว สอดคล้องกับนุชญา วรธนะศักดิ์ (2534 : 51 – 52) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ปริญญาานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาวิชาเอกการบริหาร การศึกษาระหว่างปีพุทธศักราช 2522 ถึงปีพุทธศักราช 2532 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิชญ์โลก” เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยส่วนมากใช้แบบสอบถาม สอดคล้องกับทฤษฎีของ บุญเรือง ขจรศิลป์ (2543) การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการศึกษาที่มุ่งจะศึกษาถึงลักษณะความเป็นจริงตามสถานการณ์ต่างๆ ที่อยู่ตลอดจนพิจารณาถึงความเหมาะสมของสถานภาพโดยนำไปเปรียบเทียบกับสถานภาพที่เป็นมาตรฐาน เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงสถานภาพเดิมให้ดีขึ้น ขอบเขตของการวิจัยเชิงสำรวจนั้นอาจจะกว้างหรือแคบก็ได้แล้วแต่ขอบเขตของปัญหาในการวิจัย การวิจัยสำรวจนั้นอาจแยกย่อยได้หลายประเภทตามลักษณะของสิ่งที่ศึกษา การรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงสำรวจนั้นส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถาม ในบางครั้งใช้การสัมภาษณ์หรือใช้ทั้งการส่งแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ การส่งแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้การรวบรวมข้อมูลในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมาก ส่วนการสัมภาษณ์นั้นใช้รวบรวมข้อมูลในกรณีที่ จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างไม่มากนักและต้องการรายละเอียดมากกว่าการส่งแบบสอบถาม ในกรณีที่ใช้ทั้งสองอย่างประกอบกันนั้นจะใช้การสัมภาษณ์กับตัวอย่างที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถามที่ส่งไปรอบแรก หรือใช้การรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

นอกจากนั้นในการจำแนกตามสมมติฐานการวิจัยพบว่า การระบุถึงสมมติฐานการวิจัย วิทยานิพนธ์และคุชฎีนิพนธ์ส่วนใหญ่มีและทดสอบโดยวิธีการทางสถิติ เป็นการระบุตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่มี 1 ตัวแปร สอดคล้องกับทฤษฎีของ อุเทน ปัญญา (2539 : 46) ทำ

การสุ่มแล้วแยกเป็นกลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม และมีกลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม โดยไม่ใช้การสุ่ม ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนนักศึกษา รองลงมาจะเป็นนักกีฬา ขนาดกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 200 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้วิธีการสุ่ม สอดคล้องกับ เพ็ญสุภา นาทอง (2543) ได้วิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ ศาสตร์ ใน ประเทศไทยที่เผยแพร่ระหว่างปีพุทธศักราช 2537-2541 และสอดคล้องกับทฤษฎีของ บุญเรือง ขจร ศิลป์ (2543) การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงสำรวจนั้นส่วนใหญ่ใช้ แบบสอบถาม ในบางครั้งใช้การสัมภาษณ์หรือใช้ทั้งการส่งแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ การส่ง แบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้การรวบรวมข้อมูลในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมาก เครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล สถิติพื้นฐาน นิยมใช้วัดค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ อ้างอิง ใช้การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนมากที่สุด ด้านคุณภาพ เครื่องมือวัด ความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้างคุณภาพเครื่องมือวิจัยด้านความเที่ยง ซึ่งสอดคล้องกับ พิรดา ศักดิ์ แสง (2548) วิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการฝึกอบรมทรัพยากร มนุษย์ในองค์กรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2549 และสอดคล้องกับทฤษฎีของอุทุมพร จามรมาน (2531 : 14-15) การสุ่มข้อมูลมา วิเคราะห์ วิธีการวิเคราะห์ และการจัดทำรายงานความเชื่อถือได้ในที่นี้จำแนกออกเป็น ความเที่ยง (Reliability) กับความตรง (Validity)

5.7 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา ทำให้ทราบข้อสรุปที่เป็นภาพรวมของ งานวิจัยเท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในแต่ละประเด็นให้ลึกซึ้ง เช่น เปรียบเทียบ หาค่าความสัมพันธ์ เป็นต้น
2. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้รวบรวมเฉพาะงานวิจัยที่เป็นของนิสิตเท่านั้น ยังไม่มีการรวบรวมถึง การศึกษาวิจัยของนักวิชาการ หรืออาจารย์ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการรวบรวมไปถึงการ ศึกษาวิจัยโดยนักวิชาการ อาจารย์ ที่อาจมีการทำการศึกษามาก่อน
3. ควรมีการส่งเสริมให้มีการทำวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ที่มีน้อยหรือไม่มีเลย เพื่อให้มี ความหลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้
4. ควรมีการทำวิจัยในลักษณะการประเมินคุณภาพของวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์
5. ควรศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิต ทุกรุ่นปีการศึกษา เพื่อให้ตรงกับความต้องการของ ผู้บังคับบัญชา และเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน
6. งานวิจัยนี้จำกัดขอบเขตอยู่แค่คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ไม่ได้รวมถึง มหาวิทยาลัยอื่น ที่อาจมีการศึกษาเช่นเดียวกัน จึงทำให้การวิจัยที่ได้ไม่นั้นไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร

ภาคผนวก

แบบสำรวจงานวิจัยระดับวิทยานิพนธ์และระดับดุษฎีนิพนธ์
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับที่.....

1. ชื่อวิทยานิพนธ์

2. ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์.....

3. ประเภทงานวิจัย

ระดับวิทยานิพนธ์ ระดับดุษฎีนิพนธ์

4. สาขาวิชา

- สรีรวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา
 จิตวิทยาการออกกำลังกายและการกีฬา
 การสอนทางการออกกำลังกายและการกีฬา
 การบริหารและการจัดการออกกำลังกายและการกีฬา
 สื่อสารมวลชนทางกีฬา

5. ปีที่พิมพ์เผยแพร่ผลงาน

☐ พ.ศ. 2540	☐ พ.ศ. 2541	☐ พ.ศ. 2542	☐ พ.ศ. 2543
☐ พ.ศ. 2544	☐ พ.ศ. 2545	☐ พ.ศ. 2548	☐ พ.ศ. 2549
☐ พ.ศ. 2550	☐ พ.ศ. 2551	☐ พ.ศ. 2552	☐ พ.ศ. 2553
☐ พ.ศ. 2554	☐ พ.ศ. 2555	☐ พ.ศ. 2556	☐ พ.ศ. 2557
☐ พ.ศ. 2558	☐ พ.ศ. 2559	☐ พ.ศ. 2560	☐ พ.ศ. 2561
☐ พ.ศ. 2562	☐ พ.ศ. 2563		

6. วิธีการวิจัย

- การวิจัยเชิงสำรวจทั่วไป การวิจัยเชิงทดลอง
 การวิจัยเชิงสำรวจและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ อื่นๆ.....

7. สมมติฐานการวิจัย

- ไม่มี มีและทดสอบโดยวิธีการทางสถิติ
 มีและทดสอบโดยวิธีการอื่นๆ

8. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- ไม่มี
 จำนวนตัวแปรต้น/ตัวแปรจัดกระทำ.....ตัว
1..... 2.....
3.....
 จำนวนตัวแปรตาม.....ตัว
1..... 2.....
3.....

9. ลักษณะของประชากรที่ใช้ในการวิจัย (อาจมากกว่า 1 ข้อ)

- นักเรียน
- ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ
- ระดับอุดมศึกษา
- ครู / อาจารย์ ผู้บริหาร
- นักกีฬา อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

- กลุ่มควบคุม 1จำนวน..... คน
- กลุ่มควบคุม 2จำนวน..... คน
- กลุ่มควบคุม 3จำนวน..... คน
- กลุ่มทดลอง 1จำนวน..... คน
- กลุ่มทดลอง 2จำนวน..... คน
- กลุ่มทดลอง 3จำนวน..... คน

11. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

- ต่ำกว่า 30 คน ตั้งแต่ 30 – 60 คน
- ตั้งแต่ 61 – 90 ตั้งแต่ 91-120คน
- ตั้งแต่ 121-150 คน ตั้งแต่ 151-180คน
- ตั้งแต่ 181-200 คน มากกว่า 200 คน

12. การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง

- โดยการสุ่ม ไม่มีการสุ่ม

13. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (อาจมากกว่า 1 ข้อ)

- การสังเกต การสอบถาม การทดสอบ การสัมภาษณ์

14. วิธีการสร้างเครื่องมือ

- ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่ ปรับปรุงจากเครื่องมือเดิม
- ใช้เครื่องมือที่มีอยู่แล้ว

15. คุณภาพเครื่องมือ (อาจมากกว่า 1 ข้อ)

- ความเที่ยงตรง (Validity) ระบุ ไม่ระบุ
- ความเชื่อมั่น (Reliability) ระบุ ไม่ระบุ
- ความยากง่าย ระบุ ไม่ระบุ
- อำนาจจำแนก ระบุ ไม่ระบุ

16. การวิเคราะห์ข้อมูล

- \bar{X} \bar{X} , SD ร้อยละ , \bar{X}
- ร้อยละ , \bar{X} , SD ร้อยละ , SD ร้อยละ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....